

GORENJSKI GLAS

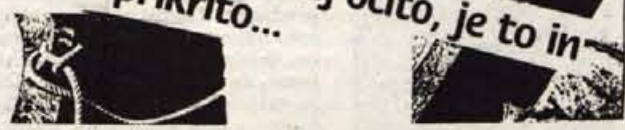
GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprite strani

...krivice umirajo na obroke

Čeprav je marsikaj očito, je to in ono še prikrito...

Hlapčevanje javnosti in politiki

70 ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Kadrovski labirinti

Oziranje, bolje rečeno, že kar obračanje našega, z revščino nagrizenega socializma h kapitalizmu, razkriva pretresljiva notranja nasprotja. V primerjavi s kapitalizmom predpostavlja humano družbo, v središču socializma naj bi bil vendar človek. Toda mar o tem, da temu ni tako, ne govori najbolje kar aktualna partijska parola o socializmu po meri človeka. Torej človek, posameznik, v štirih desetletjih razvoja našega socializma ni bil v središču pozornosti.

Za takšno trditev bi lahko našli veliko argumentov, začeni pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kjer smo na začetku, pa pri pravni državi, o kateri šele govorimo in si jo želimo, nadaljujemo pri vsakdanjem delu in življenju. Tokrat se bomo ustavili pri delu, na tem področju spogledovanje s kapitalizmom razkriva bistvo našega socializma, ki temelji na nekakšnem kompromisu med delavci in oblastjo, na kompromisu, ki delavcem omogoča ležerno delo, oblasti pa je vsaj doslej zagotavljal mir. Pot, po kateri smo strumno korakali doslej, se žalostno končuje, saj nas je pripeljala v revščino, materialne razmere so zaostrene do te mere, da se kompromis seseda. Torej ni čudno, da dandanes že

predsednik Mikulić govori o tem, da pri nas učinkovito delamo le polovico delovnega časa in dosegamo komaj 19 odstotkov produktivnosti razvitih dežel sveta, kar ustreza našim nizkim plačam. Tudi politika je torej prižgala rdečo luč na dosežani poti in se ozira h kapitalizmu, vse bolj deli nasvete, da nas bo iz krize pripeljalo le spoštovanje ekonomskih zakonitosti.

Ekonomske zakonitosti pa seveda zahtevajo, da z njimi podložimo tudi kadrovske politiko. S takšnega makro zornega kota kar naenkrat postanejo razrešljivi problemi vrednotenja znanja, ustvarjalnosti, zdrave kadrovske izbire in naenkrat postanejo nepotrebni sedanji kadrovski labirinti, v katerih se kot po pravilu bolje znajdejo nespodobni, kar nas je prav tako kot ležerno delo pripeljalo v revščino.

Takšne in podobne misli me obletavajo, ko berem vabilo na študijske dni slovenskih kadrovskih delavcev, ki so jih naslovili »Ekonomija in kadri«. Tudi kadroviki so bili doslej bolj ali manj na obrobju, zdaj pa naj bi stopili v središče pozornosti. Da so bili doslej res na obrobju, pove že dejstvo, da je med njimi veliko žensk, si pravim pikro.

M.Volčjak

Gradnja plinovoda

Kranj, 10. novembra - V Kranju nadaljujejo z izgradnjo plinovodnega omrežja in sicer zahodni krak, ki bo od Tekstilindusa naprej pripeljal zemeljski plin do Naklega, priključili bodo Exoterm, Gradbinec, Merkur, Živila, Žito in Cestno podjetje. Investitor gradnje plinovodnega kraka je Petrolova delovna organizacija Zemeljski plin iz Ljubljane. Zahodni plinovodni krak je pravzaprav nadaljevanje širokopotezne plinifikacije Kranja, saj bodo od Vodice potegnili vzporedni krak glavnega plinovoda, po katerem bodo zemeljski plin pripeljali tudi v vzhodne predele mesta, uporabiti ga nameravajo tudi za ogrevanja stanovanjskih naselij na Planini, razmišljajo pa tudi o tem, da bi z zemeljskim plinom ogrevali vodo v bodočem plavalnem bazenu. Foto: F. Perdan

Visoški dvorec šče investitorja

Loka, 10. novembra - Neverjetno je, koliko včasih lahko pomisli na neko stvar en sam človek; ko je Benjamin Sokolov zapustil kranjskega Alpetourovega hotela, ki je pred leti prevzel investitorstvo za obnovo Tavčarjevega dvorca na Visokem, je zanimivo za ta ugledni objekt v kolektivu hitro zamrlo. Kranjski hotelirji ga radi preložili na ramena škofjeloških kolegov...

Škofjeloški izvršni svet pa se s takšnim prekladanjem odgovornosti ni strinjal. Domači hotel je namreč v tako hudi denarni stiskalci, da ne bi bil sposoben prevzeti niti investitorstva nad nadaljnjo obnovo dvorca niti mu vdahiniti življenja z res kakovostnim turistično-gostinskim programom.

Alpetourovemu hotelu v Škofji Loki bi bilo težko tudi zato, ker škofjeloško gospodarstvo, ki je doslej sovlagalo v obnovo dvorca, za nadaljnje finančne injekcije ni več posebno navdušeno; vsak se pač v lastnem potu težav.

Izvršni svet se je zato odločil za drugo pot. Iskal bo investitorja, morda domačega bodisi tujega (drugi možnosti bo nova zakonodaja morda naklonjena), ki bo na Visokem videl poslovni interes in bo tudi sposoben vlagati. Upajmo le, da iskanje ne bo predeljo traja. Dvorec je sicer obnovljen in zaščiten do te mere, da se škoda ne delala, vendar pa je škoda (doslej vložena denarja) tudi to, če poslovna priložnost ne izkoristi.

H. Jelovčan

Učenci Iskrine srednje šole so pred dnevi začeli spontano nagajati denar za gradnjo telovadnice v šolsko vitrino kot opozorilo in opomin kranjski javnosti, še posebej izvršnemu svetu, da je začetek gradnje telovadnice po veljavnem občinskem planu predviden v naslednjem letu. Več o tem pišemo na 2. strani. - Foto: F. Perdan

Gorenjci za četverico obsojenih Sonce tone v rdeč zaton

Privrženci Odbora za varstvo človekovih pravic, ki jih glede tako na kolektivne kot individualne podpisnike v gorenjski regiji ni malo, so v preteklem času nekajkrat na različne načine pokazali svoje nestrinjanje z dogodki, ki so sledili od Janševe in Borštnarjeve aretacije 31. avgusta naprej. Temu se je v največji možni meri poskušala prilagajati tudi naša redakcija, tako smo se samoumevno priključili tudi pomoči pri organizaciji vsegorenjske protestne prireditve v znak solidarnosti s četverico, ki bo potekala pod skupnim naslovom »Sonce tone v rdeč zaton«.

Osnovno idejo, ki je prišla iz vrst Akademskega pevskega zbora France Prešeren iz Kranja, smo potem skupno oblikovali in vam lahko sporočimo sledeče: vse tiste, ki menite, da velja s svojo prisotnostjo na posebni kulturni prireditvi izraziti državljansko neposlušnost v smislu 59. Odborovega sporočila za javnost, pridite prihodnjo soboto, 19. novembra, (dva dni pred odhodom četverice v zapor) ob 20. uri v večnamenski prostor kranjske Gimnazije. V uro in pol trajajočem programu bodo poleg že omenjenega APZ sodelovali tudi Rudi Seligo, Niko Grafenauer in Polde Bibič.

V. Bešter

Zdravstvena zakonodaja pred spremembo

Zelena luč zasebni praksi

Minuli teden je slovenski izvršni svet predlagal dopolnitev zakona o zdravstvenem varstvu. Predviden je precejšen preobrat v sistemu financiranja in organiziranosti, zato se tako imenovani »srednji zakon« najbrž ne bo prav hitro uveljavil. Ena od predvidenih novosti je tudi možnost zasebne prakse.

Predlagatelje zakona so pri novostih vodili trije motivi: sistem, ki bo spodbujal večjo skrb in odgovornost pri ljudeh za lastno zdravje, solidarnost v razumnih mejah ter usklajenost potreb po zdravstvenem varstvu z gnotnimi možnostmi. Po novem naj bi se v sistemu organiziranosti poslovili od sedanjih občinskih zdravstvenih skupnosti in prešli na območne, za specialistično, bolnišnično in zdraviliško zdravljenje pa bi se združevali v republiško. Tudi pravice ne bodo več tiste, kar so bile: zagotovljeni program zdravstvenega varstva naj bi se skrčil za zdraviliško zdravljenje, če le-to ni nadaljevanje bolnišničnega, za reševalne prevoze, če niso nujni, za nekatera zdravila, ki se bodo, ne nujno potrebna, znašla na nekakšni črni listi, za zobno

protetiko, za zdravstvene storitve nad dogovorjenim standardom, estetske operacije, poškodbe izven dela in še kaj. Vse, česar si ljudje ne bi mogli zagotoviti z nacionalnim zdravstvenim programom, bi si lahko na dva druga načina, bodisi prek neposredne menjave (denimo v zdravstvu svoje delovne organizacije) bodisi z nekakšnim prostovoljnim zavarovanjem v Zdravstveni skupnosti Slovenije. Tak način, podoben tistim na razvitem zahodu, tudi v zdravstvo uvaja nekatera zdaj tako cenjena tržna načela.

Kaže, da bo novi sistem slednjič odprl vrata tudi privatni praksi. Slednje naj bi prihodnja spremenjena zakonodaja dovolila za vse oblike zdravstvenega varstva, razen za bolnišnično zdravljenje ter nekatere te-

Kakšne bodo ceste?

Z normativi nad zimo

Kranj, 10. novembra - Še najbolj enostavno in predvsem najboljše bi bilo, da bi bila zima, ki je pred vrati, takšna kot je bila zadnja. Tako bi bila namreč tudi napoved, kako in po kakšnih cestah se bomo vozili (ali pa tudi ne) še najljuba.

Ker pa je verjetnost tolikšna, kot napovedovanje ponovljenega glavnega dobitka na loteriji, je bolj zanesljivo, da bodo ceste letos pozimi drugačne, kot so bile med zadnjo oziroma med zadnjimi zimami. Če ne zaradi drugega, se bo to zgodilo že zaradi drugačnih predpisov in normativov za zimsko službo oziroma vzdrževalce.

Včeraj je namreč Cestno podjetje povabilo na posvet vse gorenjske vzdrževalce kategoriziranih cest in predstavnike služb, ki tako ali drugače neposredno sodelujejo ali pa morajo ukrepati, da ne bi

prišlo do težav. Vendar pa zimske težave na cestah skorajda nikoli ne prihajajo odenkrat. Sestavljačec novih normativov, ki razvrščajo ceste v prioritete, in bodo to zimo prvič veljali za vso Slovenijo, je namreč za izhodiščno nalogo opredelil varčevanje.

V prvi prioriteti pluzenja so namreč zdaj le še avtoceste in tiste, na katerih je po podatkih štetja prometa na dan 4000 vozil. Pa še te bodo ponoči lahko dve uri neprevozne. Tako »okrnjeni« pa so tudi ostali normativi in sicer glede dežurstev, števila vozil za pluzenje na posameznih relacijah, glede posipanja, itd. Ob malo izdatnejši zimi zato lahko pričakujemo na nekaterih cestah precej več zapor, ki lahko trajajo do 2 dni.

Vzdrževalci cest, to se je pokazalo tudi na posvetu, niso prepričani, da bodo zaradi takšnega »normativnega« varčevanja lahko kaj bistveno več prihranili. Seveda je za vsem skupaj potem denar; tudi ob občinskih skupnosti za ceste. Vendar je na posvetu nekako prevladalo razpoloženje, da so normativi (iz pisarn) morda še kar znosna domača naloga. Vprašanje pa je, kako jih bo na Gorenjskem ocenila letošnja zima...

A. Žalar

Čufarjevi dnevi 88

Jesenice — S koncertom mešanega pevskega zbora Rož iz Sentjakoba se v Gledališču Tone Čufar jutri zvečer začne teden prireditve ob jeseniškem kulturnem prazniku. Tokrat gre prvič za docela drugačno proslavljanje, v katerem so poseben poudarek namenili srečanju nepoklicnih gledališč. Naslednji teden bo namreč na Jesenicah kar sedem gledaliških predstav, od tega kar tri krstne izvedbe.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

XIV. KRANJSKI ZIMSKOŠPORTNI SEJEM

Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja vabi na XIV. zimskošportni sejem na GORENJSKEM SEJMU

17. in 18. novembra 1988 od 15. do 19. ure
19. in 20. novembra 1988 do 9. do 19. ure

Izguba na rovaš osnovnega zdravstva?

Bolnišnično zdravljenje in novi način njegovega financiranja ta čas na Gorenjskem zbujeata največ hude krvi. Boje se namreč škode, ki jo utegne novi način združevanja sredstev po republiškem ključu napraviti osnovni zdravstveni dejavnosti. Ne le dolgoročno, temveč zlasti ta hip, ko se zdravstvo utaplja v izgubah.

Koliko za zdravstvo razpoložljivih sredstev bodo združevali v republiki (za bolnišnice in specialistično dejavnost), zdaj ni mogoče reči, kajti razlagalci operirajo zdaj s temi zdaj z onimi številkami, ki variirajo od 58 do 62 odstotkov. Kakršnekoli so že, jasno je, da bo levji delež za zdravstvo zbranega denarja šel bolnišnicam, kar slednjič utemeljujejo tudi številke o zdajšnji porabi v tej dejavnosti. Ali gre za utemeljeno potrošnjo ali pa bi bili pri njej lahko varnejši, na tem mestu ne bomo razmišljali. Manj kot polovico denarja, okoli 40 odstotkov torej, bo ostalo osnovnemu zdravstvu. Temu najbrž ne bi tako ostro oporekali (česarvno bi se lahko sklicevali na zdajšnjo porabo v tej dejavnosti), če bi zdravstvo »poslovalo« brez rdečih števil. Na Gorenjskem bodo to leto pridelali 20 milijard dolga: ob 85 milijardah dovoljene porabe bi potrebovali 105 milijard, da bi poravnali vse račune, ki se za zdravstvo vrstijo na SDK. Prihodnjega leta torej ne bodo začeli iz ničle, pač pa iz minusa, saj bo treba januarja najprej poravnati dolgove letošnjim upnikom, šele nato lahko na denar računamo domači, gorenjski uporabniki. Vsaj prvo četrtletje, če že ne kar polletje, bodo morali v ta namen posegati v prispevno stopnjo.

Če se bo uveljavil novi način financiranja - občinski za osnovno zdravstvo in republiški za ono drugo - potem bo breme izgube slonelo na prvem, ugotavljajo na Gorenjskem. V Sloveniji zdaj iščejo rešitev, da bi petino manjkajočih sredstev dobili iz tako imenovane neposredne menjave (na potezi je spet združeno delo kljub polnim ustom politike o razbremenitvi gospodarstva). Tako bi nov sistem financiranja zdravstva, ki ga predvidevajo s prihodnjim letom, lahko startal z ničlo, duhove bi pomirili, volk bi bil menda sit in koza cela. Seveda ob zagotovitvi, da bo šlo potem v zdravstvu brez primanjkljaja.

D.Z.Žlebir

Učenci Iskrine šole telovadijo v kletnih hodnikih

Prvi dinarčki za telovadnico

Kranj, 9. novembra - Ker se učenci Iskrine srednje šole na Zlatem polju (upravičeno) boje, da prihodnje leto ne bo nič z začetkom gradnje njihove telovadnice, so konec oktobra s skupnega sestanka šolske skupnosti in mladinske organizacije poslali kranjskemu izvršnemu svetu apel, naj naredi vse, da se gradnja vendarle začne. Nekaj dni kasneje se je v šolski vitrini pojavil listek "za telovadnico" in prvi denar zanjo iz žepov učencev.

Peter Kern

»Dejanje je bilo spontano,« pravi predsednik šolske mladinske organizacije Peter Kern, »in pomeni odziv na nezadovoljstvo zaradi skrajno neprimernih prostorov za telesno vzgojo. Že lani smo zahtevali, da se denar, ki se zbira za telovadnico, ne porabi za gradnjo plavalnega

bazena, ki ima v Kranju očitno prednost. Takrat smo formirali tudi odbor za gradnjo telovadnice. Od izvršnega sveta pričakujemo, da se bo gradnja res začela prihodnje leto, kot je obljubljeno v srednjeročnem planu.«

Predsednik šolske skupnosti Andrej Hribar: »Kletna hodnika sta za telesno vzgojo neprimerne. Včasih se v njih gneteta tudi dva oddelka učencev hkrati. Ob tem, da ni pravega zračenja, pa je tudi sama kakovost vzgoje zelo slaba; ali tečemo po stopnicah gor in dol ali igramo namizni tenis, v najboljšem primeru pozimi, če je sneg, tečemo. Šola ima tekaško opremo za en oddelk. Telesna vzgoja v kleti je zdravju skoraj bolj škodljiva kot ne; prej so učenci hodili v šolo po stopnicah v garderobe in prinašali umazano od zunaj. Zdaj hodijo skozi jedilnico, kar pa v sanitarnem pogledu ni nič boljše.«

Andrej Hribar

Iskrina šola se je iz Savske loke preselila v nove, lepe prostore na Zlatem polju leta 1985, ko je bila "gradnja zidov" že v veliki krizi. Za telovadnico je denarja zmanjkalo, prenesli so jo v plan kranjske občine za to leto. V šoli so zaradi zahtev sanitarne inšpekcije, Zavoda za šolstvo, svojih učiteljev telesne vzgoje in prek 1200 učencev sprožili vprašanje nujnosti gradnje telovadnice leta 1987. Načrtovana je ob šoli na površini

2400 kvadratnih metrov, v njej pa bi bilo prostora za dva do tri oddelke učencev hkrati. Gradnja bi jo lahko neodvisno od sosednje stavbe Visoke šole za organizacijo dela, razen tega je zgradnja komunalno že urejena. Če na, postavljena maja letos, znaša skoraj šest milijard dinarjev. Izdelana je tudi finančna konstrukcija: 22 odstotkov denarja naj bi prispevala kranjska izobraževalna skupnost, blizu 50 odstotkov republiška PIS in elektrotehniško in kovinsko predelovalno usmeritev, 47 odstotkov pa delovne organizacije Iskre in druge ("porabniki učencev"). Visoka šola za organizacijo dela, ekonomska šola in razna društva, ki bi tudi uporabljala bodočo telovadnico. Denar iz vseh teh virov se ni zagotovljen.

Zal tudi denar, ki so ga prostovoljno začeli zbirati učenci. Pomeni le drobižek v milijardni naložbi. Če bi mogli, bi gotovo dali več. Je torej njihovo opozorilo in apel kranjskemu izvršnemu svetu, odgovornemu za urejanje srednjeročnega plana.

H. Jelovčan

Razbremenitev gospodarstva in sisovski načrti

Brez pobud, kako iz težav

Radovljica, 8. novembra - Radovljiški izvršni svet je na današnji seji obravnavalo poročilo o izvajanju načrtov stanovanjske, komunalne in cestne samoupravne interesne skupnosti. V vseh skupnostih opozarjajo na pomanjkanje denarja za uresničevanje sprejetih nalog, ne dajejo pa pobud, kako bi ublažile razmere in ustvarile možnosti za nadaljnji razvoj.

Eno je namreč gotovo: če hočejo v občini razbremeniti gospodarstvo in mu omogočiti hitrejši razvojne korake, potem bodo morali oklestiti tudi sisovske načrte oziroma jih uskladiti z gmotnimi možnostmi. Pa ne le to: tudi v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje bodo morali pregledati, kakšne so njihove "skrite rezerve", kako in ob kakšni organiziranosti bi se dalo narediti še več, kako še hitreje obračati denar. Združitev cestne in komunalne skupnosti v enotno skupnost naj bi bil le začetek učinkovitejšega delovanja, temu koraku naj bi sledili še drugi.

V komunalni skupnosti so največji problemi pri uresničevanju naložbe tega načrta. Za to sta vsaj dva razloga. Vse več je delovnih organizacij, ki nimajo denarja za te namene; vedno več pa je tudi tistih, ki denar imajo, vendar z nakazilom namenoma zavlačujejo do konca leta. Na področju cestnega gospodarstva je največ neuresničenih nalog na regionalnih cestah, ki pa so po spremembi zakonodaje v pristojnosti republiške skupnosti za ceste. Občinska skupnost se zdaj najbolj prizadeva, da bi za prihodnje leto zagotovila v republiški skupnosti denar za gradnjo obvoznice od blejskega mostu čez Savo do vstopa v kraj.

Za stanovanjsko gospodarstvo je značilno troje. Prvič: v občini so načrtovali, da bodo letos začeli graditi 119 stanovanj in da jih bodo 59 tudi dokončali. Dejansko stanje je nekoliko drugačno: začeli so graditi oziroma se pripravljati na gradnjo 90 družbenih stanovanj, zgradili pa jih bodo le 39. Drugič: čeprav se je stanarina letos že trikrat povišala, nazadnje 1. oktobra, bo ob koncu leta realno nižja, kot je bila lani. Izvršni svet ob tem ugotavlja, da v občini ni razlogov za odstopanje od sprejete politike prehoda na ekonomske stanarine. To med drugim potrjuje tudi razmeroma majhen delež nadomestil stanarine (le 6,8 odstotka od skupnega zneska). In tretjič: vse večji je pritisk delavcev in občanov na družbena stanovanja in na (ugodna) denarna posojila. Ker je denarja dovolj le za reševanje najhujših stanovanjskih problemov, izvršni svet predlaga, da bi v delovnih organizacijah in stanovanjski skupnosti vnesli v stanovanjske pravilnike poleg socialnih tudi ekonomska merila in da bi pri dodelitvi stanovanj in posojil imeli prednost uspešni delavci, strokovnjaki in mlade družine.

C. Zaplotnik

Račun za demokracijo

Radovljica, 8. novembra - Radovljiška občina, ki je med redkimi v Sloveniji šele v drugem krogu, po ponovljenem postopku evidentiranja in kandidiranja izvolila predsednika občinske skupščine, je zdaj "prejela" od občinske organizacije SZDL račun za dodatne in nepredvidene izdatke. Drugi krog je stal 2,5 milijona dinarjev, izvršni svet pa bo denar zagotovil iz redne proračunske rezerve. Zaplet torej ni povzročil le politične škode, temveč tudi materialno!

C.Z.

Posvet in seminar za tabornike

Ljubljana, 7. novembra - Predsedstvo republiške konference Zveze tabornikov Slovenije sklicuje tradicionalni posvet načelnikov in starešin taborniških odredov v naši republiki. Tokratni posvet bo v petek in soboto, 18. in 19. novembra 1988, v Postojni. Udeleženci posveta se bodo razen o aktualnih nalogah dogovarjali zlasti o pripravah na dve večji taborniški akciji v prihodnjem letu. Takrat imajo namreč v načrtu 10. zlet ZTS in akcijo ekološke izvidnice Kataster odlagališč.

Ker je Zveza tabornikov Slovenije letos organizator zveznega seminarja o aktualnih dogajanjih doma in v svetu, se bodo udeleženci posveta lahko v Postojni udeležili tudi tega seminarja, ki bo 19. in 20. t. m. Prvi

dan bo predvidoma Milan Kučan ocenil pomembnejša letošnja dogajanja v Jugoslaviji in opisal naloge, ki izhajajo iz njih. Sledil bo še pogovor o problemih onesnaževanja okolja in taborniški organizaciji ter projektih ekološke izvidnice. Drugi dan seminarja si bodo udeleženci ogledali Postojnsko jamo in poslušali predavanje o vojnem in političnem položaju v svetu ter sodelovanju med JLA in Zvezo tabornikov Slovenije.

Organizatorji posveta in seminarja sporočajo, da sprejemajo poimenske prijave v pisarni ZTS najkasneje do 14. novembra 1988. Udeležence ob enem naprošajo, da pridejo v Postojno oblečeni v taborniške kroje.

S.Saje

Marca bo Termika skupščini položila račun

Kako delajo čistilne naprave

Škofja Loka, 9. novembra - Marca bo imela Termika v občinski skupščini, ki jo je zadolžila za uresničitev tehnološko-ekološke sanacije, sklepno besedo. Zadnje meritve vpliva proizvodnje kamene volne na okolje, ki jih opravlja Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, bodo namreč januarja.

Dosedanje meritve, opravljene v treh letnih časih, so pokazale, da je tehnološko-ekološka sanacija v Termiki uspela, saj so vsi škodljivi vplivi, vključno s hrupom, pod zakonsko dovoljenimi mejami.

Danes se je v Termiki začela tako imenovana super revizija čistilne naprave, ko bodo domači in tuji strokovnjaki pregledovali in preskušali delovanje čistilne naprave za čiščenje dimnih plinov iz kupolnih peči, ugotavljali, ali je potreben kakšen dodatni poseg, popravilo. Predvidoma bo proizvodnja v Termiki med pregledovanjem "obnašanja" čistilne naprave od 12. do 14. novembra mirovala.

Termika ostaja za javnost zanimiva tudi po drugi plati: škofjeljski tozde se izloča iz delovne organizacije in proizvodno halo gradi prostore za vodenje proizvodnje. V njen bodo laboratoriji in pisarne za vodilne delavce. Gradi jih SGP Tehnik, dokončane pa bodo julija prihodnje leto.

H. Jelovčan

Obrat Avtomontaže v Ratečah

Jesenice, 10. novembra - Na Jesenicah in v Ratečah se vedno razmišljajo, da bi v Ratečah kljub vsemu postavili nov obrat Avtomontaže iz Ljubljane, saj ima delovna organizacija tržno zanimiv in perspektiven program.

Ratečani so že pred časom ugotovili, da od turizma ne morejo živeti, kajti v turistično infrastrukturo kraja se že leta ni ničesar vžilo. Velike planiške prireditve jim ne prinašajo turističnega dohodka, v kraju ni zasebnih ali družbenih turističnih sob, med krajani pa malo interesa za razvoj turizma.

Zato so začeli razmišljati o industrijskem obratu v vasi, kjer se lahko zaposlili domačini in mladi, ki se danes vozijo na delo v oddaljene Jesenice. Zanimanje za izgradnjo proizvodnega obrata v Ratečah je pokazala ljubljanska Avtomontaža, oziroma njena temeljna organizacija za izdelavo ogrevalnih naprav, grelcev in ventilatorjev.

Predstavniki jeseniške občine so se nedavno tega mudili v ljubljanski Avtomontaži in se pogovarjali o izgradnji obrata. Ugotovili so, da ima temeljna organizacija Avtomontaže tržno zanimiv in perspektiven razvojni program, ki sloni na dolgoročnem sodelovanju zahodnonemškimi partnerjem, predvsem pa na dobrih lastnih razvojnih prizadevanjih in raziskovanjih, ki jim v Avtomontaži posvečajo veliko pozornost. Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta se zato domenili, da se bodo z Ratečani ponovno sestali in se s krajani samimi pogovorili o možnostih manjšega obrata v njihovem kraju.

Borci bodo razpravljali v torek

Kranj, novembra - Razširjeno sejo občinskega odbora zveze borcev občine Kranj občine Kranj so zaradi odsotnosti predsednika Republiškega odbora ZZB NOV Slovenije Bojana Polaka-Stena predstavili. Namesto v četrtek, 10. novembra, bo v torek, 15. novembra, ob 9. uri. Na sejo so vabljeni vsi gorenjski borci, ki bi se radi seznanili in spregovorili o najbolj aktualnih dogodkih pri nas.

STAVBNO IN POHIŠTVENO
MIZARSTVO "MIRA"
Serčerjeva 22, RADOVLJICA

Delavski svet DO MIRA, stavbno in pohištveno mizarstvo Radovljica, Serčerjeva 22, vabi k sodelovanju

več delavcev različnih stopenj strokovne izobrazbe lesne smeri za dela v stavbnem mizarstvu.

Delo se opravlja dopoldne v mizarski delavnici ali montaža mizarskih izdelkov na gradbišču.

Prednost imajo mlajši delavci z vsaj osnovnošolsko izobrazbo, in se želijo priučiti in delavci z večletno prakso na podobnih delih.

Geofiziki na Bledu

Bled, 10. novembra - Včeraj se je v hotelu Park na Bledu končalo tridnevno posvetovanje Inženirske geofizike v gradbeništvu, rudarstvu in v sorodnih dejavnostih. Predstavniki zavodov, inštitutov, fakultet, rudnikov in drugih delovnih organizacij so spregovorili o položaju in nadaljnjih možnostih inženirske geofizike, o novih teoretičnih spoznanjih in praktičnih izkušnjah, med drugim tudi o nekaterih meritvah in načinih dela v Rudniku urana Zirovski vrh. Udeleženci posvetovanja so si včeraj ogledali še delovišče Karavanskega predora, že prej pa so se zbrali na letni skupščini Jugoslovskega komiteja za geofiziko, ki je bil (ob podpori Geološkega zavoda Ljubljana) tudi organizator posvetovanja.

C.Z.

Kaj bo z Iskro na Dobravi?

Čakajoč na Siemensovo odločitev

Jesenice, 10. novembra - Sanacijski program, ki naj bi ga pripravili za Iskro na Blejski Dobravi, ne bo ustrezen, saj bodo o usodi Iskrašev na Blejski Dobravi odločala pogajanja s Siemensom.

Jeseniški izvršni svet se je že pred časom dogovoril z vodstvom temeljne organizacije Iskre Telematike na Blejski Dobravi, da v temeljni organizaciji in v okviru Telematike pripravijo program, kako bodo reševali sanacijo tovarne na Dobravi. Vendar pa se je Iskra Telematika med tem časom intenzivno pogovarjala s Siemensom in se je koncept nove organiziranosti in poslovanja nenehno spreminjal. Siemens naj bi za svoj del programa zaposlil 1.900 delavcev, proizvodni program pa naj bi vključeval tudi dejavnost terminalov in izdelavo zunanjih enot.

Na Jesenicah so seveda zainteresirani, da Telematika zagotovi delo za delavce, ki so na Blejski Dobravi še ostali. Do zdaj so ugotovili le, da verjetno tja do leta 1990 problem sanacije ne bo rešen, saj se pogajanja s Siemensom nadaljujejo. Sedanji sanacijski program bo do tedaj lahko pač povsem neustrezen, zato pri jeseniškem izvršnem svetu ne vztrajajo pri njegovi izdelavi. Siemens namreč zahteva povsem samostojno delovno organizacijo Iskre Telematike, delovno organizacijo brez izgub in s takim programom, ki bo tržno zanimiv.

Kljub vsem negotovostim pa na Jesenicah verjamejo, da bo nekaj proizvodnega programa na Blejski Dobravi ostalo in da bo svoje delo lahko ohranilo okoli 100 zaposlenih, ki delajo danes. Vsekakor pa bi bili veseli, ko bi se za dobavske Iskraše našlo tudi kaj več, saj ne nazadnje na Blejski Dobravi stoji velika in sodobna proizvodna hala, ob njej pa je dovolj delavcev, ki si želijo zaposlitve in dela.

D.S.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargl (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopj, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, našj kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavri-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (sport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Preve in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Akontacija naročnine za 2. polletje 24.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-980.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Spet smo se posvetili naši največji računski operaciji

Kaj mi nuca pravica, če ne morem do nje

Kranj, 9. novembra - Politiki te dni pozivajo k razmisleku in razpravi o gospodarski reformi, direktorji pa se žal ubadajo s povsem praktičnimi stvarmi, v glavih jim brne odstotki izračunavanja plač in obresti, saj smo se po popravkih zakona o plačah spet vsi temeljito pomenili največji računski operaciji, ki jo pozna Jugoslavija - izračunu plač. Občinski možje pa ob številkah, ki se v visoki inflaciji spreminjajo iz dneva v dan, vedeževalsko napovedujejo porast plač v gospodarstvu, kar je seveda meja za negospodarstvo. Politika plač je tako na Gorenjskem od občine do občine različna, toliko bolj, ker so zelo različno znižali tudi prispevke za skupno porabo. Ponekod torej te dni delijo bistveno boljše plače, drugod jih ne morejo, kajti, nič ne nuca pravica, če ne moreš do nje, drugače povedano, če nimaš denarja.

Dvigljena sidra

Majski ukrepi so omejili rast plač v letnjem letu na 119 odstotkov, kar naj bi ustrezalo pričakovani 95 odstotni inflaciji. Mnogi so že tedaj dvomili, da bo to držalo, da sidra še pred koncem leta ne bo dvignjena, čeprav so najbolj odgovorni politiki vztrajali ponavljali, da ne bo premaknjeno, kar tega ne bo dovolil mednarodni denarni sklad. Besedo so seveda morali požreti, saj je letos inflacija sedla na brzovlak in ne na povorna, kakor so upali. S popravkom zakona o plačah, ki je sidro vrgel na 140 odstotkov, so v bistvu tudi priznali, da mednarodni denarni sklad ni tako zelo, kot so pripovedovali, vztrajal na resnično že bednih plačah. Sicer pa, veliko izbire tako ali tako niso imeli, saj so socialni nemiri grozili, da se prelijejo čez rob.

Pri plačah so torej popustili, šušlja pa se je, da bodo tudi pri skupni in splošni porabi malce dvignili sidro. Pri tem dvigu ima seveda mednarodni denarni sklad večjo pravico, da to prepreči. Pri nas je seveda težko napovedovati, kdaj se bo to zgodilo, še težje, da koliko bo dvignjeno sidro, šušlja se, da bo znatno (pri skupni porabi s 123 na 142 odstotkov), saj vemo, kaj se je dogajalo pri popravkih zakona o plačah, še dan poprej so govorili o znatno manjšem porastu, kot je bil nato sprejet.

Pogumna republiška ocena

Osebnim dohodkom pri nas okvir ne dočeka le zakon, temveč tudi družbeni dogovor, ki bdi tudi nad tem, da plače v negospodarstvu ne bi bile hitreje kot v gospodarstvu. Posebni republiški odbor tako daje ocene, kolikšen bo porast osebnih dohodkov v gospodarstvu, kar je potem meja za rast osebnih dohodkov v negospodarstvu. Podobno ravna tudi lokalne oblasti, takšne ocene sprejemajo v vsaki občini. Poenostavljeno povedano, kjer delavci v gospodarstvu zaradi slabših poslovnih rezultatov zaslužijo slabše kot v drugih občinah, morajo njihovo usodo deliti tudi učitelji v osnovnih šolah, vzgojitelji v vrtcih, zdravniki v zdravstvenem domu, itd. Je to prav in pošteno ali ne, je seveda drugo vprašanje, ki ga zdaj ne bomo načelnjati. Ogledati si nameravamo nekaj ocen, ki bodo dale slike, kakšne plače, boljše rečeno, kakšne povišice te dni delimo na Gorenjskem.

Republiška komisija je bila pri oceni »pogumna«, ocenila je, da bo glede na povprečje lanskega leta porast osebnih dohodkov v letošnjih devetih mesecih 149,5 odstoten, v desetih mesecih 161,3 odstoten. v

enaajstih mesecih 174,9 odstoten in v dvanajstih mesecih 190,4 odstoten. Da ne bo nesporazuma, naj ponovimo, da je to rast osebnih dohodkov glede na povprečje lanskega leta, pri omenjenem dvigu sidra se namreč december primerja z decembrom, zato je rast 140 odstotna.

Republiški oceni so se pridružili Škofjeločani

Republiški oceni so sledili le v škofjeloški občini, kjer so za orientacijo vzeli kar omenjene odstotke. Škofjeločani so torej spet posebežni na Gorenjskem, saj so drugod bolj »strogi«. V Kranju so ocenili, da bo v desetih mesecih porast osebnih dohodkov v gospodarstvu le 130 odstoten, na Jesenicah so se odločili za 140 odstotkov, v Radovljici le za 112 odstotkov, v Trzinu pa so prav tako posebežni, saj previdno čakajo in ocene še niso sprejeli.

Najnižje so torej mejo postavili v Radovljici, kjer kot argument ponujajo dejstvo, da osebni dohodki v negospodarstvu v primerjavi z drugimi gorenjskimi občinami niso slabi, pri izobraževanju so s povprečjem na prvem mestu. Leta 1986 so namreč napravili dokajšnjo uskladitev osebnih dohodkov, ker so učitelji grozili s štrajkom, to se jim zaradi nenehnega indeksiranja torej še zdaj dobro pozna.

Čim manj administriranja, pravijo v Škofji Loki

V Škofji Loki imajo za svojo odločitev seveda na dlani kopico argumentov, najtežji je nedvomno poslovni uspeh gospodarstva, konec leta verjetno ne bodo imeli nobenega izgubarja. Tako uspešni kot v republiku brez dvoma bomo, pravijo v Škofji Loki, torej lahko sledimo republiške odstotke rasti osebnih dohodkov. Naslednja stvar je osnova iz lanskega leta, ki je v Škofji Loki boljša kot drugod na Gorenjskem, ob polletju je bila denimo kar za četrtno boljša kot v Trzinu. Še naslednja, da so zaradi desetdnevnega podaljšanja roka za oddajo devetmesečnih obračunov poslovanja, marsikje v gospodarstvu pohiteli s poračunom osebnih dohodkov, prve ocene pravijo, da se prilliv za skupno porabo res suče okoli 160 odstotkov.

Ne smete pa pozabiti, so dodali v Škofji Loki, da so letos plače v Sloveniji realno padle skoraj za 30 odstotkov, torej je res skrajni čas, da se povečajo, čemu bi torej čakali, sploh pa administriranje v tako visoki inflaciji naredi več škode kot koristi. Če

mu bi določali meje, ko pa jo najbolj določa denar sam. Za nekatere gospodarske organizacije namreč zakon o plačah sploh ni problematičen, saj nimajo denarja, da bi jih povečali, kolikor jih dovoljuje. Kaj jim torej nuca pravica, če ne morejo do nje. Z nedavnim znižanjem prispevkov za skupno porabo pa so v škofjeloški občini dejansko denarno mejo postavili tudi negospodarstvu, kajti ob oceni, ki so jo razposlali organizacijam, so pripisali, naj v negospodarstvu pazi, da jim decembra ne bo zmanjkalo denarja za plače.

Kranjčani so ravnali povsem drugače

V sosednji kranjski občini so ravnali povsem drugače. Dosti nižje po postavili mejo rasti osebnih dohodkov, skrbi jih seveda, kaj bo konec leta, kolikšna bo izguba v Telekomu, na obzorju pa je tudi izguba v Tekstilindusu, torej v drugi veliki kranjski tovarni, v Kibernetiki, ki je največja, pa so prav tako že nekaj let na robu poslovnega uspeha. Kranjsko gospodarstvo torej peša, kar odseva tudi v oceni, da bo konec leta porast osebnih dohodkov le 170 odstoten (v republiku 190,4 odstoten).

Zelo previdno pa so na občini verjetno tudi zategadelj, ker prispevkov za skupno porabo niso znižali, temveč so se določili, da bodo to napravili decembra, tedaj pa toliko bolj. V sosednji Škofji Loki so se namreč odločili, da znižanje opravijo po tretjinah v treh mesecih, v Kranju pa naj bi bilo znižanje enkratno. Vsled tega seveda prihaja do razlik pri plačah, tja do 200 tisočakov in več.

V Kranju torej dotoka za skupno porabo še niso zmanjšali, čakajo na december, kar seveda pomeni, da sisi denar imajo in ga lahko s pridom obračajo. Zategadelj nizko postavljeno mejo rasti osebnih dohodkov lahko razumemo tudi kot varnostni ventil, da negospodarstvo ne bi bilo hitreje od gospodarstva.

Povečanje skupne porabe bo stvari še bolj zapletlo

Politika rasti osebnih dohodkov je torej zdaj na Gorenjskem od občine do občine zelo različna, kar seveda povzroča veliko negotovanja, tudi pritožbe, ki se spreminjajo v vse pogostejša trkanja na občinska vrata. 200 in več tisočakov je seveda razlika, ki poraja že jezo delavcev, zato se v ozidih vse bolj odločajo za neto izračun plač, s čimer odstranijo te razlike. Da zmešnjava do konca leta ne bo manjša, temveč večja, pa že napovedujejo šušljanja o dvigu sidra tudi pri skupni in splošni porabi. Če bo povečanje tolikšno, kot slišimo, potem bodo seveda morali prispevki spet poskočiti in konec bo besed o tovrstnem razbremenjevanju gospodarstva. Za Kranj pa bi to verjetno pomenilo, da bi se skorajda morali decembra odpovedati napovedanemu znižanju prispevnih stopenj.

M. Volčjak

Trdoživi pisarniški molji

Pripravo gospodarske reforme spremljajo stare zgodbe o starokopitni in trdoživi birokraciji, ki ne zna napisati novih zakonov, tokrat je to toliko bolj opazno, ker gre korenite spremembe gospodarskega sistema.

Ne spomnim se sicer naslova, v spominu pa mi je dobro ostala vsebina angleške televizijske nadaljevanke, ki je humoristično prikazala ministrov vsakdan. V vsaki šali je zrno grenke resnice, tudi v tej šaljivi seriji je bila, kajti ponujala je spoznanje, kako se ministri menjajo, uradniki pa ostajajo, pretekle izkušnje pa jim vedno znova pomagajo »vrteti« novega ministra, ki se šele tja do izteka mandata zave, kako ga »vrte«. Uradniki so trdoživi tudi v zahodnih demokracijah, kjer se stranke menjajo na oblasti, kaj šele pri nas, kjer nikomur ne grozi, da bi s prihodom novega predsednika izgubil službo, saj imamo vsi skupaj, ko se enkrat zaposlimo, zagotovljeno tja do pokoja. Pisarniški molji so torej pri nas le še bolj trdoživi, le še bolj »izkušeni«.

Da je temu res tako, ve povedati sam predsednik vlade Mikulčić, ki je v Radenci priznal, da je zvezna uprava slaba, ker je slabo plačana pa dobrih uradnikov praktično ne morejo dobiti. Zato se zdaj dogaja, da se v zvezni komisiji za gospodarsko reformo usklade o korenitih zasukih, ki naj bi jih prinesla gospodarska reforma, sprejme jih celo vlada, nato pa v načrtu sistemskega zakona piše nekaj povsem drugega. Strakopitni uradniki svežih novosti pač preprosto ne razumejo, ne doumejo, kaj zahtevajo od njih, zakone napišejo, kakor so se jih navadili pisati v zadnjih desetletjih, prepričani, bolje rečeno izkušeni, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha.

Vroča kri, ki jo zdaj povzroča neskladje med besedami in dejanji, bolje rečeno med starim in novim prepričanjem, utegne zavreti uvajanje gospodarske reforme, za katero najbolj ugledni strokovnjaki pravijo; da popravna izpita ne bo več imela. Kaj torej ne bi bilo pametno, če bi uradnike z zastarelim prepričanjem prepuščili mirnemu spancu, saj bodo tako napravili najmanj škode, in najeli skupino domačih, morda celo tujih piscev zakonov. Tako ali tako smo zmetali proč že toliko denarja, da tega ne bi bilo škoda, če z gospodarsko reformo resno mislimo.

M. Volčjak

INFORMACIJE VARČEVALCEM	
KRANJ	21-150
TRŽIČ	51-150
RADOVLJICA	74-150
JESENICE	81-150
ŠKOFJA LOKA	620-150

10 ljubljanska banka
 Temeljna banka Gorenjske Kranj
 Gorenjc in banka — formula prihranka

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Natečaj za nove turistične spominke

Priložnost novim zamislim in proizvajalcem

Kranj, 7. novembra - V biroju za ekonomsko propagando pri gorenjski turistični zvezi so konec oktobra objavili nov natečaj za turistične spominke. Natečaj je bil 30. oktobra objavljen v Nedeljskem dnevniku, kot pa je na tiskovni konferenci povedal direktor biroja Srečko Vogrinčič, je prve dni zanj že veliko zanimanja.

Težko bi rekli, da se lahko pohvalimo s pestrostjo in raznolikostjo ponudbe naših turističnih spominkov. Kljub majhnemu, a pomembnemu napredu na tem področju, h kateremu so prispevali tudi natečaji za nove turistične spominke pri GTZ, je ponudba le teh še vedno skromna in mnogokrat ne predstavlja naše kulturne, nacionalne in pokrajinske identitete. Prav izvirnost, oblikovna vrednost, pa tudi tržnost in kulturna vrednost naj bo odlika novih turističnih spominkov, ki naj bi jih oblikovalci in proizvajalci iz vse Slovenije do sredine januarja prihodnjega leta dali v oceno strokovni komisiji. Spodbuda pri letošnjem natečaju so tudi lepe nagrade, ki naj bi bile resnično stimulative (prva nagrada bo milijon dinarjev, druga sedemsto in tretja tristo tisoč dinarjev).

V biroju za ekonomsko propagando pri gorenjski turistični zvezi, kjer poleg povezovanja med proizvajalci in prodajalci spominkov skrbijo za proizvodnjo in prodajo poslovnih daril pravijo, da so sicer nekateri spominke (planšar Jaka, panjske končnice,...) na tržišču iskani, vendar pa je v zadnjem času tudi pri spominkih vedno bolj pomembna njihova uporabna vrednost. Ocenjujejo tudi, da 50 do 60 odstotkov spominkov pokupijo tuji gostje, okoli 30 odstotkov jih pokupimo Slovenci, ostale pa turisti iz drugih republik.

V.Stanovnik

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Gradbinčeva gradbišča

Kljub prihajajoči zimi imajo te dni delavci kranjskega Gradbinčeva precej dela tako na domačih kot tujih gradbiščih. V naselju Drulovka so investitorju. Samoupravni stanovanski skupnosti občine Kranj, že oddali šest blokov, pet jih bodo oddali še ta mesec, štiri pa v začetku marca prihodnjega leta. Vsi ostali bloki bodo zgrajeni v drugi polovici leta 1989 ali v letu 1990. V začetku avgusta so začeli graditi tenis center v Kranjski gori, nato pa še smučarski poligon v Podkorenu. V okviru HE Lomševca gradijo akumulacijski bazen.

V tujini so med pomembnejšimi gradbišči dela na gradbišču hotela Hilton v Mersinu v Turčiji, ki jih izvajajo skupaj z GP Stavbar iz Maribora. Trenutno delajo na treh gradbiščih v Münchnu v Nemčiji, v začetku oktobra pa so začeli tudi z gradnjo poslovne stavbe v Varšavi, kjer z različnimi deli sodelujejo tudi drugi slovenski in jugoslovanski proizvajalci.

M. Volčjak

ureja MARIJA VOLČJAK

Banka o likvidnosti zadolženih podjetij

Zavrtnjene prošnje za nova posojila

Kranj, 8. novembra - Na seji izvršilnega odbora Temeljne banke Gorenjske prejšnji teden so obravnavali tudi poročilo o uredništvu programov sanacije likvidnosti v jeseniški železarni, leški Verigi, kranjskem Tekstilindusu in tržiškem BPT. Ker se likvidnost v organizacijah povečini ni izboljšala, niso dali soglasja za nove kredite Tekstilindusu in Verigi.

Zaradi zaostrenih likvidnostnih razmer prvo polletje letos je izvršilni odbor banke obravnaval položaj v nekaterih gorenjskih delovnih organizacijah. Železarni, Verigi, Tekstilindusu in Bombažni predilnici je naročil, da junija predložijo temeljni banki programe sanacije likvidnosti. Povsod so zamujali s pravico teh programov, razen tega pa vseh programov niso izdelali po dogovorjeni metodologiji. Počez tega so stalno se spreminjajoče gospodarske razmere nare-

kovale banki in delovnim organizacijam, da so sproti prilagajale ukrepe za obvladovanje likvidnosti in dograjevale sanacijske programe. Ti programi žal še vedno niso izdelani tako, da bi bilo možno njihovo celovito spremljanje.

Ob tem, ko se je likvidnost v banki izboljšala, pa so se razmere v naštetih organizacijah celo poslabšale. Obseg proizvodnje v njih se še ni pomembno povečal, obseg realizacije ne pokriva primanjkljaja obratnih sredstev,

veliko breme pa so tudi zelo zvišane revalorizacijske obresti. Kljub tem težavam je organizacijam skupaj z banko uspelo obvladovati likvidnost v tolikšni meri, da ni bil nikjer pretрган proces proizvodnje. Povečana stopnja zadolženosti pa seveda močno obremenjuje likvidnost in dohodkovni položaj zadolženih organizacij.

V izvršilnem odboru banke so se strinjali, da je treba po vseh močeh pomagati delovnim organizacijam v težavah. Od njih pa pričakujejo, da bodo ob sodelovanju banke do konca novembra 1988 dodelale sanacijske programe po dogovorjeni metodologiji. Predlagali so jim tudi, naj izdelajo sanacijske programe celot-

nega poslovanja ter v njih posebej opredelijo dohodkovni položaj in način pokrivanja izgube. Na podlagi teh programov bo banka ocenila možnosti za razbremenitev dohodka v teh organizacijah in izboljšanje likvidnosti v okviru veljavne in predvidene kreditno-monetarne politike. Banka bo tudi v okviru razpoložljive dokumentacije v največji možni meri skušala nadomestiti kredite za ostale namerne s selektivnimi krediti. Zaenkrat pa še ne more pozitivno rešiti vlogo Tekstilindusa za odpis revalorizacije in odprtje dolgoročnega kredita ter vlogo Verige za dodatni večji kredit.

S. Saje

Študijski dnevi kadrovskih delavcev

Ekonomija in kadri

Ljubljana, 8. novembra - Društvo kadrovskih delavcev Slovenije bo od 18. novembra pripravilo v Portorožu študijski dni, ki so jih naslovlili »Ekonomija in kadri«. Vsebinsko so predstavlili na torkovi časnarski konferenci, poudarili so, da so zagotovili prisotnost teoretikov in praktičnikov, najbolj pa je ostala v spominu predsednika programskega sveta Viktorja Zaklika, ki je dejal, da je človek tako dragocena dobrina, da ni moč privoščiti 10 odstotno brezposelnosti.

Brezposelnosti se donedavna pri nas nismo poznali, zdaj pa je brez dela v Sloveniji 23 tisoč ljudi, brezposelnost je trenutna 2,7 odstotna, ocenjujejo, da bo že konec leta 3 odstotna. Vse bolj aktualni problem postajajo tudi presežki delavcev, ocenjujejo, da bodo konca leta znašali že 8 tisoč delavcev, takšni presežki seveda, ki bo priznani. Že ti podatki povedo, da se danes kadrovski delavci, ki so bili donedavna na obrobju družbene pozornosti, spopadajo s povsem drugačnimi problemi kot nekdaj, njihovo delo postaja vse bolj pomembno.

Študijske dneve, ki jih bodo pripravili leto leto zapored, zato skušajo čim bolj profesionalizirati, tokrat so zagotovili prisotnost raziskovalcev, ki se v Sloveniji ukvarjajo s to tematiko, prišlo pa bo tudi nekaj predavateljev iz tujine, natančneje iz Zahodne Nemčije in Danske. Povabili pa so tudi praktike, pristop študijskih dni torej ni le teoretičen, temveč tudi pragmatičen, besedo bodo imeli predvsem Velenjčani, kjer so kadrovsko prenovi Gorenje, in Celjani, kjer so se prvi srečali s stečajem tovarne in torej z ljudmi na cesti. Iz sosednje Italije pa bodo prišli predstavniki

strokovnega kadrovskega združenja iz Benečije, kjer imajo podobne probleme kot pri nas, uspešno pa razvijajo drobno gospodarstvo.

Poglejmo si na kratko še imena predavateljev, ki bodo prišli na letošnje študijske dni kadrovskih delavcev. Časnarske konference se je udeležila le dr. Katja Boh, ki bo spregovorila o kakovosti dela in življenja, kar je seveda povezano z življenjskim standardom, ki je pri nas krepko padel. V Sloveniji je višji kot drugod v Jugoslaviji, toda saj vemo, kakšno ceno plačujemo, kako smo obremenjeni, kako v bistvu jemo svojo lastno substanco. Napovedala pa je, da bo spregovorila tudi o tem, kako zaostajamo za svetom, primerjavo je napravila s Švedsko, kjer denimo podobno število otrok konča osnovno šolo, kasneje pa se pojavijo razlike, zlasti pri permanentnem izobraževanju, ki ga pri nas tako

rekoč ni. Posebej velja omeniti tudi sociologa, dr. Ivana Svetlika, ki bo govoril o razmerju med trgov delovne sile in socialno, torej o zelo aktualnem vprašanju pri uvajanju ekonomske zakonitosti, ki seveda poznajo tudi ceno dela, znanja in ustvarjalnosti. Dr. Lojze Sočan bo spregovoril o znanju kot osnovi sodobnega gospodarskega razvoja, dr. Berislav Šefer pa o gospodarski stabilizaciji in socialnih programih, na seznamu predavateljev pa je še več uglednih strokovnih imen. Zanimive bodo vsekakor tudi okrogle mize, omeniti velja predvsem prvo, ki jo bo vodil Viktor Žakelj, spregovorili pa bodo o tem, kako doživljamo trg delovne sile. Moderator je že na časnarski konferenci napovedal zanimive misli o tem vprašanju, saj je dejal, da ima ta pojem hud zgodovinski naboj in bi bilo morda bolje, če bi govorili o trgu znanja.

M. Volčjak

Namesto starega novo - Pogled na prostor med Gimnazijo in Bežkovo vilo v Kranju je danes že drugačen kot na sliki, ki je nastala pred dnevi, ko so v tem delu začeli rušiti objekte za pripravo prostora za novogradnjo. V prihodnje bodo v tem delu Kranja oziroma v tako imenovanem kareju A zgradili poslovno-stanovanjski objekt. Katere poslovne dejavnosti bodo v tem objektu, bo znano čez čas-po razpisu. Trenutno pa v Domplanu pripravljajo lokacijsko dokumentacijo. Vsekakor pa bo Kranj z izgradnjo tega poslovno-stanovanjskega objekta dobil 200 novih parkirnih prostorov in sicer v kletnih prostorih. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Dragoceni impulzi

»No, zdaj se je končno tudi »poštajem« odprlo, je pred dnevi, ko smo se pogovarjali o delu in načrtih v eni od krajevnih skupnosti na Gorenjskem, rekel član gradbenega odbora za izgradnjo telefonije. V mislih je imel letos že nekajkrat povečane telefonske impulze, iz katerih naj bi se nenačrtovane laže in hitreje širilo tudi telefonsko omrežje. Vendar pa se vsi niso strinjali z njegovim mnenjem. Omrežje bi se najbrž res laže širilo, če bi ta denar tudi dosledno bil namenjen za širitev telefonije. Lahko pa se zgodi, da bo povečan in morda za marsikoga zdaj tudi že kar drag impulz, gradil tisto, kar včasih nima tudi prave, neposredne zveze s telefonijo. »Mar ni to recimo na primer Poštni center v Kranju, ki se letos gradi tam, kjer je bila prej stara kranjska pekarna...« Pripomba je utemeljena, saj so na zadnji seji skupščine območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet Kranj prav zaradi junjske podražitve impulza, ki pa ni bila zadnja (po njej se je impulz še dražil), imeli na dnevnem redu reballs plana investicij, v mislih pa denar za »adaptacijo« Poštnega centra v Kranju. Že takrat v razpravi o takšnem prerazporejanju denarja ni šlo brez pripomb in celo glasovanja o različnih stališčih... Zdaj, ko se ob nedvomno zahtevni gradnji centra (niso tudi redki, ki menijo, da je vse skupaj kar prebogato) kaže tudi končna podoba, pa so vse glasnejši tudi očitki: Ni čudno, če je telefonski priključek za bodočega naročnika že kar težko dosegljivo drag, če je s telefonskim impulzom poleg polaganja kablov na terenu »treba še zidati...«

A. Ž.

Ustvarjalnost predšolskih otrok

Kranj - Sredi tega tedna so v kranjskem Domu JLA v Nazorjevi ulici odprli razstavo Ustvarjalnost predšolskih otrok v risbi in sliki. Prireditev, ki jo je pripravila Vzgojno varstvena organizacija Kranj, bo odprta do 1. decembra vsak dan od 7. do 19. ure.

Potopisno predavanje

Škofja Loka - Jutri, v soboto, ob 19. uri bosta v dvorani Loškega odra študenta Alenka Svobljak in Aleš Hafner ob diapozitivnih govoricah o potovanju po Cejlonu, Tajski in Kitajski.

Razstava pasemskih mačk

Radovljica - Mlado Felinološko društvo iz Kamnika pripravlja v soboto, 12. novembra, v Radovljici zanimivo razstavo pasemskih mačk. Razstava bo v Sindikalnem izobraževalnem centru (prostori bivšega Šlandrovega doma) in bo odprta od 10. do 19. ure. Zvedeli smo, da je za razstavo prijavljenih že prek 55 različnih mačk. Prireditelji vabijo na ogled razstave ljubitelje mačk, še posebej pa starše z otroki.

A. Ž.

Zajec je pri lastnikih

Kranj - Člani odbora za lepši videz Kranja, ki deluje pri predsedstvu občinske konference Socialistične zveze so si na zadnji seji, v petek, 4. novembra, nameravali ogledati tudi zelenice v mestu in razpravljati, kdo naj bi tokrat dobil vrtnico in koprivo. Vendar so oboje morali odložiti na sejo, ki bo v četrtek, 17. novembra. Kar tri ure so namreč razpravljali o obnovi stavb oziroma objektov v starem delu mesta, ki so v zasebni lasti. Razprave so se udeležili tudi predstavniki bančnih hiš v Kranju. Samoupravne stanovanjske skupnosti in davčne uprave. Ugovorili so, da banke za zdaj ne morejo odstopati od sedanjih pogojev, čeprav le-ti niso spodbudni. Tudi davčne olajšave ali celo oprostitev k hitrejši obnovi ne bi veliko pripomogle, ker so davki trenutno zelo nizki. Še najbolj spodbudna so pravzaprav posojila v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti, ki pa jih kranjani v starem delu mesta morda premalo poznajo. Zato bo Samoupravna stanovanjska skupnost preko krajevnih skupnosti Kranj-Center podrobno seznanila krajanke o tovrstnih možnostih. Vendar so na seji odbora menili, da najbrž tudi to ne bo prispevalo k hitrejši obnovi in večji zainteresiranosti kranjanov. Zajec, kot so poudarjali, tiči namreč pri lastnikih stavb. V starem delu Kranja je namreč več solastnikov, veliko jih živi izven Kranja oziroma občine in zato je skupni interes, da bi bila stavba in z njo mesto lepo, težko najti...

A. Ž.

PISALI STE NAM

Kam s svinjskimi kožami

Bliza se čas kolina oziroma čas zakolov domačih prašičev. Ljudje se že sprašujejo, kako bo letos s svinjskimi kožami. Se bo spet ponovilo tisto, kar se je dogajalo lani in že prej, ko je bil odkup kož ničev in so zato le-te ležale vse k ržem (v rekah, potokih, bregih, na smeteh...)? Potem pa je čez nekaj mesecev usnjarska industrija jadikovala, da nima te surovine. Potreben je bil celo uvoz. Zato usnjariji, sedaj je čas za dogovor o pametnem, organiziranem odkupu kož; seveda po razumljivi ceni, da se ne bo spet ponovilo minulo leto...

Jože Ambrožič

Prazniki in zastave

Ali bo letos ob dnevu republike viselo kaj več prazničnih zastav kot prejšnja leta. Sprašujete zakaj. Če se med državnimi prazniki sprehodiš po kranjskih ulicah, boš le redko kje (na hišah v starem delu mesta) videl viseti zastavo - državno ali slovensko. Pa vendar imajo tako rekoč vse hiše v mestu nosilce za drogove za zastave. Starejši Kranjčani vedo povedati, da je včasih vsak lastnik hiše med praznikom moral obesiti zastavo. Menda tudi zdaj glede tega velja v občini poseben odlok; če ne, bi ga pa veljalo sprejeti...

I. P.

ureja ANDREJ ŽALAR

Krajevna skupnost Trata

Glavni del letošnjega programa je gotov

Trata, 10. novembra - »Kar zadeva organiziranost, delo in stroške, takšnega leta, kot je bilo letošnje, v naši krajevni skupnosti skorajda ne pomnimo. Vendar pa se lahko danes že pohvalimo tudi z rezultati. Na komunalnem področju smo letos zares veliko naredili. Glavni del programa je gotov, največ zaslug za to pa ima komisija za komunalne zadeve pri svetu krajevnih skupnosti in referent Franc Gaber. Seveda pa so nekatera dela, ki so bila letos zastavljena in po dogovoru tudi končana, takšna, da bo treba čimprej oziroma že prihodnje leto nadaljevati,« je med obiskom v krajevni skupnosti povedal predsednik sveta Marjan Lužnik.

Kar zadeva starost prebivalcev je ta mestna krajevna skupnost v škofjeloški občini zelo mlada. 4200 prebivalcev ima in kmalu jih bo spet nekaj več, saj je tik pred dokončanjem blok s 30 stanovanji v Frankovem haselju, v prihodnje pa je predviden še en stanovanjski blok s 60 stanovanji. Povprečna starost prebivalcev je nekaj nad 30 let. Najbolj številčno je Frankovo naselje, v katerem je zdaj okrog 2800 ljudi. Mlade družine so to in morda prav zato mladinska organizacija nekako ne more prav zaživeti, čeprav s prostorom za delo nimajo težav.

Marjan Lužnik

»Vsi v krajevni skupnosti, naj bo to v vaseh, ali v obeh največjih naseljih, si želimo, da bi bila celotna krajevna skupnost čim bolj urejena. To pa terja velika vlaganja v komunalno ureditev. In prav na tem področju nam je letos uspelo precej premakniti. Zaloga, ki nas je skrbel, zdaj pa je delo končano, je prva faza ureditve Kidričeve ceste, od železniške postaje z okolico do ABC Loka. Ta del je zdaj urejen s pločnikom, kolesarsko stezo, javno razsvetljavo in obnovljenim cestiščem. Je pa to le del širšega projekta, kajti po načrtu gre za odsek od pokopališča Lipica do Podlubnika in je glavni del programa štirih mestnih krajevnih skupnosti v Škofji Loki. Prihodnje leto bi radi nadaljevali na Kidričevi cesti z drugo fazo in sicer do križišča za Kranj. Kar se tiče zemljiških vprašanj, nas na tem področju čaka veliko težja naloga, vendar računamo na podporo in razumevanje,« pravi Marjan Lužnik.

Poleg prvega dela Kidričeve ceste so letos uredili tudi cesto od železniške postaje mimo LTH do Hafnerjevega naselja. Poskrbeli so za projekte za kanalizacijo za Trato in Suho in za telefonijo za Gosteče, Hosto, Pungart in Suho. Tako rekoč tik pred začetkom pa je tudi velika akcija za vključevanje

320 novih naročnikov v Hafnerjevem in Frankovem naselju. Do torka, 15. novembra, morajo naročniki poravnati 150 tisoč dinarjev kot zadnji prispevek in, kot je PTT obvestila krajevno skupnost, se bo 1. decembra začelo vključevanje, ki naj bi bilo končano prve dni po noveletnih praznikih.

Franc Gaber

»Druga velika telefonska akcija pa je na odseku Draga-Gosteče-Pungart-Hosta-Suha. Tu so kranjani že zbrali 50 milijonov dinarjev za 50 priključkov. Prihodnje leto jih bo treba najbrž primakniti še 50, da bodo tudi pri njih zazvonili telefoni. Teže kot s cesto in telefo-

Most čez Soro v Gostečah vse bolj kliče po obnovi. V krajevni skupnosti menijo, da bi lahko hkrati z ureditvijo ceste zelo skrajšali pot od Lipice proti Dragi, kjer je odlagalnišče komunalnih odpadkov...

Največji zaloga na komunalnem področju je bila letos ureditev prvega dela Kidričeve ceste...

nijo pa bo v krajevni skupnosti s kanalizacijo, čeprav dolgo ne bomo mogli odlašati. V kratkem pa bomo pričeli še enemu večjemu posegu na cestah,« pravi referent za komunalne zadeve v svetu krajevnih skupnosti Franc Gaber. »Začela se bo namreč rekonstrukcija Ljubljanske ceste in s tem v zvezi bo začasno treba urediti promet. Sicer pa bo v prihodnje Kidričeva cesta prav zaradi teh del morala sprejeti vse mestni in medkrajevni promet sedanje Ljubljanske ceste. Upamo tudi, da bodo v občini upoštevali naš predlog za ureditev ceste skozi Lipico proti odlagalnišču odpadkov v Dragi. S tem bi zelo skrajšali sedanjo pot do odlagalnišča najhitreje pa bi na ta način obnovili tudi most v Gostečah, ki ga je že načel zob čas.«

Letos so v krajevni skupnosti nanovo zgradili ali obnovili tudi precej javne razsvetljave. Območna vodna skupnost oziroma VGP pa sta uredila potoke na Pungartu in v Dragi in Gostečah, da ne bodo več poplavljeni. Poleg komunalnih del, ki pa jih še letos ne bo zmanjkalo, pa bi v krajevni skupnosti radi tudi razrešili težave z otroškimi varstvom. Zaradi stanovanjske novogradnje pa šola, čeprav je bil lani zgrajen prizidek, že spet postaja premajhna.

A. Žalar

90 let Franciške Kalan iz Zaloga pri Goričah Ahčeva mama:

Če bi postopal, bi se naveličal

Vogal rute si je vtaknila pod brado in ga pritisnila na prsi, potem pa jo skrbno naravnala v trikotnik. Takmašno ruto je tokrat vzela iz predala, lepo zeleno pisano, da ne bo tako vsakdanje za na fotografijo. Še lase si je pogladila z glavničkom, ki ga vedno nosi v laseh. Zdjaj si je ruto zavezala v vozle. Kretnje, ki jih je ponovila že kdo ve kolikokrat v življenju. Devetdeset let je le deset manj kot sto...

Nič kaj lepega ni imela v življenju Ahčeva mama. Doma je z Mojzance, Erjavčeva, osem otrok je bilo pri hiši in ker se stric tule v Zalogu ni poročil, so jo pet let staro dali sem za domačo. V Goriče je hodila v šolo, tu je zrasla v dekle. Leta 1929 se je poročila, tri otroke je rodila, dva sinova in hčer. Danes je le hči še živa. Najlepša leta so bila zanjo, ko sta tu gospodarila z možem. Dober človek je bil Tone. Takoj, ko so se tule pod Zaloško goro in Storžičem pojavili partizani, sta jim pomagala.

»Vas je bila kar naprej obkoljena,« se danes spominja mama. »Kar naprej so hodili beli in Nemci in spraševali, ali smo kaj partizane videli. Včasih sem jim lepo odgovorila, da nisem nobenega videla, ko mi je bilo pa zadosti, sem jim pa zabrusila, da jaz partizanov ne pasem. Pa so se skoraj vsak večer oglasili. Posebno tisti čas, ko so tamle v Ježcah, v boštu imeli bunker. Kadar pa je bilo nevarno, sem jim v Zaloško goro nosila hrano, oprano perilo, pošto. Bilo pa je vražje, kadar so prišli oboji skupaj. Kot takrat, ko so bili partizani na našem dvorišču, beli pa na oni strani poti. Beli so čutili, da so partizani tu in so udarili z ognjem sem čez. Mož me je potegnul za sabo in s tako silo rinil v hlev, da tudi vrat ni imel časa odpreti. Takrat sva se rešila.«

Vendar je za moža takrat postalo prenevarno in nekega večera leta 1944 so ga partizani vzeli s seboj v gozd. Le devet dni je trajalo njegovo partizanstvo. Padel je v okolici Škofje Loke...

Prav danes, 11. novembra, na sv. Martina dan, praznuje devetdesetletnico. Le delu in skrom-

nemu življenju se ima zahvaliti, da je učkala takšno starost. Če bi človek postopal, bi se naveličal, pravi, dela se pa ne. Še ves zelnik opleve, krompir okoplje, v hlevu troje živine nahrani in prašiča, kosilo skuha za domače. Lahko nogo ima še, bister pogled, tudi spomin je še dober. Kakšne želje ima še? Da bi bila zdrava, kot doslej. En dan še ni bila zaradi boleznij v bolnici. Le enkrat ji je stroj odrezal srednji prst, takrat je morala do zdravnika. Kar zadovoljna je. Če si zaželi na Brezje, na Sveto goro pri Solkanu, jo vnuk Zvone rad zapelje, tudi »struco« ji vedno prinese. Veseli se nedelje, ko bo prišlo sorodstvo skupaj. Morda pride tudi sestra Tončka s Koke, čeprav bolj slabo vidi, in prišli bodo njeni z Mojzance, z Brnikov, s Trstenika. Njena Marica bo napekla dobrot, lepo se bodo imeli.

Še na mnoga leta Ahčeva mama, da bi bila še naprej tako čila in zdrava!

D. Dolenc

Postavitev spomenika Jakobu Aljažu

Planinci zbirajo denar

Mojstrana, 8. novembra - Jakob Aljaž, ki se je rodil 1848. leta v Zavruhu pod Šmarno goro, je poleti 1889. leta prišel kot župnik na Dovje in tam ostal vse do smrti maja 1927. leta. Prihodnje leto bo torej minilo sto let, odkar je ta veliki mož prišel službovat v Gornjesavsko dolino, kjer je zapustil vidne sledi.

Aljaž ni bil samo triglavski župnik, ampak predvsem velik domoljub, ki je med domačini pridobil ljudi za slovenstvo. Kot velik ljubitelj naših gora in obudovalec Triglava pa je ostal v zgodovini zapisan, ker je to goro otel nemštvu in s svojim stolpom na najvišjem vrhu ter kočami pod njim v času avstroogrške vlade dokazoval slovenstvo v tem lepem koščku dežele. Tako je spomin nanj in na njegovo obsežno delo ohranjeno v zlati z Aljaževim stolpom na Triglavu, Aljaževim domom v Vratih ter s številnimi zapisi v planinski in glasbeni literaturi. Na Aljaža opominjajo tudi spominski plošči na rojstni hiši in cerkvi na Šmarni gori, doprni kipec v Triglavskem domu na Kredarici in nagrobnik na dovškem pokopališču.

Domačini želijo označiti stoletnico prihoda Jakoba Aljaža na Dovje in mu ob tej priložnosti postaviti spomenik. Prepričani so, da bo postavitve spomenika pomemben dogodek ne le za prebivalstvo v tej dolini, ampak naše planinstvo nasploh. Sami so se že lotili zbiranja denarja za uresničitev zamisli, za pomoč pa prosijo tudi planinska društva, njihovo članstvo in vse ljubitelje gora. Odbor zbira prispevke na žiro račun pri planinskem društvu Dovje-Mojstrana, številka 51530-621-37-05-1610112-13001/13 - Ljubljanska banka, TBG, PE Jesenice. Na ta račun lahko tudi vsak posameznik nakaže svoj prostovoljni prispevek.

Beograjski kipar Nebojša Mitrić, ki je zelo navezan na kraje pod Triglavom, bo sicer izdelal spomenik brezplačno, vendar bodo nastali stroški za material, izdelavo osnutkov spomenika in zlasti za vplivanje tri metre visoke skulpture, prevoz ter postavitve spomenika. Skupne stroške ocenjujejo na 20 milijonov dinarjev, zato bodo v odboru hvaležni za sleherno pomoč.

S. Saje

DOPIŠNIKI SPOROČAJO

Gasilski koledar

Komaj se je iztekel oktober - mesec požarne varnosti, bodo gasilci ta mesec pregledovali in ocenjevali svoje naprave in opremo po društvenih domovih. Gasilski koledar med letom pa je sploh precej natrpan, piše Ivan Petrič. Na začetku leta so najprej na programu občni zbori društev, ko pregledujejo in ocenjujejo delo preteklega leta, hkrati pa sprejemajo programe za tekoče leto. Zbori trajajo do konca marca. Aprila pa se že začnejo vaje za splošno tehnično izobrazbo članov, za občinska, nekateri pa se potem udeležijo tudi republiškega tekmovanja. Poletni meseci so največkrat »rezervirani« za gasilske veselice in različne prireditve. Takrat tudi najmlajši člani društev pogosto letujejo na morju. Jeseni pa se potem že spet začne preverjanje znanja z različnimi vajami in pripravami na aktivnosti v oktobru.

Pogosto najtežje delo pa imajo gasilci prav pozimi. Zaradi pozabljenosti, nepozornosti, kratkih stikov in neurejenih dimnih tuljav prihaja ob ogrevanju stanovanj do nenadnih požarov. Zato gasilci opozarjajo: bodite ob ogrevanju s pečmi še posebej pozorni, da ne bo nenadoma zagorelo!

Umetniške noveletne voščilnice

VOŠČILNICA JE KOT STISK ROKE

Radovljica - V novih prostorih delovne organizacije LIP Bled - Center za inženiring in marketing je te dni na ogled slikarska razstava likovnih del, ki so nastala na likovni koloniji Bled - Bohinj 88 v oktobru letos. To pa ne bi bilo še nič posebnega, razstav je bilo že veliko, resda v Lipu še ne, vendar pa so ta likovna dela nastala s posebnim namenom.

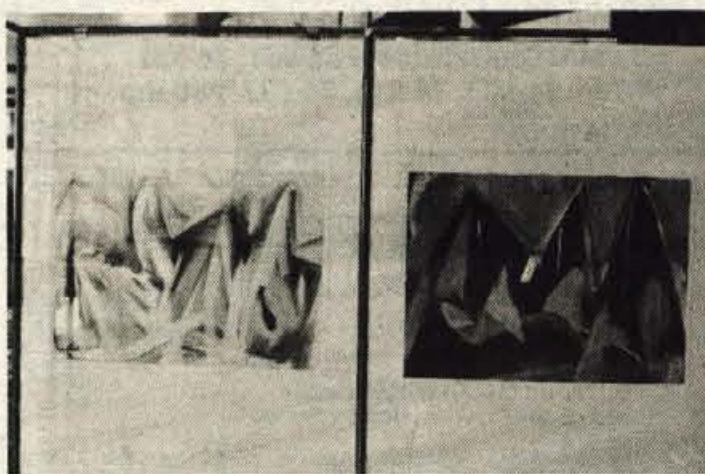
Ko sta organizatorja likovne kolonije Muzeji radovljiške občine in pa radovljiška kulturna skupnost pripravljala slikarsko kolonijo, sta sicer vedela, da od umetnikov in uspešnih gorenjskih slikarstov tako kot že nekajkrat ob podobnih priložnostih lahko pričakujeta res imenitna likovna dela. Toda tokratna kolonija je bila organizirana s posebnim namenom: slikarji so namreč ustvarjali motive za noveletne voščilnice. To samo po sebi ne bi bilo prav nič nenavadnega. Veliko umetnikov namreč ob koncu leta sebi in še bolj znanim in prijateljem v veselje naredi nekaj voščilnic - lahko to so male grafike, akvareli, tehnika ali ni posebno pomembna. Zbiro takih voščilnic jih kajpak malo ceniti, zato so voščilnice, pravi unikati s podpisom znanega umetnika ob koncu leta nadvisano blago.

Zal pa so takšne unikatne voščilnice postale izredno drage. Časi, ko jih je bilo lahko še po primernih ceni najti na priložnostnih noveletnih likovnih razstavah, so gotovo mimo. Vsi, ki jim ni vseeno, kakšno voščilo pošljejo ob novem letu, bodo v kakšne čase seveda pogrešali. »Da pa je tudi voščilnica, ki jo pošljejo poslovnemu partnerju ali vrstnemu poslovni stik in ne povsem neosebna izmenjava voščil preko pošte, smo skušali prepričati tudi nekatere delovne organizacije v radovljiški občini.

ni,« je povedala ravnateljica radovljiških Muzejev Maruša Avguštin. »Toliko govorimo o povezavi med gospodarstvom in kulturo, pri nas pa smo sklenili to vez tudi na primeru dokazati. Z Almira, Lipom, HTP in Alpetour smo se dogovorili o odkupu več motivov za noveletne voščilnice.«

Razstava likovnih del nastalih na slikarski koloniji bo v Lip Bled odprta še do 24. novembra. Vsa razstavljena dela so tudi naprodaj. Razstava se nato seli v Dom Joža Ažmana v Boh. Bistrico. Sredi decembra pa bo na ogled tudi v Modni hiši Pristava na Bledu.

Ta v radovljiški občini, in verjetno dokaj redek primer sodelovanja gospodarstva pri nastajanju kvalitetne umetniške voščilnice, je, kot zdaj kaže, povsem uspel. V delovnih organizacijah so izbrali pet motivov, ki jih v tiskarni že tiskajo. Ocenjujejo, da bo natisnjenih med 7000 do 8000 noveletnih voščilnic z motivi, ki so jih ustvarili akademski slikarji: Boni Čeh, Črtomir Frelih, Alenka Kham - Pičman, Vinko Tušek in Melita Vovk.

»Motivi, ki so jih odkupili za noveletne voščilnice, so z gorenjskim nadihom, kot se reče, zato ne bodo le likovno voščilo, ki kaže dober okus pošiljalca, pač pa obenem tudi spominjajo na deželo, iz katere prihajajo - Gorenjske. Seveda pa sporočilo na teh voščilnicah nikakor ni tako izrazito komercialno in turistično obarvano, da bi kdo to dobesedno razumel obenem kot vabilo - skrito v likovnem sporočilu pa je seveda brez dvoma lahko,« meni Maruša Avguštin. Ob tem, da so na voščilnicah tudi vsi potrebni podatki o umetniku, ustvarjalcu motiva, pa se seveda odpira tudi možnost za več

jo popularizacijo gorenjske likovne ustvarjalnosti. Radovljiška pobuda bo morda spodbudila takšno ustvarjanje lepših in vrednejših izkazovanj osebne in poslovne pozornosti še kje drugje. Da so dobre in kvalitetne voščilnice konec leta najbolj iskane, kažejo vsakoletno razprodane Unicefove voščilnice, kjer z motivi zanje že dlje časa sodelujejo tudi jugoslovanski likovni umetniki. Letos je v Unicefovi kolekciji na primer motiv Poletje Ivane Kobilice, za prihodnje leto pa je sprejet motiv slovenske slikarke Jelke Reichman.

Lea Mencinger

Jeseniški kulturni praznik

ČUFARJEVI DNEVI 1988

Jesenice - Tokrat so se v jeseniški občini odločili, da svoj kulturni praznik, ki ga sicer praznujejo v spomin Tonetu Čufarju, pisatelju in revolucionarju, obeležijo nekoliko drugače. Organizacijski odbor je bil vsekakor dokaj srečne roke, saj mu je uspelo tudi sicer v začetku jeseni vedno živahen kulturni utrip ob vrsti dodatnih prireditev lepo zaokrožiti in svežo kulturno podobo Jesenic.

Odkar na Jesenicah podeljujejo priznanja za kulturno ustvarjalnost, so prireditve skoraj vedno v minulih petindvajsetih letih pripravljali dokaj klasično. V njih ni kaj lahkih časih pa so se odločili spremeniti tako ustaljeno obliko in ji dodati polno mero svežine. Ne da bi pregloboko sešli v kulturni žep, jim je uspelo sestaviti program prireditev, za katerega pa že zdaj na tihem upajo, da bo postal nova oblika kulturnega praznovanja.

Predvsem kaže omeniti celo vrsto gledaliških predstav, ki se bodo zvrstile v svojevrstno gledališko srečanje nepoklicnih gledaliških skupin. V gledališču Toneta Čufarja bodo naslednji teden od četrta, 17. novembra, nastopali: Gledališče čez cesto iz Kranja z lutkovno predstavo za odrasle Galeb, Šentjacobsko gledališče iz Ljubljane z Johna Osborna Ozri se v gnevu, Odrer Treh herojev iz Pirnič z Drobtinami smrti, KUD Zarja

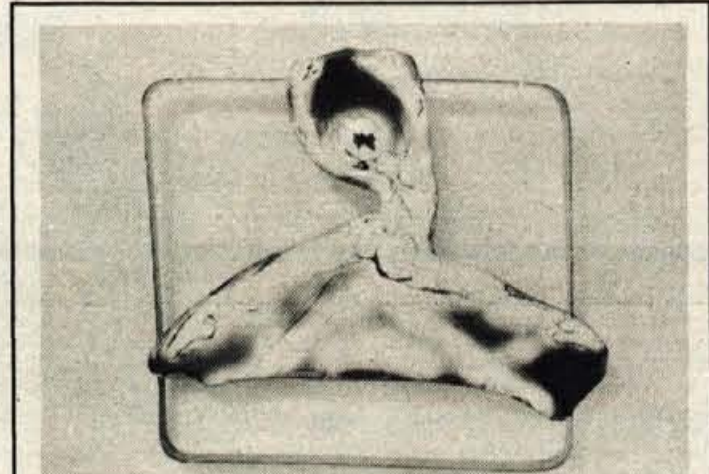
Celje - Trnovo z Erdmanovim Samomorilcem, Gledališče pod kozolecem iz Šmartna ob Paki s Prihranjenim dolarjem. Domača gledališka skupina pa bo prav na dan svečane podelitve kulturnih priznanj uprizorila krstno predstavo Zakaj Miroslava Pilja. Vse te predstave, z nekaterimi bodo gledališčniki nastopili tudi izven Jesenic, obetajo sijajen gledališki dogodek, saj program v izboru Zveze gledaliških skupin Slovenije sploh ni naključen, zanimiv pa tem bolj, ker gre v programu kar za tri krstne izvedbe. Gledališčniki se bodo srečali tudi na okrogli mizi, da se bodo pogovorili o problemih sedanjega gledališkega ustvarjanja v slovenskem kulturnem prostoru - skupaj z zamejskimi kolegi.

Prav zamejskim kulturnim ustvarjalcem pa je pravzaprav pripadla čast, da jutri, v soboto, ob 19.30 v dvorani gledališča otvorijo jeseniške kulturne dneve

Pred dvema letoma so delovanje jeseniške kulture reševali v jeseniški Kulturni skupnosti. Zdaj nameravajo podrobneje spregovoriti tako o ljubiteljski kot tudi neljubiteljski kulturi na okrogli mizi v okviru Čufarjevih dnevo.

s pevsko gledališko prireditvijo Ponižani in razžaljeni v izvedbi mešanega pevskega zbora Rož iz Šentjakoba; prireditev je obenem prva v vrsti prireditev festivala Revolucija in glasba. Že danes, v petek, ob 18. uri pa v Doliku odpirajo razstavo akad. slikarja Aladina Lanca. To pa ne bo edina likovna prireditev - razstava Gledališki portret, ki jo odpirajo prihodnje sredo v Kosovi graščini, vsekakor lepo poudarja naravnost tokratnega praznovanja.

L. M.

Kranj - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava del akademske kiparke Alenke Vicolje. Umetnica se ukvarja z oblikovanjem porcelana, keramike, stekla in emajla. Njeno ustvarjanje bi lahko delili na področje tehnično dovršenih izdelkov iz keramike in porcelana s hoteno dekorativno prileganostjo ter na področje »čistega« umetniškega oblikovanja - temu je namenjena avtoričina poglavitna pozornost. - Foto: Gorazd Šinik

Svečana filmska premiera ODPADNIK V KRANJU

Ni ravno pogost pojav, da bi uspeli na Gorenjskem prisostvovati svečanim premieram filmov, po katerih sledi tudi predstavitev filmske ekipe in kratak pogovor. Če gre za domač, slovenski film je nekaj takšnega seveda še toliko bolj zaželeno kulturna akcija. Čemu takšen uvod? Iz čisto preprostega razloga, kajti danes, v petek, 11. novembra, bo na velikem filmskem platnu ob 20. uri na sporedu projekcija celovečernega filma kranjskega režiserja Boža Sprajca Otpadnik. Sprajc, ki je širšem občinstvu bolj znan po filmih Krč (1979), Dih (1983) in televizijski trilogiji Ante (1982) s svojim novim filmom prikazuje sodobno osebno in družbeno dramo elektrotehnika in inovatorja v tovarni elektromotorjev. Vsekakor velja omeniti tudi igralsko zasedbo, kajti poleg Iva Bana v glavni vlogi Ota Kerna, na filmu spremljamo tudi Radka Poliča, Janeza Hočevarja - Rifleta, Alenka Vipotnik, od igralcev mlajše generacije pa Sašo Pavček, Savino Geršak in Gojmirja Lešnjaka.

V. Bešter

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava likovnih del akad. kiparke Alenke Vicolje. V Mestni hiši je na ogled numizmatična razstava.

V Carniumu vrtijo danes, v petek ob 18. uri amer. grozljivko *Cujo*. Ob 20. uri je na sporedu *glasbeni večer* z videom Velvet underground.

Jutri, v soboto, ob 18. uri je na sporedu amer. akcijski film *Brez izhoda*. Ob 20. uri pa amer. film *The dead*.

V kranjski župnijski cerkvi bo v nedeljo, 13. novembra, ob 18.45 *orgelski večer*, na katerem bo ob osemdesetletnici francoskega skladatelja in organista Oliviera Messiaena organistka *Angela Tomanič* igrala poleg njegovih še skladbe L.N. Clérambaulta in L. Boëllmanna. Vstopnine ni. **JESENICE** - V galeriji Kosove graščine je odprta razstava ilustracij *Marjance Jemec - Božič*.

V razstavnem salonu *Dolki* odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo akad. kiparja *Aladina Lanca*.

RADOVLJICA - V galeriji Sivčeve hiše je na ogled razstava del akad. slikarke *Brigite Požegar - Mulej*.

ŠKOFJA LOKA - V ponedeljek, 14. novembra, ob 19. uri bodo v galeriji ZKO - Knjižnica odprli razstavo del *Lojzeta Tarfile*. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi pesniško zbirko *Rafaela Zorman* - *Rafa Valovanje*.

V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava del akad. kipar *Ignac Ribič*.

SREČANJE S PREVAJALCEM

Tržič - Danes, v petek, ob 18. uri bo v Paviljonu NOB srečanje z dr. Klausom Detlef Olofom, zahodnonemškim prevajalcem slovenske literature. Prireditelj, ki jo je v mesecu knjige pripravila tržiška knjižnica, bosta vodila dr. Tone Pretnar in Franc Drolc. Dr. Klaus Detlef Olof predava slovensko in južnoslovansko književnost na celovski univerzi, med drugim prevedenimi deli pa vsekakor kaže omeniti njegov prevod poezij Franceta Prešerna.

Pred premiero

BREZIZHODNA ENODEJANKA

Jesenice - S takim podnaslovom, ki seveda sodi v gledališče absurda, je podnaslovljena predstava, ki jo prav sedaj v igralsko skupino Gledališča Toneta Čufarja na Jesenicah pripravlja režiser Peter Militarov.

Kot drugo predstavo sezone bodo v jeseniškem gledališču sredi novembra krstno uprizorili dela mladega bosanskega avtorja Miroslava Pilja z naslovom *Zakaj. Kakšno delo je to pravzaprav?* »Dogajanje je na videz zelo preprosto. Scena je oddelek igrač v neki veleblagovnici, kamor prihajajo kupci, se srečujejo in pogovarjajo o vsem in ničem, stvari pa se spreminjajo iz minute v minuto. Pogovarjajo se kot sicer vsak dan, vsak lahko reče vse, pa se vendarle nekaj dogaja, vse se nenehno spreminja. Prav jezik, ta komunikacija med ljudmi, vodi do nevzdržnih stanj. Gre seveda za postabsurdno dramaturgijo. Predstava odpira vrsto vprašanj, tudi takih na primer, ali lahko vprašanje komunikacije ali nekomunikacije med ljudmi pripelje do nevzdržnih stanj, tudi do zla, do nesvobožnin, do vojne.«

Po svoje zelo zanimiva in verjetno tudi aktualna tema. Kdo pa je Miroslav Pilj?

»O njem vem to, da je zelo mlad avtor, ki se je v Sarajevu ukvarjal z alternativnim gledalištvom, znan pa je tudi po manifestu o Poetiki prostora. Delo, ki ga uprizorjamo na odru jeseniškega gledališča bo sploh prvič predstavljeno gledališkemu občinstvu.«

Ali ta aktualnost utegne kaj odvzeti na vrednosti predstave? »Mislim, da je delo daleč od tako pojmovane aktualnosti, saj vsebuje vrsto elementov nadčasovnosti - pravzaprav se ukvarja z neko kataklizmično situacijo sveta in lahko bi nastalo kdajkoli prej, lahko pa ga bodo uprizorjali tudi kasneje.«

Gre verjetno za dokaj zahtevno postavitev, saj vse skupaj izstopa iz kalupa današnjih pojmovnih igr. Delam z mlado igralsko ekipo, ki pa se je dela lotila navdušeno.«

Za gledališke odre, ki v zadnjem času veliko posegajo le po komedijah, bo to vsekakor osvežitev.

Brez dvoma. Seveda pa gre za tako imenovano polemično predstavo. Tekst je samo osnova, predstavo pa je mogoče narediti na tisoč načinov. Upam, da bo naš jeseniški poskus ugajal.«

L.M.

VAŠA NAŠA MATINEJA

Jesenice - V nedeljo, 13. novembra, ob 10. uri dopoldne bodo mladi člani Gledališča Tone Čufar pripravili lutkovno igrico Janeza Bitenca *Zgodba o zmuju*. Gost na prireditvi bo sam avtor in glasbenik Janez Bitenc. Tudi tokrat bodo predvajali še risanke, po matineji pa bodo otroci lahko risali v avli gledališča.

LUTKOVNA KARAVANA

Tržič - Lutkovna karavana je novost za najmlajše, ki jo je letos uvedla Občinska kulturna skupnost Tržič ob pomoči Skupnosti otroškega varstva Tržič in v izvedbi Mladinskega gledališča Tržič. V letošnji sezoni si bo lutkovne predstave v ljubljanskem Lutkovnem gledališču na Krekovem trgu ogledalo po petdeset malih Tržičanov. Prvič bo karavana krenila na pot jutri, v soboto, ob 9.30 iz pred avtobusne postaje. V Ljubljani si bodo ogledali predstavo Svetlane Makarovič *Mi kosovirji*. Med potjo v Ljubljano in nazaj se bodo otroci mimogrede naučili še kakšno pesmico, za kar bodo poskrbeli člani tržiškega Mladinskega gledališča. Tržičani si bodo lahko v naslednjih tednih ogledali še naslednje predstave: Žogico Marogico Jana Melika, Veliki Kikiriki Naceta Simončiča, *Zgodbo o Ferdinandu Munra Lea* in *Stredove Pravljicarjeve pravljice*. Za karavano vpisujejo vsakič v Mladinskem gledališču, soudeležba staršev pa je 5000 din.

B.Kuburič

KONCERT - PONIŽANI IN RAZŽALJENI

Jesenice - Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v dvorani Gledališča Toneta Čufarja koncert pevskega zbora Rož iz Šentjakoba na avstrijskem Koroskem pod vodstvom zborovodje Vajka Milisavljeviča. Koncertni program z naslovom *Ponižani in razžaljeni*, prinaša vrsto pesmi narodov in narodnosti s celega sveta. Koncert, ki sodi v program festivala *Revolucija in glasba* obenem odpira letošnje prve Čufarjeve dneve 88.

ureja LEA MENCINGER

Andrej Pavlovec

ARCOMURKA

Trgovska delovna organizacija GOLICA o.o.
Delavski svet Temeljne organizacije ZARJA o.s.u.o.
Jesenice - Titova 1

RAZPISUJE

v skladu z določili statuta prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

RAČUNOVODJE TO

za mandatno dobo štirih let.

Kandidat mora izpolnjevati z zakonom predpisane pogoje in mora imeti:

- višjo ali srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri,
- tri leta delovnih izkušenj v knjigovodstvu,
- aktiven odnos do samoupravljanja, spoštovati mora zakonitosti in biti vesten pri delu.

Ponudbo z dokazilom o izpolnjevanju pogoja zahtevane strokovne izobrazbe naj kandidati pošljejo v 20 dneh po razpisu na naslov: ABC POMURKA - Trgovska delovna organizacija GOLICA - Kadrovska služba, Jesenice - Titova 22.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljenem postopku imenovanja.

GIP GRADIS LJUBLJANA
TOZD Lesno ind. obrat Škofja Loka

objavlja prosta dela in naloge:

1. VODJA FINANČNEGA ODDELKA

Pogoji: VI. ali V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in 3 oz. 5 let delovnih izkušenj

2. UPRAVLJANJE KURILNICE

Pogoji: strojnik centralne kurjave in 1 leto delovnih izkušenj.

3. OSTRILEC ORODJI IN REZIL

Pogoji: III. ali II. stopnja strokovne izobrazbe lesarske stroke in 6 mesecev oz. 1 leto delovnih izkušenj.

Delovno razmerje za vsa dela in naloge se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poskusno delo traja pod 1. 3 mesece, pod 2. in 3. pa 1 mesec. Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o strokovnosti naj kandidati pošljejo do 19. 11. 1988 na naslov: GRADIS LIO ŠKOFJA LOKA, Kidričeva c. 56.

M - KŽK Gorenjske
TOZD AGROMEHANIKA
Kranj - Hrastje 52/a

nudi brezobrestni kredit ali popust za traktorje TOMO VINKOVIČ, Bjelovar TV-420 in program lastne proizvodnje (škropilno tehniko)

Telefoni: Centrala (064) 36-461, 36-751, 36-764, 34-033, 34-034, 34-032, PSC Hrastje (064) 34-035.

PLANIKA

Industrijski kombinat Planika Kranj

Komisiji za delovna razmerja DSSS in TOZD tovarna obutev Breznica objavljata prosta dela in naloge:

1. VODENJE TEHNOLOŠKE SLUŽBE v investicijsko servisni službi v Kranju
2. OPRAVLJANJE VZDRŽEVALNIH DEL-ELEKTRO IN MEHANSKIH v TOZD Breznici

Zahteva se:

Pod 1.:

- visoka strokovna izobrazba strojne smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj,
- znanje enega svetovnega jezika,
- sposobnost komuniciranja in hitrega ukrepanja,
- poskusno delo traja 3 mesece

Pod 2.:

- 4 letna srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- sposobnost hitrega ukrepanja, iznajdljivost,
- poznavanje strojev in naprav,
- poznavanje načrtov hidravlike, pnevmatike in vzdrževanje elektro pnevmatskih ter elektro hidravličnih naprav,
- poskusno delo traja 3 mesece.

Pisne ponudbe sprejema kadrovski oddelek Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska Loka 21, 64000 Kranj. Objava obeh prostih del in nalog velja do zasedbe.

TEKSTILINDUS KLANJ

Gorenjesavska c. 12.
64001 Kranj
Poštni predal 75

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge v KOMERCIALNEM SEKTORJU

1. VODENJE IZVOZNEGA ODDELKA

Pogoji:

- VII. stopnja zahtevnosti (dipl. ing. tekstilne tehnologije, dipl. ekonomist, dipl. organizator dela)
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih v proizvodnji tkanin ali na komercialnem področju
- zunanje-trgovinska registracija
- aktivno znanje nemškega, angleškega ali francoskega jezika
- trimesečno poskusno delo

2. PRODAJANJE BLAGA ZA IZVOZ

Pogoji:

- VI. stopnja zahtevnosti (ing. tek. tehnologije, ekonomist, organizator dela)
- 4 leta delovnih izkušenj na strokovnih delih v proizvodnji tkanin ali na področju prodaje
- zunanje-trgovinska registracija
- aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika
- trimesečno poskusno delo

Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovski sektor delovne organizacije najkasneje v 8 dneh po objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Na osnovi sklepa delavskega sveta DO CETRA Zagreb, Josipa Cazića 9, razpisuje komisija za prodajo poslovnega prostora

PRODAJO POSLOVNEGA PROSTORA

Prostor se nahaja na Jesenicah, Kidričeva 32, v velikosti 20 m² (pisarna in sanitarije). Pritiče mu tudi drvarnica (6 m²) in uporabno zemljišče (30 m²). V ponudbi navedite ceno za 1 m², rok in način plačila.

Pisne ponudbe pošljite v 8 dneh na gornji naslov.

Vsi interesi bodo pisno obveščeni o izbiri najugodnejšega ponudnika. Vse informacije o prostoru dobite po telefonu 041/683-311, Nedjeljko Dujmovič.

VODNOGOSPODARSKO PODJETJE
KRANJ p.o.
KRANJ, Ul. Mirka Vadnova 5

Delavski svet ponovno razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJO GOSPODARSKO - RAČUNSKEGA SEKTORJA

Kandidati po tem razpisu morajo poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo višjo strokovno izobrazbo (VI. zaht. stopnja) ekonomske ali komercialne smeri in 4 leta delovnih izkušenj na ustreznih delih oziroma nalogah,

ali

- da imajo srednjo strokovno izobrazbo (V. zaht. stopnja) ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih oziroma nalogah.

Kandidati za razpisano prosta dela oz. naloge morajo izpolnjevati tudi kriterije, določene v 61. členu družbenega dogovora o uredništvu kadrovske politike v občini Kranj ter imeti organizacijsko - vodstvene sposobnosti za opravljanje navedenih del oziroma nalog. Mandat traja 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj in potrdilom, da niso v kazenskem postopku ter da niso bili kaznovani, pošljejo v 15 dneh po objavi javnega razpisa, v zaprti ovojnici na naslov: Vodnogospodarsko podjetje Kranj, Ul. Mirka Vadnova 5, Kranj, z oznako »za razpisno komisijo, za določitev predloga za vodjo gospodarsko - računskega sektorja«.

Nepravčasnih in nepopolnih prijav komisija ne bo upoštevala. Vlagatelji takih prijav nimajo statusa udeleženca pri razpisu.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 40 dneh po zaključeni objavi javnega razpisa.

Vojna ustanova »Partizan« - Ljubljana

oglašja prosta dela in naloge v obratu »Sloboda« - Bled:

a) Restavracija »Sloboda«

1. ŠEF KUHINJE

VK7 kuhar, 5 let delovnih izkušenj

2. KUHAR - VODJA IZMENE

VKV kuhar, 3 leta delovnih izkušenj

3. VODJA IZMENE

VKV natakar, 1 leto delovnih izkušenj

4. NATAKAR - 3 izvršilce

KV natakar, 2 leti delovnih izkušenj

5. TOČAJ

KV natakar, 2 leti delovnih izkušenj

b) Restavracija »Gorenjka« s pivnico

1. ŠEF STREŽBE

VKV natakar, 2 leti delovnih izkušenj

2. NATAKAR

KV natakar, 2 leti delovnih izkušenj

c) Uprava obrata

1. VOZNIK MOTORNEGA VOZILA

KV voznik, 2 leti delovnih izkušenj

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju dokazov naj kandidati pošljejo v roku 10 dni od dneva objave na naslov: VOJNA USTANOVA »PARTIZAN«, Trg OF 13, Ljubljana.

France Trefalt

KAKO SO UKINJALI PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

4

Tov. Trefalt je po pozdravu tov. upravnika spregovoril nekaj besed o položaju ansambla. »Začenjamo najzgodnejšo sezono. Sedem let trdega in resnega dela je za nami. Sedem let borbe za denar, za priznanje, da, celo za obstoj. Mi pripravljamo otvoritev sezone, tisti, ki bi nam morali pomagati, pa razpravljajo o razpustu gledališča. Pribiti moramo, da način, kako se to dela, ni niti malo časten in pošten. Vse se dela mimo Sveta za prosveto in kulturo OLO, kakor tudi mimo republiškega Sveta in tudi mimo gledališkega sveta PG, ki je družbeni organ upravljanja. Na raznih sestankih padajo na račun članov ansambla cinične izjave in to od ljudi, ki bi morali biti prvi poborniki kulture v Kranju. Ali člani ansambla niso v sedmih letih zvestega dela v PG zaslužili, da bi se jim pošteno in odkrito in pravočasno povedalo, kaj se namerava storiti z gledališčem. Zakaj se posveti z delovnimi kolektivni ne vršijo ob navzočnosti ljudi iz gledališča? Zakaj se delavstvu in raznim odbornikom množičnih organizacij postavlja vprašanje ukinitve gledališča na tak način, da morajo pritruditi? Mnogi člani ansambla so imeli na razpolago boljša mesta, pa so jih odklonili zaradi zvestobe gledališču. Naši amaterji - veterani so 60 let ustvarjali gledališko tradicijo v Kranju. Ali naj bo plačilo za njihovo pošteno in pravočasno ukinitve gledališča, za katerega so vsa ta leta delali in trpeli? Če

nekaterim niso všeč posamezniki v ansamblu, ali celo ansambel kot celota, naj nam to odkrito povedo, pa bomo šli, da ne bo gledališče trpelo. Če namreč kmetu niso všeč hlapci, ne bo zaradi tega zažgal hleva, ampak bo hlapcem odpovedal službo. Od leta 1945 do 1950 smo bili domači člani takratnega amaterskega PG deležni le stalnega poniževanja tistih, ki so takrat vedrili in oblačili na odgovornih mestih v prosvetnih forumih v Kranju. Danes se postavlja zahteva po večjih dotacijah »Svobodam«. Naši amaterji pa so leta 1945 prevzeli od okupatorja opustošeno dvorano in prazen, demoliran oder. Na svoje osebno jamstvo so najeli posojilo din 800.000, napeljali centralno kurjavo, uredili oder, dvorano itd. Boriti so se morali za prepotrebne prostore, ki so bili zasedeni. Od dohodkov predstav so plačevali režiserja, nabavljali kostume in opremo, odplačevali dolg. Vse to brez kakršnih koli dotacij.

Mi bomo danes pričeli delati z vso energijo, kakor da se ni nič zgodilo. Toda tega ne bomo storili zato, da bi komurkoli dokazovali svojo pripravljenost do dela, temveč zaradi naše gledališke vesti, ki nam nalaga dolžnost, da smo klovnji tudi takrat, ko nam na mrtvaškem odru leži najdražji svojec. V preteklosti smo zaradi obolenosti odpovedali v 7 letih eno predstavo zaradi bolezni. Igrali smo drugi dan po operaciji, vstajali smo iz postelje s temperaturo, da smo rešili predstavo. Tega nismo delali zaradi priznanja - tega pač ni bilo - temveč zato, ker smo pravi gledališniki. Delali bomo tudi zaradi tega, da bo zgodovinar lahko zapisal, da se je naš ansambel boril in delal, dokler so ga pustili delati. Tisti pa, ki danes delajo za to, da bi gledališče ukinili, pa bodo popisali najsrasotnejšo stran kranjske kulturne zgodovine.

Dne 2. septembra, to je isti dan, je prišel na sestanek ansambla tudi predsednik Sveta za kulturo in prosveto OLO Kranj. V daljšem govoru je poudaril potrebo discipliniranosti in popolno resnost pri delu. Čuvati se je treba vsake živčnosti in razpravljanja po javnih lokalih, ker to stvari več

škoduje kot koristi. Treba je delati, kot da se ni nič zgodilo. Na teren naj bi takoj odptovalna ekipa, ki bi pregledala tehnične možnosti gostovanja. Gostovanja bi bilo treba v naslednji sezoni, če le mogoče, podvojiti. Takoj je treba v časopisih razpisati abonma in objaviti repertoar za sezono 1957/58. Predsednik SPK tov. Beznik je potem podrobno nanizal načrte za delo gledališča v prihodnosti. Tov. Bezniku se je zahvalil v imenu ansambla tov. Trefalt, ki je izjavil, da je ansambel srečen, da se na mestu predsednika SPK nahaja tov. Beznik, ki se je tako odločno postavil na stran gledališča. Nato se je razpravljalo, kako bi bilo mogoče prirediti predstave posameznim delovnim kolektivom v tovarniških prostorih.

Zvečer istega dne so člani ansambla nadaljevali s študijem igre »Romeo in Julije«, ki jo režira prof. Mahnič. Dne 3. septembra 1957 je bila skupna seja Upravnega odbora in Umetniškega sveta gledališča. Na seji je bilo sklenjeno, da se takoj razpiše abonma in objavi repertoar za sezono 1957/58. Dokončni repertoar še ni bil postavljen.

Dne 6. septembra 1957 je bila seja gledališkega sveta, na kateri je bil sprejet perspektivni proračun za leto 1960, ki ga je zahteval Okrajni komite v Kranju. Obenem se je načelo vprašanje novih umetniških doklad. Sklenjeno je bilo, da se seja nadaljuje 9. 9. 1957.

Dne 8. septembra so trije člani PG nastopili kot recitatorji pri odkritju spominskih plošč padlim borcem NOV na štirih različnih krajih.

Sedaj vemo, da se bo vršila seja okrajne skupščine 23. septembra 1957. Torej tega dne se bo odločila usoda »Prešernovega gledališča«. Medtem smo mogli ugotoviti, da so se nekateri krogi zavzeli za nas. Tako je prispel k nam prepis dopisa, ki ga je Savez dramskih umetnikov Jugoslavije iz Beograda poslal na Svet za kulturo in prosveto ObLO Kranj. Naredili smo še en prepis in ga poslali okrajnemu Svetu za prosveto in kulturo v Kranju. Tudi društvo slovenskih književnikov nam je poslalo prepis njihovega dopisa na okrajni

ljudski odbor v Kranju. Optimizem in pesimizem gledališnikov se bijeta med seboj. Sedaj le še v nestrpno čaka dan 23. 9. 1957 in njegove posledice. Zdi se, kot da je vse nekam hipnotizirano. Zdravniki se je medtem obrnili pisмено na predsednika Akademije za znanost in umetnost v Ljubljani, tov. Josipa Vidmarja. Dalje je urgiralo pri beograjskem novinarju in književniku tov. Miči Dimitrijeviću, naj sporoči, če mu je kaj uspela njegova akcija pri tov. Colakovici. Za petek, 20. 9. 1957, napoveduje članek v »Glasu Gorenjske«, ki bo baje zelo obširen in ki bo zagovarjal razpust gledališča. Napisal ga bo baje eden izmed političnih funkcionarjev na okraju. Razgibanost je splošna.

Dne 18. septembra je na volilnem sestanku rena Rupa predsednica Sveta za kulturo in prosveto ObLO Kranj Nila Grilova izjavila, da je gledališče dobilo letno najmanj 16 milijonov subvencije. Dobilo jih je pa v resnici največ 14 milijonov. Ker je profesor Polenec kar trikrat vprašal, zakaj se namerava gledališče ukiniti, mu je Grilova odgovorila, da to vprašanje ne spada na dnevni red tega sestanka. Dalje je Grilova izjavila, da zahteva gledališče sedaj kar 27 milijonov subvencije. Res pa je, da ni gledališče te vsote nikdar zahtevalo. Po nalogu OLOja je gledališče sestavilo tri perspektivne proračune za leta 1958, 1959 in 1960. Proračuni so bili sestavljeni po navodilih OLOja. To se pravi, prikazano je bilo število zvišanih igralnega ansambla in drugih uslužbencev, kar bi pomenilo zvišanje predstav na 200 v sezoni in zvišanje gostovanj za najmanj 50 %. Imeli bi največ 20 igralcev, 2 režiserja, 2 inspicienta, 2 šepetalki, vsega skupaj 45 oseb umetniškega in tehničnega sektorja. Če bi nam OLO to število odborbi bi potrebovali 20 milijonov subvencije. Iz izjave Grilove pa jasno sledi, da se ti podatki niso zbirali zaradi namere pomagati gledališču, temveč z očitnim namenom zagovarjati namero razpustitve gledališča, češ da preveč finančno izčrpa okrajni proračun.

(se nadaljuje)

TV SPORED

Table with TV schedule for PETEK (11. novembra) and SOBOTA (12. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Mozaik', 'Domači ansamblji'.

NEDELJA

Table with TV schedule for NEDELJA (13. oktobra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Otroška matineja', 'Domači ansamblji'.

PONEDELJEK

Table with TV schedule for PONEDELJEK (14. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Mozaik', 'Zrcalo tedna'.

TOREK

Table with TV schedule for TOREK (11. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Mozaik: Šolska TV', 'Tuji jeziki'.

SREDA

Table with TV schedule for SREDA (16. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Mozaik', 'Osmi dan'.

ČETRTEK

Table with TV schedule for ČETRTEK (17. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Video strani', 'Mozaik: Šolska TV', 'Glorija'.

RADIO

Table with radio schedule for PETEK (11. novembra) and SOBOTA (12. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

Table with radio schedule for NEDELJA (13. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

Table with radio schedule for PONEDELJEK (14. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

Table with radio schedule for TOREK (15. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

Table with radio schedule for ČETRTEK (17. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

Radio Triglav Jesenice logo and text: 'radio triglav jesenice'.

Table with radio schedule for PONEDELJEK (14. novembra). Columns include time slots and program titles like 'Prvi program', 'Jutranji program'.

KINO

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Table with cinema listings for KRANJ CENTER. Columns include film titles and showtimes.

Aktualna vprašanja stanja in razvoja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite

Vsaka kritika še ni napad na armado

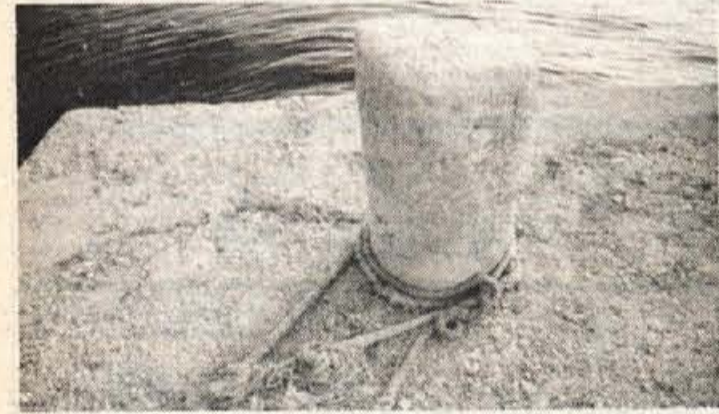
Radenci, 4. novembra - Toliko, kot se je v zadnjem letu govorilo in pisalo o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti, še zlasti o JLA, se ni v vsem povojnem obdobju. Za to je bilo več razlogov: javna pričevanja vojakov o gradnji Mamuline vile, kritičen odnos dobršnega dela javnosti do izvoza orožja, (politični) proces zoper četverico pred vojaškim sodiščem v Ljubljani, pretiravanja o napadih na JLA, dogovarjanje o ustavnih spremembah in financiranju JLA, vloga in pomen vojaške varnostne službe, "afera" Bogataj, pokol vojakov v Paračinu... Raziskava slovenskega javnega mnenja je potrdila, da v naši republiki ni protiaradnega razpoloženja, je pa kritičen odnos do vseh delov družbe in tudi do JLA. Če mladi v tem prednjačijo, ni presenetljivo in jih zato ni smiselno obsojati. Kritika je namreč gibalo napredka, z družbo brez kritike se dogaja isto kot s stoječo vodo.

Vprašanja o stanju in razvoju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, zlasti o JLA, so bila prav zaradi aktualnosti tudi na "dnevnem redu" 11. Gorjupovih dni v Radencih, kjer so se z novinarji pogovarjali Lojze Briški, član predsedstva SRS, Ivan Dolničar, član predsedstva CK ZKS, Marko Negovanič, načelnik politične uprave v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, Svetozar Višnjič, poveljnik Ljubljanskega armadnega območja, Ivo Tominc, pomočnik poveljnika, Janko Kušar, republiški sekretar za ljudsko obrambo, in Ivan Hočvar, poveljnik Teritorialne obrambe Slovenije. Objavljamo njihove odgovore na nekatera novinarska vprašanja.

Kako se bodo reforme gospodarskega in političnega sistema ter Zveze komunistov odražale v JLA?

Lojze Briški: »Če bodo reforme prenovile vso družbo, pomeni, da bodo vplivale tudi na sestavine splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. V vseh bodo morali razmisliti, kako se obnašati čim bolj racionalno, kako z manj denarja še povečati učinkovitost, kako demokratizirati odnose in se bolj približati usmeritvi o podružbljenosti splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Sestevke vseh, ki v Sloveniji sodelujejo v enotah JLA, teritorialne obrambe, civilne zaščite in v drugih sestavinah, je nekaj sto tisoč in še ni tolikšen, da bi lahko resnično govorili o podružbljanju.«

Marko Negovanič: »Ko govorimo o podružbljanju obrambnega področja, se pojavljajo tudi ocene, da se bo ta proces začel šele tedaj, ko bomo ukinili JLA. S tem se ne bi strinjali. Podružbljanje je zgodovinski proces, ki postavlja ljudi v položaj, da odločajo tudi o tem področju. V JLA se zavzemamo, da bi o najpomembnejših vprašanih razpravljali in odločali čim širše, predvsem pa v zvezni skupščini. Naša armada spada med najbolj odprte v svetu. Vsako leto je o njej napisanih v časopisih prek 40 tisoč člankov, razen tega je še več radijskih in televizijskih oddaj. Vojna tajna ne predstavlja bistvene ovire za pisanje, saj varujemo le tiste podatke, ki so pomembni za obrambno pripravljenost in usposobljenost.«

Zdi se mi, da JLA v razmerah, ki so slabe, dobro opravlja svoje naloge in da lahko v sicer nemirnem svetu spimo mirno; normalno in človeško pa je, da pretirava pri ogroženosti od zunaj, ker skuša na ta način tudi utemeljiti potrebo po več denarja.

Ivo Tominc: »JLA nima razloga za izmišljanje zunanjih sovražnikov. Razmere v svetu so takšne, da je treba imeti dobro usposobljeno in opremljeno vojsko. Če bi bilo stanje drugačno, bi jo tudi druge države že razpustile. Primerjave o tem, koliko sosedne države prispevajo v enem letu za enega vojaka, kažejo, da si mi izmišljamo najmanjše zunanje sovražnike. V nekaterih primerih je razmerje tudi ena proti deset.«

Marko Negovanič: »Res je, da ni neposredne nevarnosti, vendar to ne pomeni, da ni posledne. JLA je ne precenjuje, temveč jo realno ocenjuje. Kot mi je znano, statistika kaže, da je ponekod v svetu toliko jedrskega

orožja, da omogoča dvajsetkratno uničenje prebivalstva naše države. Veliki sili sta se sicer začeli pregovarjati in uničevati rakete, vendar gre le za nekaj odstotkov njunega jedrskega orožja.«

Kakšni so po zadnjih dogodkih v naši republiki odnosi med Ljubljanskim armadnim območjem in slovenskim vodstvom. Ali je predsednik predsedstva SR Slovenije tudi vrhovni komandant oboroženih sil na območju republike?

Svetozar Višnjič: »Odnosi so ostali korektni, v redu. Med nami ni nesporazumov, nerazumevanja. Predsedstvo SR Slovenije in tudi drugih republik ni organ poveljevanja oboroženih sil, ampak je odgovorno in pristojno za razvoj in opremljanje teritorialne obrambe. Uporabo oboroženih sil (JLA in teritorialne obrambe) odobrava predsedstvo SFRJ kot vrhovni komandant oboroženih sil. Ob tem ne moremo govoriti o omejeni ali delni suverenosti republik, saj se njihova suverenost izraža prek skupščine in drugih organov.«

Ivan Dolničar: »Republike imajo možnost vpliva v predsedstvu SFRJ, ki je vrhovni komandant, v svetu za ljudsko obrambo predsedstva SFRJ, kjer se razpravlja o vseh vprašanih obrambnih priprav in razvoja oboroženih sil, in v zvezni skupščini in njenih organih.«

Ivo Tominc: »Med slovenskim narodom in JLA ni nobenega prepada. Jaz ga tudi nisem nikoli videl. Z družbenopolitičnim vodstvom SR Slovenije sodelujemo zelo dobro.«

Jugoslavija je v globoki gospodarski in družbeni krizi. Na vseh ravneh se razmišlja o ponostavitvah, varčevalnih ukrepih. Kako o tem razmišlja JLA?

Svetozar Višnjič: »To je eno od najpomembnejših vprašanj. V vseh enotah razvijamo programe varčevanja in lastne proizvodnje. V Ljubljanskem armadnem območju si, denimo, v celoti sami zagotovimo svinjsko meso, 30 do 40 odstotkov govejega mesa, pomembne količine drv za kurjavo in lesa za potrebe gradbeništva. Vrednost lastne proizvodnje predstavlja v primerjavi z odobrenim denarjem 8 do 9 odstotkov vseh sredstev.«

Čeprav JLA ni nadnacionalna organizacija, pa se včasih obnaša, kot da je enonacionalna. Na-

piši na vojašnicah in drugih ustanovah v jezikih narodov in narodnosti niso malenkostna zadeva, temveč zelo pomembna vsebinska. Kot mi je znano, je že prejšnji zvezni sekretar za ljudsko obrambo izdal odredbo o uvedbi napisov v jezikih narodov in narodnosti. Zakaj se s tem odlašajo?

Ivo Tominc: »To se že uresničuje in tudi v Ljubljani bo kmalu mogoče videti slovenske napiske, na nekaterih ustanovah, kot so vojaško sodišče, knjižnica, zdravstvene organizacije, pa so že leta in leta. Kmalu bosta začela izhajati v slovensčini tudi Narodna armija in Front, že skoraj leto dni dobivajo vojaki ob zaobljubah plakete v jeziku svojih narodov in narodnosti. Že več kot polovica naših pravilnikov in drugih dokumentov je v slovenskem jeziku. Čeprav nas vse to zelo veliko stane, pa to ni nikoli končano delo.«

Zakaj mladi služijo vojaški rok v enotah daleč od doma, čeprav je eno od spoznanj parti-

zanskega vojskovanja to, da je najlažje braniti dobro poznano območje? Ali so tudi pri nas možnosti (kot na Madžarskem), da bi lahko vojaki odšli konec tedna večkrat domov, k svojim?

Svetozar Višnjič: »Pri nas je enoletni vojaški rok. Vojaki v prvih šestih mesecih nimajo možnosti za dopust, v drugi polovici leta pa imajo pravico do dveh prostih "vikendov" in do letnega dopusta, ki pa ga lahko prihranijo za konec. Takšno je zdajšnje stanje, kar pa ne pomeni, da z demokratizacijo odnosov ne bi mogli uvesti izboljšav in novosti. Koliko vojakov gre lahko ob koncu tedna domov, je odvisno od več dejavnikov, med katerimi bi poudaril raven, ki je potrebna za lastno zaščito in za izvajanje nalog v določenih razmerah. Ker ste omenili Madžarsko, naj povem, da v tej državi traja vojaški rok dve leti in da je treba upoštevati tudi prisotnost sovjetskih vojakov.«

V Ljubljanskem armadnem območju je trenutno od skupnega števila vojakov le enajst odstotkov Slovencev, vsi ostali so od drugod. Za takšen način služenja vojaškega roka smo se opredelili zato, ker smo jugoslovanska armada. Mislim, da mladim celo koristi, če se medsebojno spoznavajo. V vojnih razmerah bi bilo razmerje precej drugačno. Ker je način popolnjeva-

nja enot teritorialen, bi bilo v njih kar 91 odstotkov vojakov iz Slovenije.«

Mladi so že lani sprožili pobudo o civilnem služenju vojaškega roka. Kaj o njej menite v JLA?

Svetozar Višnjič: »Vprašanje civilnega služenja se pošilja na napačni naslov. Zakona o vojaški obvezi ne sprejema JLA, temveč skupščina in druge institucije. Armada tudi ni bila za to, da grede mladi k vojakom takoj po končani srednji šoli in da ženske služijo vojaški rok, pa vendarle: zakon je bil tak in moral ga je spoštovati. V sedanjih razmerah se družba opredeljuje,

da civilno služenje ne pride v poštev, tudi zaradi političnih posledic ne. Če se bo jutri odločila drugače, bomo to upoštevali. Takšni, ki ne sprejemajo orožja, armadi niso potrebni, takšne potrebuje družba.«

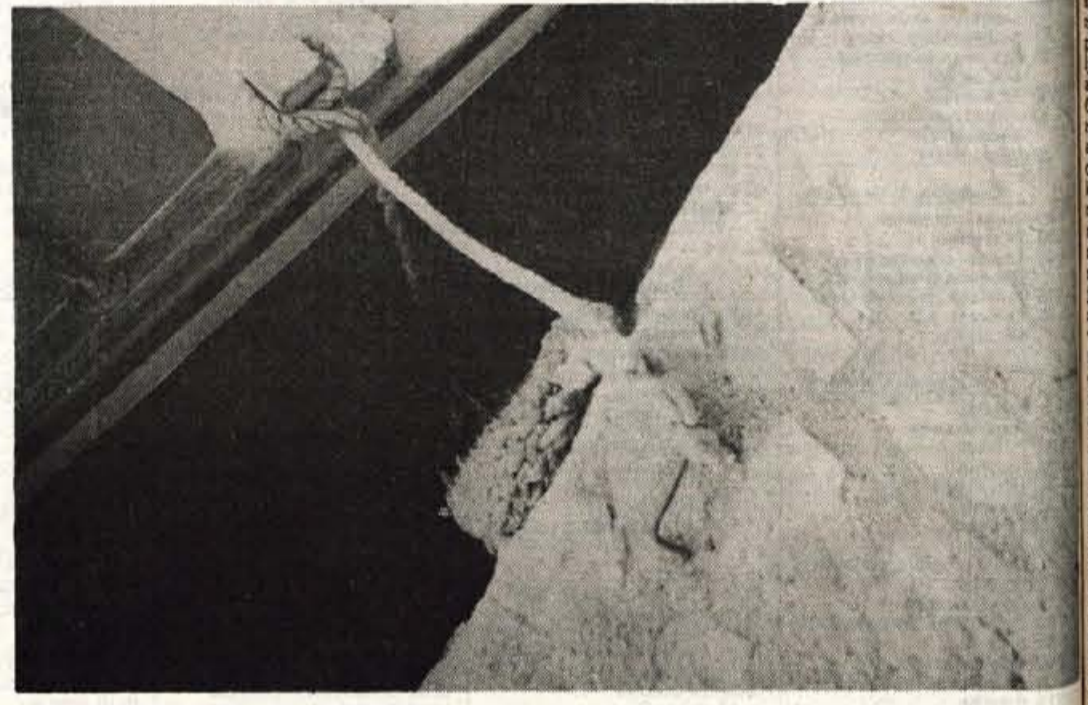
Znano je, da dobršen del slovenske javnosti dvomi v ustavnost vojaškega dokumenta, na osnovi katerega je bila obsojena četverica, in da zato nekateri tudi dvomijo v legitimnost sodbe. V skupščini SR Slovenije je bila ustanovljena posebna delovna skupina, ki naj bi ugotovila ozadje procesa in verjetno tudi razsodila, ali je bil vojaški dokument v skladu s slovensko usta-

Ali niso bile nekatere ocene pretirane?

Ivo Tominc: »V Ljubljanskem armadnem območju smo strogo ločevali, kaj je napad na JLA in kaj ni, kaj je fizični napad in kaj verbalni. Dejstvo je, da so napadi bili. Nikoli pa jih nismo izenačevali s slovenskim narodom ali s katero družbenopolitično skupnostjo.«

Kako je JLA reagirala na besede, izrečene v Beogradu, češ da se nad starešinami v Sloveniji izvaja genocid?

Ivo Tominc: »Poveljstvo Ljubljanskega armadnega območja ni bilo vprašano o tem. Še isto dan, ko smo to prebrali v časopi-

Slovensko javno mnenje o JLA

Najslabše je rešeno nacionalno in versko vprašanje

Raziskovalci slovenskega javnega mnenja so, kot bi slutili, kaj se bo dogajalo (afera štirih), ponudili letos spomladi naključno vprašanje dovolj dolga in temeljit vprašalnik, ki je skušal osvetliti, kaj si Slovenci mislijo o oboroževanju, JLA...

Dr. Zdenko Roter je na osnovi rezultatov javnomnenjske raziskave dejal, da v Sloveniji ni protiaradnega razpoloženja. Večina vprašanih se zavzema za to, da je vojska v naši državi visoko profesionalizirana institucija, ki na visoko profesionalen način opravlja temeljne funkcije in hoče imeti visoko profesionaliziranega starešino s primernimi dohodki. Takšno stališče je tudi v nasprotju z očitkom, da je v Sloveniji protistarešinsko razpoloženje. V večinskem javnem mnenju po sodbi dr. Roterja ni zaznati kaj takega, kar bi lahko ocenjevali kot napad na JLA, podcenjevanje armade, protiaradno razpoloženje... pač pa se kaže, da imajo kritični Slovenci pripombe do delovanja JLA. Kritičnost je na dveh točkah še posebej zgoščena. Po mnenju vprašanih je v JLA najslabše rešeno nacionalno in versko vprašanje. Kritika je upravičena: vojaki nimajo možnosti izražati verskih prepričanj, na vojašnicah še vedno ni napisov v jezikih narodov in narodnosti, ipd. Vprašani tudi menijo, da so tako kot do zveze komunistov lahko kritični tudi do JLA. To pomeni, da je mitološkost armade v Sloveniji povsem izginila in da slovensko prebivalstvo odklanja kakršnokoli vsiljevanje vzorcev in ocen, ki bi temeljile na tradicionalnem mitološkem odnosu do armade.

Dr. Niko Toš, vodja raziskovalne skupine, je prepričan, da se bo v prihodnosti politično javno mnenje do armade kazalo po eni strani kot izraz ustvarjalne kritičnosti do ene od institucij političnega sistema, po drugi strani pa slejkoprej kot protiaradno razpoloženje. Nerazpoloženje do armade, ki zdaj še ni protiaradno razpoloženje, je globoko vsajeno in ni oblikovano zgolj kot enkratni čustveni izraz nekega dogodka, provokacije... Tu gre za nekaj ključnih vprašanj: za vprašanje stopnje samostojnosti sistema obrambe znotraj družbe, za vprašanje spoštovanja človekovih pravic... Premiki na teh področjih so tudi pogoj za spremembo ocen, mnenj in stališč pri Slovencih, ki sicer negujejo obrambne vrednote.

Jože Smole, predsednik republiške konference SZDL, je dejal, da armada ne more biti tabu in da moramo o njej razpravljati javno, tako kot tudi o vseh drugih področjih družbenega življenja. Drugo je vprašanje, ali se o tem razpravlja na odgovoren način. Mislim, da je bilo tudi pri nas nekaj pojavov neodgovornega obravnavanja. Jaz se s člankom Mamula go home nisem strinjal, ker je bil pristop neodgovoren, bilo pa je legitimno zastavljeno vprašanje, kdo odloča o izvozu orožja in zakaj se izvažajo... Jezik v JLA je zelo pomembno vprašanje, vendar se tudi tu že zelo dolgo zapleta. Ne vem, zakaj še vedno ni uresničen sklep, da je zaprisega v jeziku narodov in narodnosti. Nekateri naši fantje so jo morali še vedno podpisati v srbohrvatskem jeziku. Prav tako je bil že ukaz, da morajo biti napisani na vojašnicah in drugih objektih v jezikih narodov in narodnosti in da mora biti poveljevanje v partizanskih brigadah, ki so del JLA, v slovenskem jeziku. Zamisliti se moramo tudi nad podatkom o številu slovenskih starešin v enotah JLA, je dejal Jože Smole. Če se bo zanimanje za vojaške poklice še zmanjševalo, bo Slovenija čez deset let brez starešinskega kadra. To pa pomeni, da bomo izgubili enega od elementov slovenske državnosti.

vo ali ne. Kaj če se, na primer, izkaže, da je protiuustaven? Ali bo ocena komisije obvezna tudi za vojaške organe?

Ivo Tominc: »Predsedstvo SFRJ je reklo, da je dokument ustaven.«

Svetozar Višnjič: »V JLA bomo upoštevali stališča in ocene, do katerih bodo prišli pristojni organi.«

Lojze Briški: »Predsedstvo SRS se je vseskozi zavzemalo za korektnost in zakonitost postopkov in je zato tudi dalo nekaj predlogov, ki pa, žal, niso bili upoštevani. Od predsedstva SFRJ smo tudi zahtevali, da bi nam izročilo dokument in da bi lahko tudi sami preverili, ali je v njem kaj protiuustavnega. Do danes tega dokumenta še nismo dobili.«

Ob soočenju izjav Albina Kanduča in Staneta Broveta ni mogoče nedvoumno sklepati, ali znotraj varnostne službe JLA obstaja znameniti KOS (kontraobveščevalna služba) ali ne. Zanima me tudi to, kakšen namen je imela akcija Mladost, pri kateri sta sodelovali civilna in vojaška varnostna služba?

Svetozar Višnjič: »V JLA deluje varnostna služba, ki ima dvojni vlogi: po eni strani varuje oborožene sile pred poskusi vdora tujih obveščevalnih služb in sovražnikov, po drugi strani deluje preventivno v sistemu vodenja in poveljevanja. Delovanje službe je opredeljeno v pravilniku, ki ga je podpisal vrhovni komandant, sicer pa je pod tolikšnim nadzorom družbenih institucij, predvsem skupščine, kolikor so nasploh JLA in oborožene sile.«

Akcija Mladost je bila skupna akcija vojaške in civilne varnostne službe, ki ni imela drugih namenov kot le to, da je štafeti mladosti zagotovila normalno in varno pot po Jugoslaviji.

Predsedstvo SFRJ, ki je vrhovni komandant oboroženih sil, je že dalo pobudo za ukinitve 133. člena kazenskega zakona SFRJ. Če bo pobuda sprejeta (v kar pa ne gre dvomiti), bodo v JLA odpadli primeri Bogataj in podobni, saj besede, ki ne ščuvajo k nasilju, ne bodo več kazniviti besednega, miselnega delikta v JLA?

Svetozar Višnjič: »Dokler člen velja, smo ga dolžni spoštovati. Če pa ga, denimo, jutri ne bo več, bomo spremembo disciplinirano spoštovali. Na ta člen moramo gledati s stališča Jugoslavije. V nekaterih okoljih povzročijo izrečene besede prelivanje krvi, v drugih se jim le nasmeji-jo.«

Zadnje čase se je veliko govorilo in pisalo o napadih na JLA.

su, smo zaposlili predsedstvo organizacije ZK v JLA, da to zanika, se ogradi do pisne razprave enega od članov statutarne komisije in da začne druge postopke, ki so ob takšnih primerih povsem normalni. Predsedstvo naše zahteve uresniči.«

Zanimanje za vojaški poklic upada ne samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih republikah.

Janko Kušar: »V JLA bi moralo biti glede na znane deleže posameznih republik okrog devet odstotkov starešin iz Slovenije, vendar jih je zdaj le še 2,6 odstotka. Zanimanje za vojaški poklic upada že od 1981. leta dalje. Zanimivo je, da je bil letos odziv za srednje vojaške šole in akademije pri nas v Sloveniji celo za petino večji, kot je bil lani, ko pa je bil tudi najslabši v zadnjih petih letih. Letos je bilo vojaške šole sprejetih 112 kandidatov iz Slovenije. Če bi se hoteli v naslednjih šestih letih uskladiti z znanimi republiški deleži, bi jih morali vsako leto sprejeti v šole okrog tristo. Toliko se jih sicer tudi vpiše, vendar je selekcija zelo ostra. Za primer naj navedem le srednjo vojaško šolo v Mostarju, za katero se je leto prej prijavilo 65 kandidatov iz Slovenije, sprejeli pa so jih le osem.«

Ivan Hočvar: »Trinajst slovenskih dijakov v srednji letalski šoli v Mostarju je po dogodkih v Ljubljani zahtevalo, da končajo šolanje, češ da se JLA ne spoštuje. Če že torej ne govorimo o napadih na JLA, pa lahko o primerih, ki slabo vplivajo na Slovence v vojaških solah.«

Kako v republiškem sekretariatu ocenjujete predloge za spremembo zakona o vojaški obveznosti?

Janko Kušar: »V Sloveniji se strinjamo, da bi šli študentje na služenje vojaškega roka po končanem študiju, vendar menimo, da bi morali pri tem imeti vsaj enake možnosti. Sedanjí predlog namreč predvideva, da bi zvezni sekretar za ljudsko obrambo določal, kateri študentje (veterine, medicine, strojništva...) bi lahko služili vojaški rok po študiju. V Sloveniji tudi menimo, da bi morali spreminjanje zakona izkoristiti še za nekatera druga dopolnila. Že nekaj časa imamo precejšnje težave pri pridobivanju kandidatov za rezervne vojaške starešine. Med mladimi ni več zadostne motiviranosti za to: vojaški rok morajo služiti enako dolgo kot vsi drugi, se na služenju bolj truditi, po povratku domov pa pogosteje iti na vojaške vaje. Zakon bi moral najti rešitev tudi za ta problem, sicer kmalu ne bomo več imeli kandidatov za rezervne starešine.«

C. Zaplotnik

VINE BEŠTER

Aleksander Ravnikar, podpredsednik skupščine SRS za Gorenjski glas

Čimprej do spornega vojaškega povelja!

Znano je, da so na oktobrski seji slovenske skupščine med drugim imenovali tudi posebno skupino delegatov, ki bo skušala celovito proučiti okoliščine in posledice sodnega procesa proti četverici v Ljubljani. O delu skupine govori njen predsednik Aleksander Ravnikar, sicer podpredsednik slovenske skupščine.

V petek, 4. novembra, ste imeli prvo sejo skupine. Katere so najpomembnejše stvari, o katerih ste uspeli dobiti soglasje in ste jih uvrstili v vaš program dela?

Najprej smo se dogovorili o bistvenih okoliščinah, ki jih moramo oceniti. Določili smo sledeče: potrebno se je seznaniti s poveljem komandanta ljubljanskega armadnega območja, ki je označen kot vojaška tajnost in je datiran, kot smo obveščeni, z 8. januarjem 1988 in v tem okviru tudi z okoliščinami, zaradi katerih je dokument nastal, ter ocenami, ki so morda služile kot osnova omenjenemu dokumentu. Nadalje moramo oceniti oceno o varnostnih razmerah v Sloveniji, ki je bila sprejeta na seji vojaškega sveta in postopke, ki so iz tega izhajali, s tem v zvezi pa tudi okoliščine, v katerih je ta ocena nastala. Sledi tudi ocena dela organov za notranje zadeve v zvezi s sproženjem postopka in razjasnjevanje akcije mladost. Naj omenim še uporabo jezika in uveljavljanje stališč dejavnikov slovenskega političnega sistema v zvezi s procesom ter tudi druge okoliščine, na katere je bila skupščina že opozorjena in bodo dokumentirano predložene skupini.

Sprejeli ste tudi nekaj povsem konkretnih sklepov?

Med drugim smo sklenili, da je potrebno najbolj poglobiti v zvezi s prvo okoliščino, ker je ta seveda temeljnega pomena za delo skupine. Če v ustreznem času ne bomo

prejeli tega dokumenta od predsedstva SFRJ, sem osebno zadolžen, da se člani skupine z njegovo vsebino seznanijo na primeren način - na sejo se povabi tovariše Dolanca, Stanovnika in Marinca.

Za strokovno mnenje smo se obrnili na katedro za ustavno in kazensko pravo ljubljanske pravne fakultete, obvestili smo že zvezno sodišče in vojaškega tožilca JLA, da je skupina začela delati in da izvršitev kazni nad obsojenimi lahko oteži delo skupine, ter da želimo opozoriti na njihova pobačila, da predlagajo odložitev izvršitve kazni do dokončne odločitve zveznega sodišča. Skupina je to storila zaradi tega, ker meni, da bi bile s tem odložene morebitne škodljive posledice izvršitve pravnomočne sodbe.

Predpostavljati gre, da boste podvrženi različnim vrstam pritiskov. Je kakršenkoli način zagotovitve, da se jim bodo člani lahko izognili in s tem ohranili svojo neodvisnost ter objektivnost?

To seveda ni okoliščina, ki bi jo skupina vnaprej ocenjevala. Če pa me sprašujete kot predsednika skupine po osebnem mnenju, mislim, da je vsak, ki je sprejel, da v skupščini kandidira v to skupino, dobro premislil kaj si nalaga na ramena, ker ve, da prevzema s tem tudi vso odgovornost.

Menite, da vam bodo resnično vsa vrata odprta?

Na tako postavljeno vprašanje

bom lahko odgovoril šele na koncu, ampak glede na to, da gre za skupino, ki je bila ustanovljena s skupščinskim odlokom in ima določene naloge, saj mora le-ta storiti vse, da bo zaupano delo tudi kvalitetno opravila. Osebno pričakujem vsestransko sodelovanje.

Kakšen je vaš komentar na stališče, da je tako ustanovitev kot delo skupine zgolj politična demagogija in ne resnična želja odkriti resnico?

V kolikor je vprašanje postavljeno osebno, lahko rečem, da sam mislim svoje delo izpeljati z vso resnostjo. Tudi ostali člani skupine so na prvi seji govorili o odgovornosti, ki jo čutijo ob zadanih nalogah. Zaenkrat še nisem naletel na nikogar, ki bi me hotel o tem prepričanju preobračati.

Za zaključek še dve področji - časovna omejenost in (ne)zaprtost vaših sej, torej možnost neposrednega novinarskega spremljanja?

Naše delo naj bi predvidoma trajalo okrog pol leta, kar pa se tiče drugega vprašanja, tudi za našo skupino velja povsem enak režim, kot za skupščino in njene organe, torej javnost sej, seveda z izjemo, kadar predpis določa, da mora biti seja zaprta.

Odprte strani 18

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani smo odprli nekaterim aktualnim dogodkom oziroma razmišljanjem o njih. Pogovarjali smo se s podpredsednikom slovenske skupščine Aleksandrom Ravnikarjem o delu skupine delegatov, ki bo skušala proučiti okoliščine in posledice procesa proti četverici v Ljubljani. Kranjski odvetnik Stanislav Klep je prispeval svoje razmišljanje s simpozija pravnikov o procesu proti četverici. Simpozij je bil pretekli petek v ljubljanskem Cankarjevem domu. Vine Bešter komentira zadnje dogodke v Sloveniji, publicist dr. Rado Bordon pa sporazum o ustavnih amandmajih. Jože Košnjek je zapisal, kaj o svojem delu menijo slovenski in jugoslovanski novinarji, Lea Mencinger pa se je pogovarjala z Igorjem Torkarjem. Slike je pripravil Gorazd Šinik. Naslednje Odprte strani bodo izšle v petek, 25. novembra, in bomo v njih pisali o 45 letih avnojske Jugoslavije. Želimo vam veliko užitka pri prebiranju.

Leopoldina Bogataj

Povelje in sodba

Ob vojaško-sodnem procesu, ki ga ima slovenska, v precejšnji meri pa tudi druga jugoslovanska javnost, za politično merjenje sil, za boj med demokratičnim novim, ki hoče iz močvirnih nižin vesplošne krize v sodobno Evropo in ga posebej oveseščena in izobražena mladina, in med dogmatsko-konservativnim, ki hoče z vsemi sredstvi ohraniti staro in svoje privilegije, je razumniku, posebej pa še pravniku, skoraj nemogoče, da o tem ne bi razmišljal, se opredeljeval in — opredelil.

Začetek te »specialne vojne«, ki je bila, moglo bi se reči — napovedana, napovedalo pa jo je armadno poveljstvo in zvezni javni tožilec — sovpada z odkritjem, da je Nova revija sovražnik države. Zato ta proces ni nekaj popolnoma nepričakovanega.

O njem ne vem toliko, kot vedo zagovorniki obtožencev, ki so sodelovali v postopku, zato utegne biti moja ocena pomanjkljiva. Temeljni namreč samo na objavljenih sodbah in objavljenih obrazložitvah, ne na neposrednih spoznanjih iz postopka.

V prispevku se bom omejil samo na tisti del sodbe, ki se nanaša na obtoženega Ivana Borštarnarja.

Sodba ugotavlja, da je obtoženi povelje komandanta LAO-strogo zaupno št. 5044-3 z dne 8.1.1988 prefotokopiral in fotekopij izročil soobtoženemu Davidu Tasiću. Tudi navaja njegov zagovor, da je to storil zato, ker je iz vsebine povelja spoznal, da predstavlja »nevarnost za posameznike in narod na območju, na katerem živijo, če bi prišlo do nekih neredov«. Pričakoval je, da bodo novinarji Mladine s poveljem seznanili tudi najvišje republiške organe »vse do Kučana«, ker je z njim ogrožen slovenski narod.

Ne bom razlagal »objektivnega dejanskega stanja«, očitnega kaznivega dejanja izdaje vojaške skrivnosti (izročitev dela povelja Davidu Tasiću), ki je sicer eden od elementov kaznivega dejanja izdaje vojaške skrivnosti, kaznivo dejanje pa bi bilo storjeno, če bi bil izpolnjen »subjektivni element« kaznivega dejanja, ki je vsebovan v pojmu naklep in h kateremu še šteje mo motiv in nagib, ter dokazana z a k o n i t o s t povelja.

Ti dve kategoriji sta predmet mojih razmišljanja zato, ker sta odločilni za presojo ali je bilo kaznivo dejanje storjeno ali ne. Prva sodba ocenjuje, da je obtoženi kaznivo dejanje storil naklepoma, ker da je pribavil do-

kument z zaupnimi podatki z namenom, da ga izroči nepoklicanim osebam, »torej se je svoje-ga dejanja zavedal in je hotel njegovo izvršitev »ter da« so pri njem navzoči izraziti motivi za izvršitev predmetnega kaznivega dejanja.

Čeprav govori o navzočnosti izrazitih motivov pri storitvi kaznivega dejanja, pa sodba teh motivov ne našteva, ne razlaga, ne razčlenjuje in se do njih ne opredeljuje. V tem je kršitev čl. 364 zakona o kazenskem postopku, ki je zakoniti pritožbeni razlog za razveljavitev sodbe. Ker je tudi nagib po čl. 41 zveznega kazenskega zakona pomemben faktor pri izreku višine kazni, sodba pa o njem molči, je s tem kršen tudi kazenski zakon.

Seveda so motivi za obtoženčev ravnanje. V zagovoru jih je pojasnil.

Iz obrazložitve tudi ni mogoče razbrati, katere subjekte sodba smatra za »nepoklicane osebe«. Ali so to David Tasić in soobtožena Janez Janša in Franc Zavrl, ali mladi razumniki nasploh ali pa celo tudi najvišji predstavniki SR Slovenije (in Milan Kučan), ki jim je bila fotekopija namenjena? Iz izjave visokega funkcionarja ob aretaciji Janeza Janše, da so »vsi državljani pred zakonom enaki«, je mogoče skleniti, da je prav srečno naključje, ker Ivan Borštarnar fotekopije povelja ni izročil neposredno eni od oseb, ki jo je hotel seznaniti s poveljem, namreč jo je izročil le novinarju Mladine.

V sistemu vrednot je vojaška skrivnost vsekakor vrednota, ki jo je treba spoštovati. Toda vrednote so tudi človekova (in narodna) svoboda, njegove svoboščine in pravice. Iz obtoženčevega zagovora, ki ga povzema sodba, je ugotoviti, da je obtoženi pri svoji odločitvi dal prednost vrednosti, ki se mu je zdela višja od vrednote varovanja vojaške skrivnosti. Iz spoštovanja

do višje vrednote (ogrožen slovenski narod) je prekršil nižjo, narodu pa je ostal zvest. Ravnal je drugače kot komsomolec Morozov, ki je sovjetski oblasti za časa Stalina izdal svojega očeta, oblast pa mu je zato postavila spomenik.

V vsaki pravni državi so priznane vrednote zapisane v ustavi in varovane z zakoni po njihovi pomembnosti in tudi spoštovane. V družbah, v katerih »revolucija še traje« — resnice, da je revolucija nasprotje zakonitosti, ne more nihče zanikati — pa oblast mnogokrat nezakonito in neupravičeno zamenja vrstni red vrednot in daje prednost tistim, s katerimi si utrjuje svojo moč, če se le ta zaradi preprih (kritike) nekoliko zamaje. Bojim se, da je tudi v obravnavanem primeru to dokazljivo.

Bistvo obtoženčevega zagovora je njegovo spoznanje, da se z navedenim poveljem ogroža slovenski narod. K temu svojemu spoznanju je prišel še nekaj lastnih izkušenj — vse to povzema iz obrazložitve prve sodbe — in ocenil, da je tudi kampanja proti mladini v zvezi s štafeto in drugimi njenimi pobudami bila neutemeljena in da je mladina imela prav.

Tudi če njegovo prepričanje o škodljivosti tega dokumenta za slovenski narod ne bi imelo realne podlage, pa je sum v to vendarle utemeljen. To pa je okolnost, ki izključuje kazensko odgovornost ali je vsaj utemeljen razlog za omilitve kazni po čl. 42 in 43. KZ SFRJ.

Dejstvo, da je šlo za dokument, ki je bil zaznamovan kot strogo zaupen, še ne zadostuje, da bi se izročitev tega dokumenta nepoklicni osebi z vso gotovostjo moglo šteti za izdajo vojaške skrivnosti.

Vojaški zaupni dokument, ki ga štiti čl. 224. KZ SFRJ, mora biti najprej **ustaven in zakonit**.

Samo ustavno in zakonito povelje more biti varovano kot vojaška skrivnost. Protustavno in

nezakonito povelje ne more uživati nobene pravne zaščite. Osrednje vprašanje v tem kazenskem postopku pred vojaškim sodiščem je torej bilo, **ali je bilo povelje ustavno in zakonito, ali ne?**

Vrednost povelja v razmerju do ustavnosti in zakonitosti je bilo **predhodno vprašanje** v tem postopku, o katerem pa ni mogel odločiti noben vojaški organ, niti vojaško sodišče, marveč le Skupščina SR Slovenije po svojih organih ali Predsedstvo SR Slovenije, saj se povelje nesporno nanaša na javni red in mir, ki ga v mirnem času na območju SR Slovenije urejajo njeni organi po veljavni Zvezni in republiški ustavi.

Mnogo indicev je, ki vzbujajo dvom v zakonitost povelja in s tem dvom v obtoženčev krivdo in utemeljenost obsodilne sodbe.

Prvi od teh je dejstvo, da v njem ni navedena zakonska določba, na kateri temelji povelje. Če pa je v njem zakonska določba vendar navedena, pa je pomanjkljivost sodb, če tega nista sporočili.

Drugi razlog je v dejstvu, da se

lja, pa je v vztrajanju vojaških oblasti, da vsebina povelja ostaja še naprej in za vedno skrivnost. Z vojaškimi skrivnostmi, ki se ne nanašajo na zunanega sovražnika, pa ima slovenski narod vsakršne izkušnje. Ko nekatere pridejo na dan, se še le zavemo, da smo bili ogoljufani. Ko bi nasprotniku rad ponudil roko, tega več ni... Z njim so opravili. Tudi v mojem imenu ker sem bil borec NOV. Obilici skrivnosti, ki jih oblast (in armada) hrani samo za sebe in s tem večkrat krši Ustavo (čl. 168. Ustave SFRJ), kjer je izrecno rečeno: »Občan je zajamčena pravica, da je obveščen o dogodkih v domovini in po svetu, ki so pomembni za njegovo življenje in delo, in o vprašanih pomembnih za skupnost«.

Povelje, o katerem teče beseda, pa se vsekakor nanaša na naše delo in življenje in je tudi pomembno za našo skupnost.

Če bi to povelje v resnici bilo zakonito in iz etične strani sprejemljivo, ni moč najti utemeljitve za to, da bi še naprej ostalo skrivnost. Če se lahko razume, da je razporejanje vojaških enot, njihova oborožitev in vse kar je v zvezi z vojaško organi-

nasprotnega dokaza še doslej ni nihče ponudil, tudi vojaški tožilec ne — tedaj je tudi protest proti temu povelju upravičen tako kot je upravičen protest proti nezakoniti prvi in drugostopni sodbi. Niti prva, niti druga ni prepričljiva, vsaj za pravnika in razumnika ne. Borštarnar, Janša in Zavrl še imajo možnost vložiti zahtevo za izreden preiskus pravnomočne sodbe na Zvezno vrhovno sodišče po čl. 425 ZKP. Na uspeh pa je komaj računati, ker je simbioza med Partijo in Armado močnejša kot čut za zakonitost in ustavnost. V družbi, v kateri revolucija še traje, ima ocena, da gre v določenem delu države (v Sloveniji) za kontrarevolucijo tak pomen, ki ima za posledico moratorij zakonitosti in ustavnih svoboščin državljanov, brez objave izrednih razmer. Za ideologijo (za ideologijo dobe parnega stroja), je najvišja vrednota oblast avantgardne Partije. Tej najvišji vrednoti je podrejeno vse. Zato je tudi razumljiv molk Zveznega ustavnega sodišča, ki ima v nesporazumu med slovensko javnostjo in armado vso pravico razsodnika na temelju 375. člena Zvezne ustave. Klic po pravni državi in zakonitosti, sklicevanje na ustavo in zakone bo ostal glas vpjočega v puščavi, vse dotlej dokler bo ustava naša družbi, (jugoslovanski narodom) še vedno postavljala na čelo ZK, ki dosedaj našega zaupanja ni upravičila in dokler se Partiji ne bo treba v konkurenčnem boju z drugo stranko (morda z Zvezo socialistov ali z Demokratično zvezo) vedno znova potrjevati.

Seveda to moje spoznanje ne more biti razlog za malodušnost in za to, da se ne bi za pravno državo, ustavnost in zakonitost še naprej zavzemali z vsem srcem in z vso dušo v dobrobit slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov, tako kot se za to zavzema naš Odbor za varstvo človekovih pravic.

V tem primeru ne gre samo za obojence, ki jim slovenska javnost stoji ob strani, marveč gre za mnogo, mnogo več. Gre za našo suverenost, gre za pravice slovenskega naroda in za njegovo svobodo, za svobodo nas vseh.

Predvsem je naš jezik naša svoboda. Kdor ga nam jemlje, nam jemlje svobodo.

Dne 10. decembra bo Dan človekovih pravic. Ni dovolj, da se jih samo spomnimo. Trudimo se, jih tudi spoštovati. Tudi v primeru, ki ga opisujem.

Stanislav Klep

Komentiramo

Slovenija
pod
kontrolno
JLA?

Še nedavno tega je lahko imel (tudi manj) naiven pripadnik ozemlja, ki so ga nekateri ponosno oklicali za »mojo deželo« vsaj sled vtis, da mogoče veter le začel vleči v smer demokracije - v vsej zlahtnosti te besede. Pompozna slovenska partijska konferenca namreč povzdigne vse tja do božjih višav Kučanov socializem po meri človeka. Čeprav marsikdo (nihče) ni dobro vedel, katerega človeka je imela prva oseba slovensko govoreče partije v mislih, je verjetno zadostovala obsiceršnji gospodarskih in s tem socialnih razmer v državi, že medla tolažba, da je smer »čisto ta prava« in da »bo že nekako«. Če napravimo krajši časovni preskok, izpustimo fenomenalni ljubljanski proces, h kateremu se bomo še vrnili, pristanemo v času (srbskih) narodnih mitingov, ki so ob vsem ostalem, doobra dvignili temperaturo tudi 17. seji zveznega CK. V velikem pohodu »ljudske volje« pade oblast v Vojvodini in skorajda tudi v Titogradu, vedno glasnejši pa postajajo tudi glasovi, ki dosegajo naselje na močvirju. Predstavniki prve republiške politične garniture uspejo spraviti skupaj nekaj javnih govorov, ki (navidezno) še bolj zblizajo prebivajoče od Ljubelja do Kolpe. Vsuje se ploha telegramov in bodrilnih pisem tipa »ne popustite, vztrajajte do konca, z vami smo«. V istem času se v Belem mestu še vedno neumorno pogovarjajo, kaj v ustavo da in kaj v ustavo ne. Slovenski CK ugotovi, da je potrebno podpreti črnogorsko vodstvo, ki da vztraja na pravi poti. Vse to se dogaja v času, ko je bodisi med vrsticami bodisi naravnost čuti tudi priznavanje Bavčarjevemu odboru in na nekaterih točkah prav presenetljivo stapljanje idej in ocen.

Mine 17. seja, »usoglasijo« se pripombe ustave, četverica prejme 94 mesecev črtnastih oblek, tovariš Milan Kučan sredi Gorenjske (sicer funkcionarjem oficijelne sindikalne organizacije) spregovori ljudstvu. Izrečene besede nas vračajo na začetek pričujočega razmišljanja, kajti marsikatero dotedanje dogajanje postavljajo v povsem drugačno luč, ki za izbrance sicer pomeni novo sonce, množici pa, tako kot dose-danjih štirideset let, ponovni povratek v temo.

Povsem jasno postane, da edina dovoljena stranka v državi, svojih sicer dnevno uporabljenih besed o demokraciji, niti najmanj nima namena spraviti v realno življenje, pač pa bo še naprej ustvarjala navidezne notranje sovražnike, ki jih po tej logiki seveda ne bo nikoli zmanjkalo in se proti njim vestno »borila«. Če sem pred časom, po vrnitvi Dnevnikove ekskurzije s Kosova, v Gorenjskem glasu zapisal, da gre v pokrajini pravzaprav zgolj za ohranitev oziroma vzpostavitev oblasti, to tezo lahko povsem mirne duše prenesem na aktualno slovensko politično sceno. Ob tem pa sta jasni še najmanj dve plati - podpora slovenskega CK, ki je romala v Titograd nosi v svojem pravem telesu predvsem bojazen za »lastno rito«, kot bi temu rekel narod, na katerega se politika sicer vedno tako rada sklicuje. Tako pač človek razmišlja, naprej v tej smeri lahko reče, da so seveda sladki mehki funkcionarski stolčki, ki omogočajo brezprizivno oblast in se čemu takšnemu ne gre kar tako odreči. Je pač potrebno poiskati nekaj datumov iz naše zmagoslavne zgodovine, se opreti na takratne odločitve (čeprav so bile mogoče v svojem izvorniku mišljene malo ali povsem drugače) in požugati s prstom. Nekje na tej točki se tudi v popolnosti sesujejo vse sanje, ki so se združevale v sintagmi »partija sestopa s svojega piedestala in se ločuje od države«. Zato vzemimo z dokajšnjo mero rezerve tudi opevano zadnjo tretjino treh reform, ki naj bi popeljale ubogo slovensko ljudstvo naprej - vse do komunizma. Če smo opravili s prvo manipulacijo in preskočimo drugo (ustavni amandmaji) nam trenutek časa ponuja v brk tretjo - sojenje pred ljubljanskim vojaškim sodiščem. Tudi tu gre za kompleksnost vprašanja, ki, predpostavivmo, na neki način eksistira od seje vojaškega sveta konec letošnjega marca in izrečeni ocen o nekakšni protirevoluciji v najsevernejšem delu države. Če ob tem izpustimo množico dejstev, ki so znane tudi rednim bralcem tega časopisa, še vedno ostaja kopica vprašanj, ki še vedno nimajo zadovoljivih odgovorov. Razne igrice, ki so se jih šli in se jih grede še vedno nekateri visoki tako politični kot vojaški dostojanstveniki, ne prinašajo tostran Alp prav nič dobrega. Generalizirano rečeno, občutek, da lahko vsak trenutek na domača vrata potrkajo možje, ki se predstavljajo s tujimi imeni kot uslužbenci UNZ, gre pa za »varuhe ustavne ureditve«, ki (ne)služijo na ime Služba državne varnosti ali možje (vojaške) kontraobveščevalne službe, ni niti najmanj James-bondovski. Če pa si kasneje ob vsem tem lahko na osnovi verjetnostnih predpostavk in z obilico kršitev tako ustave kot zakonov še obsojen na odvzem prostosti, stvari seveda morajo kreniti po drugačnem toku. Izraz državljanska neposlušnost tako lahko zavzemi prav milo po drugi strani pa nekemu (glej prvo manipulacijo) kot naročeno pride prav, da v enem stavku zavrže petmesečno delo skupine ljudi, ki jo podpirajo tisoči, ker je pač sam (zopet glej prvo in seveda zato največjo manipulacijo) ne potrebuje več.

Da živimo v svetu fars, ki normalno seveda nimajo nič opraviti s siceršnjim življenjem in sodijo praviloma v knjige, je znano. Ker pa si v Jugoslaviji očitno lastimo pravico nad neumnostmi in naokrog obrnjenimi rečmi (samoupravni način) tako tudi farse polnokrvno prištevamo med domovinske pravice. Naj ob pravem bogastvu tega materiala, ki bi ga lahko (namesto orožja) izvažali tudi v neuvrščene dežele, kjer jim očitno ob raznih konferencah manjka samo še nekaj takšnega, omenim še eno. Proslule volitve v Stanovnikovo ekipo. Igor je pogorel na celi črti in fraza moralni zmagovalec seveda deluje zgolj sarkastično. Mimogrede velja spomniti, da je mladinski kandidat dobil večinsko podporo tudi na Gorenjskem - bodo v občinah sedaj zmogli ob vsem dolžnem spoštovanju do Ribnikarja doseči njegovo neizvolitev? Gre seveda samo za retoriko, kjer so odgovori znani vnaprej, nekako podobno pa je tudi z vprašanjem zapisanim na začetku, samo da gre besedico JLA jemati ožje in dobesedno ali mnogo širše in (poljubno) zamenljivo ob tem, da prilagodimo tudi oznako »Slovenija«.

VINE BEŠTER

RADO BORDON

Čeprav je marsikaj očitno, je to in
ono še prikrito...

Takega špektakla, kakršnega je Jugoslovanom (in tudi marsikomu po širnem svetu) nudila 17. seja CK jugoslovanskih komunistov, pri nas že dolgo ni bilo. Seja je namreč bila javna in jo je neposredno, v živo prenašala televizija. Pričakovanje (ali vsaj zanimanje za njo, je bilo res veliko, saj so ljudje po vsej naši federaciji ure in ure buljili v televizijski zaslon, pričakujoč... vrug vedi kaj. Kakor da se bo v dveh, treh dneh (in nočeh) zgodilo nekaj, kar bo razmere v naši ljubi domovini bistveno spremenilo, ali nam vsaj pokazalo jasno, hitrejšo pot iz hude krize.

Nič
»zgodovinskosti«

Nič pretresljivega se ni zgodilo. Pač pa je jugoslovansko delovno ljudstvo lahko zastonj gledalo kar dobro zrežirano in vodeno javno predstavo. Na njej je nastopalo na desetine bolj ali manj spretnih govorcev, sicer dobro znanih tudi s prejšnjih sej, na katerih jim prav tako ni nikoli zmanjkalo besed, čeprav so se z njimi zavzemali za vse drugačne »rešitve« in seveda močno prispevali k temu, da je Jugoslavija danes v takem položaju, v kakršnem je. Na 17. seji pa so se pojavili tudi nekakšni »paddalci«, ki so v razpravo posegali nekoličan po svoje in nepričakovano, vendar pa nikakor ne tako, da bi motili kolikor toliko »normalen« potek seje. Tisti, ki so obetali, da bo ta seja »zgodovinska«, so se hudó motili.

Seja se je res pripravljala v nenavadnih okoliščinah. Nekateri bi utegnile ostati ljudstvu še kar v spominu, če bi se bila na primer uresničila napoved znanih »mitingarjev«, ki so v zadnjih mesecih krožili po deželi in napovedovali, da bodo v »počastitev« 17. seje zveznega CK priredili tudi v samem Beogradu miting, kakršnega glavno mesto jugoslovanske federacije še ni videlo (in slišalo). Do takega mitinga pa ni prišlo, čeprav je bilo zanj vse (in je menda še zdaj) pripravljeno. »Demokracijski centralizem«, tako značilen za partijo, kakršna je »stranka jugoslovanskih komunistov, je brzokone pravočasno (seveda za kulisami 17. seje) poskrbel, da so miting odložili. Zakulisni režiserji so prav tako poskrbeli, da so organizatorji mitingov in vsega, kar je z njimi v zvezi, dobili tudi že na sami seji nekaj nepričakovanih lekcij, pri čemer se je znani gorenjski politik Vinko Hafner (tudi vsekakor »proslavile« s svojim učinkovito žugajočim prstom...

Sedemnajsta seja je potemtakem potekala dokaj normalno in se na njej ni zgodilo prav nič takega, po čemer bi si zaslužila, da bi v zgodovino partijskega sejanja prišla kot »zgodovinska«.

Naslednja, 18. seja, ki je kar neposredno sledila 17. seji, pa

je bila namenjena ustavnim dopolnilom. Sklicali so jo še toliko pravočasno, da je ujela zadnji vlak ter lahko dala pečat razpravam in sklepom zvezne skupščine. Osemnajsta seja CK je nedvomno pripomogla k temu, da je zvezna ustavna komisija tako ubrano zaključila svoje delo in da so tudi slovenski predstavniki v njej nenadoma sila uspešno »prepričali« predstavnike vseh drugih bratskih republik in pokrajin o tem, kako znamo biti tudi Slovenci zelo »konstruktivni«, kako znamo »popuščati« in kako bratskega soglasja ne bomo več ogrozili s kakšnim nadaljnjim nasprotovanjem ali celo z referendumom...

»Nova besedila«
po starem kopitu

Uspešna nadaljevanka 17. in 18. seje CK je potemtakem bila v zvezni skupščini, kjer so se močno potrudili, da so ustavna dopolnila »uskladili« in tako omogočili njihov sprejem do 29. novembra, ko naj bi jih slovesno razglasili.

Medtem ko je kazalo, da 17. seja CK »motijo« predvsem tisti predstavniki srbskih komunistov, ki so si želeli dobiti splošno podporo za svoj nadaljnji, glavni »juriš« (ta se seveda še vedno pripravljajo), pa so v zveznem zboru skupščine SFRJ bili »motilci« samo še Slovenci. A čeprav je tu in tam kazalo, da bi tik pred »koncem« utegnili priti do »usodne« zaostritve ali celo do preloma, kar bi imelo za posledico, da ustavna dopolnila ne bi bila sprejeta, pa so poznavalci osrednje jugoslovanske skupščinske dejavnosti, zlasti nje-strategije in taktike, po kateri funkcionira, ves čas bili prepričani, da bo le prišlo do »kompromisa«. Prav gotovo je bilo tudi pri tem čuti »blagodejne« zakulisne vplive 17. in 18. seje zveznega CK, saj bi bil ugled najvišjega vodstva jugoslovanskih komunistov močno okrnjen, če bi se nazadnje izkazalo, da glede ustavnih dopolnil ni mogoče doseči soglasja, in to predvsem »po krivdi« Slovencev, ki v manifestiranju svojega prepričanja in svojih čustev še zdaleč ne znajo biti tako zagreti kot na primer njihovi bratje Srbi in Črnogorci. Zdj pa so ustavna dopolnila že potrjena v zveznem zboru skupščine SFRJ in sprejeti jih morajo le še skupščine republik in pokrajin. Mar se še kdo boji, da ne bodo sprejeta? Nobenega dvoma ni, da bodo sprejeta in razglašena v določenem roku... Le kdo bi se še menil za nekakšna stališča in proteste Društva slovenskih pisateljev, Slovenske kmečke zveze in še katerega godrnjavca, ki tudi s temi ustavnimi dopolnilmi, kot jih je »izbarantala« slovenska delegacija, še vedno ni zadovoljen?

Četudi nekateri gledajo v sedanjem, »končnem« besedilu ustavnih dopolnil velikanski uspeh slovenskega prizadeva-

nja, pa je ta uspeh dejansko majhen in le navidezen. Dejstvo je, da ta ustavna dopolnila prav nič ne spreminjajo temeljnih načel zvezne ustave, to je tistih določb, iz katerih v glavnem izhaja vse zlo, v kakršnem smo se znašli. Tudi sedanje besedilo ustavnih dopolnil je (kot celotno besedilo ustave iz leta 1974) obremenjeno z dolgovoznimi, težko razumljivimi in marsikje dvoumnimi frazami, skozi katere se težko prebija celo strokovnjak, še toliko težje pa povprečen občan, ki bi se rad doobra seznanil (in bi se tudi zares moral seznaniti!) z ustavo.

Trojanski
konjički...

Res je, da sedanje besedilo ustavnih dopolnil ni več tako izrazito ostro, nepopustljivo in obrnjeno le v eno smer, kot je bilo prvotno besedilo, temveč je v sedanjih »varianti« nekako ohlapnejše, milejše, prijaznejše. Način podajanja (izražanja, slog) pa je tak, da je tisto, na kar besedilo v bistvu meri, pač dovolj prikrito, zavito, zamegljeno, polno, če že ne trojanski konj, pa vsekakor vsaj konjiček (ti seveda nimajo z znamenitimi trojanskimi klanci nobene zveze!), ki dopuščajo takšno ali drugačno razlago. Če pomislimo na to, da naj bi na podlagi teh ustavnih dopolnil bili že v najkrajšem času sprejeti celi svežnji zveznih zakonov (zvezni izvršni svet jih je tudi že napovedal), na podlagi katerih bi se lahko vsaj s 1. januarjem 1989 začele tudi odločilne reforme, se je glede na vse dosedanje izkušnje hudo bati, da bodo pri oblikovanju teh in vseh drugih zakonov, ki jih bo zvezna skupščina sprejemala v bližnjem obdobju, prevladovale prav tiste razlage, ki bodo v prid predlagateljem, se pravi dosedanjim, sedanjim in tudi prihodnjim zagovornikom centralizma in unitarizma (=državnim organom, birokraciji, zvezni administraciji), pobudnikom in izvajalcem vsem dobrih znanih težnj in hotenj v naši »bratski« družbi.

In prav pri vsem tem se lepo kaže, da že nenavadno dolgo (že kar desetletja dolgo) napo-

vedovano »sestopanje« Zvezne komunistov z oblasti, se pravi njeno ločevanje od države ni doslej opazno na nobenem področju. Nasprotno! Celó v Sloveniji, kjer je kazalo, da bi proces demokratizacije vendarle zares zaživel in da bodo ob Zvezi komunistov prišla na zadnje do veljave tudi nekatere tako imenovane alternativna družbena gibanja, je v zadnjem času prišlo do zastoja, ki utegne razcepiti doslej že dokaj močno enotno slovensko javno mnenje. In tudi tu gre za pritisk časa, saj so štirje obsojenci s proslulega noškega procesa že dobili poziv za nastop kazni v kazenskih zavodih...

Legitimnost in
»poslušnost«

Pustimo ob strani spretni manever, s kakršnim so v okviru SZDL obravnavali posamezne kandidate za člana predsedstva SR Slovenije! Temu se prav veljavno (legitimno!) volilnem sistemu in postopku prav nič čuditi. Manever je pač tak, da je lahko izvoljen tisti, ki je za izvolitev že »preddestiniran« tam, kjer imajo nameni (kdaj, se ne ve) »sestopiti« z oblasti...

Sklicevanje na »legitimnost« pa v trenutku, ko gre za usodo starih ljudi, žrtve nedvomno insceniranega političnega procesa, ni primerno in utemeljeno. Tudi dachaški in vsi drugi sodni procesi (pa tudi administrativni ukrepi), ki so v preteklosti povzročili toliko krivice in gorja, so v tedanjem času bili »legitimni«, saj so potekali na podlagi tedaj veljavnih zakonov in drugih predpisov. Seveda se med vsemi tedanjimi političnimi akterji, ki so vsi v tem procesom in drugim priganjanjem nedolžnih ljudi trovali (mnogi med njimi se še zdaj radi razkazujejo na sejalnih raznih cekajev in drugih formov), ni našel niti eden, ki bi (javno!) nastopil proti zlorabam prava, niti eden, ki bi pripravil izraziti svojo »državljanško neposlušnost« za konom in prepisom, na podlagi katerih je bilo (in je še) mogoče nedolžne ljudi pošiljati v ječo, na prisilno delo in celo v smrt! Ali ne bi razmišljanje o pravnih in civilnih družbi lahko že prej pridrlo v zavest mnogih naših ljudi, če bi se bil kdaj od tistih, ki tedaj še niso imeli namena »sestopiti« z oblasti upr. zločinskim procesom tudi pokazal s svojo državljansko »neposlušnostjo«?

Ali bo delovna skupina, ki ji je slovenska skupščina zaupala proučitev letošnjega vojaškega procesa v Ljubljani, lahko pravočasno opravila svojo tekočo dolžnost, pravočasno dobila v roke tisti nesrečni dokument, ki naj bi bil vir vsega zla? Ali bo imela dovolj poguma, da bo javnosti povedala, kako ne gre samo za to, da je bil proces insceniran z določnim namenom, da ne gre samo za veljavnost slovenskega jezika na območju SR Slovenije in še za kaj, marveč da gre za bistvena vprašanja sedanjih naših zakonodaj, za njeno legitimnost, za to, da vojaško sodišče lahko sodi civilistom, in to v miru, ko država ni v vojni? Po vsem, kar smo doživeli v zadnjem času, je marsikaj postalo očitno in zato tudi dokaj jasno. A vendar je še vse preveč tistega, kar nam je prikrito, kar se dogaja le za kulisami, a usodno vpliva na javne zadeve. Ko torej govorimo o demokratični javnosti, je treba znova poudariti, da je ta pojem sestavljen iz dveh besed: demokratičnost in javnost. Samo v njenem imenu je možen kakršnokoli napredek družbe v teh hudih časih, kaj šele načrtovanje poti iz krize, iz katere se ni videti rešne poti in v katero se poglabljamo čedalje globlje.

JOŽE KOŠNJEK

Jugoslovansko novinarstvo med somrakom in prebujenjem

Hlapčevanje javnosti in politiki

Je res slovensko novinarstvo svobodnejše, samostojnejše in profesionalnejše od novinarstva v drugih delih Jugoslavije. Je ta slovenska svoboda samo vezana na sedanjo politično strukturo, na sedanjo politično matrico, ki lahko, v spremenjeni obliki poreže krila slovenskemu novinarstvu. Ali je jugoslovansko novinarstvo na najnižji točki svojega obstoja, ko ne posreduje več informacij, ampak trosi čustva. Ali je razdrobljenost na nacionalne informativne sisteme dobra ali ne, ali je takšno novinarstvo kakršno je sedaj, spion ianko neodvisno, strokovno, pošteno. Smo novinarji kanarčki, ki jih vsako jutro za zajtrk pohrustajo politični mački. To so bila osrednja vprašanja, na katera so skušali odgovoriti slovenski in jugoslovanski novinarji konec preteklega tedna v Radencih, na 11. Gorjupovih novinarskih dnevih.

Vsaj v Sloveniji, med javnostjo v najširšem smislu, pa tudi med nami, neposrednimi proizvajalci v sredstvih javnega obveščanja prevladuje mnenje, da smo korak pred ostalimi deli Jugoslavije. Preporod slovenske javne zavesti in njenega vpliva na oblast, na novinarstvo, se je začel pred sedmimi, osmimi leti, zadnja leta pa se je tovrstna liberalizacija in demokratizacija stopnjevala. Nikakor, kot pravi Mojca Drčar - Murko, pa ni prišla sama po sebi, brez truda, grenkih izkušenj in tudi nasprotij, nikakor pa ne smemo živeti v prepričanju, da je takšna liberalizacija že zmagala.

Vendar moram reči, da se bomo toliko časa, dokler bosta mišljenje in objavljanje takšen delikt, zaradi katerih je zagrožen zapor, in ne bomo imeli svobode obveščanja urejenega na način, kot ga imajo moderne družbe parlamentarne demokracije, otepli z večjo ali manjšo dozo liberalnosti, z malo bolj ali malo manj širokim prostom delovanja. Mislim, da je bistvena razlika med slovenskim novinarstvom in novinarstvom v drugih republikah in pokrajinah v tem, da smo v Sloveniji zelo kritični do lastne politične strukture. Milanu Kučanu štem v dobro, da je kritično novinarstvo štel med elemente legalitete. Naša prednost je bila trdo izbojevana. Šlo je najprej za pritisk od zunaj, preden smo se novinarji sami začeli zavzemati za širjenje svoje avtonomije. To je normalno, saj je prišel tudi pritisk na neodvisnost sodstva od zunaj. Preprost človek želi imeti poštenega, samostojnega in nepodkupljivega novinarja in prav takšnega sodnika.

Ne gre za nadnaravno sposobnost Slovencev

Citiram sklepanje Mojce Drčar - Murko je ugovarjal s svojimi pogledi (nekateri so menili, da so posplošeni in da je vse zmetal v isti koš) novinar beograjskega Nina Aleksandar Tijanič.

»Prednost slovenskega novinarstva je v tem, da dela na pragu pravne države. Ne gre torej za nadnaravno sposobnost Slovencev in slovenskih novinarjev. Nekoč smo bili kar nervozni, ko smo o Slovencih in Sloveniji pisali vse najlepše, bili ste vzor na vseh področjih. Danes so se stvari spremenile. Novinar, ki ga pošlješ v Slovenijo, da napiše kaj pozitivnega, že vnaprej zatruje, da dobrih stvari v vaši republiki ni. Jaz zelo cenim slovenske novinarje. Pred sedmimi, osmimi leti je bil slovenski tisk vse kaj drugega. Nekateri od vaših ljudi so hodili na specializacijo v Beograd. Vi ste takrat pisali o kmečkem turizmu, ni pa o resnih stvareh. Sedaj mi pišemo o kmečkem turizmu, vi pa o resnih stvareh. Nekaj zli duh hodi po Jugoslaviji, ustvarja nacionalna gibanja, kviri mladino, ženske, pa moške, in samo vprašanje je, kdaj bo prišel ta zli duh v ta ali oni konec države. Noben položaj ni definitiven.«

Krste Bijelič, novinar Borbe je k temu dodal, da se strinja, da je v Sloveniji prostor za novinarstvo širši, liberalnejši, vendar nisem prepričan, je dejal, da slovenski novinarji, slovensko novinarstvo koristi svoje profesionalno znanje in svobodo na pravi način. Vinko Vasle s Kmečkega glasa je razmišljal še dalje: mislim, da imata srbsko in slovensko novinarstvo, ki se danes prikazuje kot dve nasprotiji, markantnejši skupnega. V obeh primerih, v obeh republikah, se je spremenila politična matrica, politika, v Srbiji tako, v Sloveniji malo drugače. Vemo, kdo politično matrico določa, javnost za zdaj še ne, vendar se bo to v do-

ločenem trenutku nujno zgodilo. Ali sprememba slovenske politike lahko spremeni naše novinarstvo. Prepričan sem da. Če ne upoštevamo tega dejstva, smo lahko do drugih zelo krivični. Pozabljam, da je naredilo srbsko novinarstvo zadnja leta veliko pozitivnega. Ravnanje nam določa politika in se vprašajmo, koliko smo sploh avtonomni. V 80 odstotkih se tudi Slovenci obnašamo kot hlapci dnevne politike, je prepričan Vinko Vasle.

Plamene svobode prižgijmo. Novinarske sveče ugašajo.

Tako je zapisal pesnik idile Vojislav Ilić, njegove besede pa si je za označitev sedanjega jugoslovanskega novinarskega trenutka sposodil Krste Bijelič iz beograjske Borbe, zgrožen zaradi zvrščanja jugoslovanskih novinarjev in novinarstva za politična merila, politični diktat.

Jelena Lovrič, novinarka zagrebškega Danasa, opozarja na somrak jugoslovanskega novinarstva.

»Tako smo razdeljeni, da je to resnično zaskrbljujoče. Novinarski poklic ni bil nikdar pretirano cenjen, vendar sedaj njegova, komaj še žareča zvezda ugaša. Doživljamo grde kritike, pa silne pohvale političnega vrha svojih republik. To ponovno uvaja politična merila v naše delo, kar dominantno vpliva na naše delo.«

Slavko Fras, donedavna predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije je prepričan, če se v primeru najrazličnejših pritiskov, novinarji sploh lahko ravnamo po novinarski etiki. To je sedaj največji problem, pravi. Novinarji se morajo zavedati posebnosti svojega dela. Z ničimer se ne smejo poistovetiti, ne da bi pred tem zavzeli do tega kritičnega odnosa. Prav to pa je ključ za ponovno pridobitev ugleda. To pa je težko v razmerah, ko sta mišljenje in mnenje še vedno delikt.

Že omenjeni Aleksander Tijanič z Nina za sedanje jugoslovansko novinarstvo težko najde pozitivno besedo.

»V razmerah, kakršne so sedaj v Jugoslaviji, se ni mogoče ukvarjati s tem poklicem. To ni novinarstvo. To je približno tako, kot bi se srbski in slovenski zdravniki kregali o slepiču, ali je sploh slepič ali ga ni. Prišli

lahko prav tako surova kot politična. Prisostvujemo njeni renesansi in to je vzrok krize. Zato ne hvalim nobenega novinarstva. Žalostno je, da za našo stroko ni elementarnih preizkusov znanja, za voznike avtomobilov pa so!

Ne drži, trdi Tijanič, da išče bralec neodvisno, točno, objektivno novinarstvo. Tudi takega imamo. Vendar, če bi ga bralec iskal, bi ga tudi kupil. Vendar ga bralec noče. Išče in kupuje tisti tisk, dodaja Tijanič, v katerem najde tisto, kar želi prebrati, da je tisto, kar ima v svoji glavi, tiskano na papirju. Poglejmo naklade v Jugoslaviji, v vseh nje-

nih krajih. Ob diktaturi od zgoraj vlada predvsem diktatura od spodaj. To pomeni, da poslušam kupca in da argumentov, ki njemu niso všeč, sploh ne slišim, ne napišem!

Komentiramo, ne da bi poročali
Nestrokovnost. neupoštevanje

Zgodba o mačkih in kanarčkih

»Zadnje čase so v javnosti ostre polemike okrog ocene dela in morale jugoslovanskih novinarjev, na kar pristajamo tudi sami zaradi tradicije po samoučičenju. To so s pridom izkoristili politiki po preizkušeni metodi: ujemite lopova. Pozivajo novinarje, naj sami razpravljajo o svojem moralnem padcu, čeprav bi morali najprej razpravljati o svojem. Ponovno jim je uspelo, da so odgovornost preložili s pravok drame na statiste. To spominja na obnašanje mačke, ki je zjutraj za zajtrk pojedla kanarčka, nato pa odhitela na tematsko skupščino živalstva, na kateri so razpravljali o humanizaciji odnosov med živalmi. Ko mačka dobi besedo, najprej napade vse nemoralne mačke, ki jedo za zajtrk kanarčke, potem pa terja, da morajo kanarčki preveriti svoj sistem splošne kanarčkovske obrambe in njenih ustih, zakaj so vedno v bližini mačk. Obtoži jih za glavne krivce. Ko to govori, ji pada iz ust zjutraj pohrustani kanarček. Mačke to ne zbeza, ampak ostro protestira, od kod sploh kanarček v njenih ustih, kakšna nezasižšana provokacija je to. Usodi kanarčka in novinarjev sta enaki, vendar s to razliko, da imajo mački kanarčke v ustih, politiki pa mnoge novinarje v žepih.« (Jug Grizelj na Gorjupovih dnevih v Radencih)

smo v fazo, ko ne vladajo dejstva, ampak interpretacije. Jugoslovanski tisk ne proizvaja več informacij, ampak razprodaja čustva. V enem tednu se v Jugoslaviji prodaja več novinarjev kot časopisov. To je najnižja točka, do katere se lahko spusti novinarstvo. To je sojenje in presojanje brez dokazov, mekartzem v tisku, javni linč brez možnosti obrambe. To je posledica politične zaščitenosti določenih časnikov in novinarjev. Novinarska diktatura je namreč

osnovnih pravil poklica, neznanje, pregreta politična zavzetost, podžgana lahko z različnih strani in seveda temu primerna stimulanost, vnaprejšnje oprekanje ali zanikanje nečesa, so pomembne hibe novinarskega dela v Jugoslaviji. Dr. Manca Košir, novinarka in profesorica na ljubljanski Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo izraža zadovoljstvo, da smo se končno tako začeli pogovarjati o novinarskem poklicu. Če se v Ameriki nekdo zlaže, pa

za katere bi bilo najbolj prav, da bi se najprej učili v urejeni centralni redakciji, kjer bi se naučili, da se sestavek najprej začne z mestom in datumom. Novinarstvo brez poznavanja obrti je hudo kočljiva in nerodna stvar. Od tod izvira neodvisno novinarstvo, odtod izvira tudi hlapčevstvo.»

Za Krsta Bijeliča pa je pogubno in novinarsko nepoklicno početje, da komentiramo, ne da bi pred tem realno obvestili. Poročamo tako, da je vse takoj ko-

pa še ne, sicer se ne bi dogajalo toliko kolobocij in z proklamirano neodvisnim, samostojnim, k resnici in dejstvu obrnjenim javnim obveščanjem skreganih stvari. Kodeks novinarjev Jugoslavije o poklicnih in etičnih normah ter vrednotah je bil na skupščini Zveze novinarjev Jugoslavije 28. oktobra letos v Beogradu sprejet. Žal samo sprejet, ker je bil že v teh dneh nekajkrat kršen.

Nehajmo že z opisovanjem stanja, dogovorimo se za spremembe, poziva zveneče ime jugoslovanskega in srbskega novinarstva, mož, ki je hlabro prenesel in prenaša kalvarijo neodvisnega, s svojo glavo mislečega novinarja, Jug Grizelj. Postavimo neodvisni, oblikujemo in spoštujemo svoj kodeks. Vendar bo to težko, dokler sami novinarji ne bomo odločili o izbiri glavnih urednikov, dokler bomo pod pritiskom dnevne politike, dokler bomo transmissija SZDL, ki jo predstavlja pet, šest ljudi, in drugih politik. Ne moremo biti odvisni od tega, kateri od politikov je bolj ali manj konzervativni, ali bomo lahko rekli, da pada dež, če res pada.

Kaj lahko storimo ta hip v prid uveljavitve pravil igre novinarstva.

Vsaj dvojje že lahko, trdi Mojca Drčar - Murko. Z možnostjo civilnih tožb bi odstranili sistem laži, druga možnost pa je zavzeto delo v častnih novinarskih razsodiščih. Ta pot je trnova, za prvi način pa je pogoj neodvisni pravni sistem. Aleksander Tijanič pa pravi, da je naš informacijski prostor konfederacija, ki bo trajala toliko časa, dokler se ne bomo odločili in spoštovali nekatere skupne vrednote. Ali imata več skupnega Times in Washington Post ali Politika, Borba in Delo, se sprašuje Tijanič in odgovarja, da zanesljivo prva dva. To ni dolar, ampak pravila, preko katerih ni mogoče iti. Ker teh pravil ni, so pri nas mogoče stvari, za katere v ameriškem tisku ni prostora. So stvari, o katerih ni diskusije. Če bi sedaj vprašal, ali je tole pred menoj mikrofona, bi polovica jugoslovanskih novinarjev odgovorila, da ni!

Novinarstvo naj bo neodvisno poslanstvo, od nikogar odvisno, vendar strokovno, odgovorno, neobremenjeno. Kadar spoštuje svoje etične in moralne norme, je vsekakor boljše in verodostojnejše od trenutne politike, drugačno od družbenih razmer. Korak naprej smo naredili, vsaj Slovenci tako trdimo, in ne želimo in nečemo, da bi naredili spet korak nazaj, da bi postali brezbarvni, nasilno enotni, privezani k lažni in diktirani resnici.

Dvomim, da bomo v Jugoslaviji kdaj prav to spoštovali, se sprašuje Krste Bijelič.

Novinarstvo ima pravila igre
Marsikje po svetu jih ima, naše

Nasilna, lažna enotnost je slaba

»Bolje moramo opredeliti jugoslovanski novinarski sistem. Upoštevati moramo, da imamo federativno ureditev enakopravnih narodov in narodnosti in je zame normalno, da ima vsak narod svoj informacijski sistem. Ta je bistvena sestavina naroda in njegove državnosti. Smo pa zainteresirani, da se informacijski sistemi medsebojno povezujejo. Če se bo vsak sistem in vsak udeleženec držal pravil in etičnih načel kodeksa, potem ni nevarnosti, da se ti sistemi ne bi medsebojno povezovali. Napačno je začeti pri nekem unitarističnem jugoslovanskem informacijskem sistemu, ker bi ta samo poglabljal razlike.« (Jože Smole, predsednik RK SZDL) »Evropa se tudi informacijsko povezuje prostovoljno, na osnovi interesov. Nasilno bratstvo in združevanje je škodljivo. Združevalni informacijski sistemi ostro spoštujejo individualnost, posebnost, lokalne interese.« (Boris Bergant)

»Ni problem izdajati samo enega časopisa. Do nedavnega smo v skoraj vseh časopisih brali enako, vendar nismo rešili enotnosti, ker smo brali samo eno resnico o jugoslaviji. Zdaj vemo, da je bila ta sintagma enotnosti lažna. Sedaj je mnogo bolje kot takrat, ko smo imeli enake časopise brez resnic.« (Mojca Drčar-Murko)

Naglavni grehi novinarstva

»Zagovarjam naslednje teze o trenutnih razmerah v našem novinarstvu. Prvič v svoji zgodovini tisk nima ambicij, da bi bil bran prek republiških meja po logiki, da so tuje duše v taki državi za vedno izpuščene. Prvič so se težki politični spopadi začeli na časnikarskih straneh, prvič se ne zbirajo besede za politike iz drugih krajev. Ni odgovornosti za javno besedo in brez te odgovornosti ni demokracije. Prvič bodo morali naši znanjci prelistati vse časnike, da si bodo lahko ustvarili vsaj približno sliko o sedanosti. Morale ni. Če velja za svečenike, bi morala tudi za novinarje.« (Aleksandar Tijanič v Radencih)

nima materialnih dokazov, zgubi službo, pri nas pa se niti odgovor ali opravičilo ne objavi. Profesionalnost je prvi pogoj,

mentar. Najvažnejše je, da se najprej obvesti, kaj se je zgodilo, in to je pomembna prva faza, šele nato pa naj se komentira.

Znanje povečuje samostojnost

»Aktualno je vprašanje političnih matric in političnih pritiskov, ali smo novinarji hlapci ali ne. Slovenska izkušnja je dokaz, da novinarstvo ni nujno odraz trenutne politične kulture. Če je novinar poznavalec stvari, če se poslu posveti poznavalsko, če lahko argumentira, dokazuje, je veliko bolj neodvisen in odopen zoper pritiske kot novinar, ki stvari pozna površinsko, ki se odziva prehitro in čustveno, ki obrti ni kos. Novinar, ki nekaj da nase, ne bo pristajal na pritiske.« (Boris Bergant, predsednik Društva novinarjev Slovenije)

Mi pa iščemo pravo resnico in smo na strani kitajskega pregovora, ki pravi, da mora tisti, ki išče resnico, njo tudi znati prenesti. Resnica je tudi, v to smo prepričani, da je novinarstvo najboljši in najlepši poklic, kar jih je, ker je to naš način življenja, naše poslanstvo. Poznamo pa besede Čehova: »Čast je nemogoče vzeti, mogoče jo je izgubiti!«

IGOR TORKAR

LEA MENCINGER

Še krivice umirajo na obroke

To leto bo verjetno Igorju Torkarju še posebej ostalo v spominu. Ni namreč kar tako doživeti petinsedemdeset let (pred slabim mesecem dni), pa pri vsem tem ostati še tako čilega duha in telesa. Toda leta se končno seštevajo tudi drugim. To leto bo za Torkarja ostalo nekaj posebnega še iz drugega vzroka: njegova »krivda« je bila kot na dachavskih procesih obsojenemu in rehabilitiranemu zdaj dokončno brisana tudi s preklicanjem izključitve iz ZKS. Pa to še ne pomeni, da se Torkarju to leto ne bo zares vtisnilo v spomin: letos je izšla že tretja dopolnjena izdaja njegove knjige UMIRANJE NA OBRŌKE, dokumentarni roman o montiranih procesih v Ljubljani. V kratkem bo založba Partizanska knjiga izdala zbirko satiričnih sonetov BLAZNI KRONOS s satiričnimi risbami Nikolaja Pirnata. Delo je sicer izšlo že leta 1940 v samozaložbi, a je bilo že po treh tednih zaplenjeno, naklada pa zaradi iznajdljivosti avtorja razprodana ilegalno. Satirični soneti se bodo zdaj po skoraj petdesetih letih predstavili bralcem ob spremni besedi Filipa Kumbatoviča in Janeza Mesesnela.

imate veliko razlogov za praznovanje, končno se vam je prav letos dogodilo cel kup prijetnih stvari. Zadoščenje, ki naj bi sledilo kot občutek ob popravljanju krivic, vendarle nekaj odtehta. Se vam ne zdi?

Kaj pa še! Hud sem. Samo poglejte, kaj vse se zdaj dogaja. Kaže, da si nekateri prizadevajo prenesti krivdo za dachavske procese izključno na slovenska ramena in to na ramena ljudi, ki niso več med živimi: Borisa Kraigherja, Siliha, Majcna in Moreta, no, ta je sicer še živ, a hudo bolan. Praktično je kaj takega nemogoče: namreč, da bi bili le ti štirje pobudniki procesov in tudi izvajalci. Mislim, da gre pri tem enostavno za manipulacijo nekaterih še živih vpletenih v te procese.

Se pravi, da je okoli dachauskih procesov še vrsta nerazčiščenih stvari in verjetno tudi zaradi tega nikakor ne more potoniti v zgodovino?

Seveda, kot »častnega člana gestapa« me te razlage zelo razburjajo. Že Križnar je v intervjuju za beograjsko Borbo razlagal, kje iskati odgovornost za ta pravni madež. Podobno kot on govori v eni od zadnjih števil Mladine tudi Janžekovič, ki je bil predsednik prve komisije, ki je raziskovala dachauske procese in ralože za ali proti rehabilitaciji obsojenih. Govori o dveh razlagah za nastanek teh procesov. Po eni naj bi jih zahtevala sovjetska obveščevalna služba, po drugi razlaga pa naj bi zahtevala prišla iz Beograda. Toda sam meni, da nobena od teh razlag ne drži in da je vsa stvar zrasla na slovenskih tleh.

To pa je zame povsem nemogoče stališče. Vsi vemo, da je bila takrat pri nas družbena klima stalinistična, sistem centraliziran, še vdihniti ni nihče mogel v posamezni republikli brez dovoljenja Beograda, brez državnega vrha. Trdim, da je pobuda za procese prišla prav od tam. V Borbi je bilo sicer zapisano, da sta bila Tito in Ranković proti procesom, pa to ne drži. Obstaja dokument, ki pravi o nasprotju, upam, da bo v kratkem tudi objavljen. Na njem namreč z Rankovičevim pisavo piše, naj proces ne bi bil v Beogradu, pač pa v Ljubljani.

Verjetno bodo te stvari vendarle zdaj, ko se z njimi ukvarja posebna komisija, dokončno razjasnjene in da bomo vendarle tudi prišli do odgovora na toliko doslej neodgovorjenih vprašanj.

Upam, da bo tako, ko bo sedanja pravna in zgodovinska komisija zaključila delo, menda bo to letos, izdala dokumente in ugotovitve v knjigi, za katero se je menda že nabralo za okoli 1500 strani gradiva. Toda mene predvsem zanima bistvo stvari - za-

kaj dachavski procesi, kdo jih je sprožil, kdo jih je v Sloveniji začel in izpeljal...

Najbrž bo to razvidno iz zaključkov dela komisije?

Kot zdaj razumem te stvari, se komisija s tem »zakaj« ne bo ukvarjala. Nas preživele dachavske obsojence in tudi druge pa seveda muči sam začetek. Znano je namreč, da je Ranković sicer v Ljubljano poslal preiskovalce, ki so se z nekaterimi osumljenimi ukvarjali šest tednov, nato pa napisali v poročilu, da vsa stvar pač ne diši po sodolovanju z gestapom. Seveda bi na podlagi tega poročila lahko vse skupaj ustavil, pa ni. Vse to je potem razčistil še znani brinski plenium. Zakaj se stvar ni ustavila? To, kar zdaj servirajo javnosti med drugim tudi še nekateri živeči krivci za te procese, pač ni sprejemljivo. Naprtiti vso krivdo nekaterim mrtvim, ki se pač ne morejo braniti, ne tega ni mogoče sprejeti.

Dachauskih procesov se drži tudi oznaka stalinistični. Kaj je mišljeno s tem?

Ne, to niso bili stalinistični procesi. Metode so bile stalinistične, procesi ne. Stalin je namreč prirejal montirane zločinske procese, s katerimi se je znebil nezaželenih osebnosti, odstranjeval nevarne konkurente, zgoščeval oblast v svojih rokah.

Pri nas tega ni bilo in tudi take bitke za oblast ni bilo treba. Potrebna pa je bila bitka za ohranitev oblasti. Vsi to pozabljajo. V romanu Umiranje na obroke sem to podrobno z datumi navedel. Naj ponovim: prvi napad Stalina na naš politični vrh je bil že v začetku marca 1948, a tega javnost ni izvedela. Se pravi, da je naša oblast vedela že takoj, da je njen obstoj v nevarnosti, saj je imel Stalin pripravljeno kompletno ekipo za zamenjavo. 28. aprila pa je bil tu že glavni dachavski proces, enajst ljudi je bilo obsojenih na smrt. Vse je potekalo izredno hitro. Le štiri, pet dni po razglasitvi smrtnih obsodb na procesu, je Boris Kraigher govoril na kongresu AFŽ Jugoslavije, da smo znali sami najti gestapovske agente, da gremo vzporedno s Sovjetsko zvezo naprej, itd. Hočem povedati to, da so bili dachavski procesi montirana zadeva, način, kako se prikupiti Stalinu. Naš politični vrh je javnosti povedal za hude sovjetske pritiskne seke konec junija, ko so bili v Ljubljani nekateri procesi že mimo. Mislim, da so bili procesi le izraz želje, da bi znova prišli v tabor Stalina. In še dve, tri leta po uradnem izbruhu nesoglasja, po informiraju smo se zakulisno pri nas še vedno trudili, da bi se prikupili Sovjetski zvezi. Leta 1949 smo lahko brali objavljeno čestitko Stalinu za rojstni dan. To je resnica o procesih, vse drugo je »puštanje magle«.

Veliko se ugiba tudi o velikih časovnih razlikah med prvimi rehabilitacijami obsojenih v dachavskih procesih in kasnejšimi. Zakaj?

Prve rehabilitacije so bile leta 1971, rehabilitirani so bili obsojenci na zaporne kazni. Na smrt obsojeni pa so bili posmrtno rehabilitirani šele leta 1979. Pa ne iz razlogov, o katerih nekako megleno govori Janžekovič v že omenjeni številki Mladine. Vsi skupaj, z mano vred, namreč pozabljamo, da je bil glavni dachavski proces pred vojaškim sodiščem, glavni vladni tožilec Krivic je bil kot civilni tožilec samo prideljen vojaškemu tožilstvu. Vojaško sodišče pa, imamo izkušnje tudi iz današnjih dni, zelo nerado da dokumente iz svojih rok. Zato jih tudi naši sodni organi niso mogli dobiti, zato ni bilo rehabilitacij.

Vem, da se boste vprašali, zakaj pa so potem bile vendarle po osmih letih za prvimi. Razlaga je takale: takrat smo vodili konferenco neuvrščeni in druga nič manj pomembna stvar - predsednik Tito naj bi bil predlagan za Nobelovo nagrado za mir. Predsednik luksemburškega parlamenta je bil predviden kot predlagatelj in predvidevamo lahko, da je omenil, kako bi kazalo ob predlaganju za tako pomembno nagrado prvemu državniku zbrisati z ugleda naše države tudi nekaj madežev, ki jih je poznala evropska javnost, tudi montiranih dachavskih procesov. Ni trajalo dolgo, da je Vojaško sodišče iz Beograda poslalo v Ljubljano potrebne dokumente v proučitev našim sodnim organom in tudi na smrt obsojeni v procesih so bili oproščeni vsake krivde.

Desetletja sicer minevajo, pa vendar prihaja neprestano, vsaj po dečkih, tudi nekaj zadoščenja. Na seji slovenskega cekaja oktobra ste bili celo ponovno sprejeti v partijo.

Ne, rad bi bil natančen. Seja je le preklicala mojo izključitev iz

leta 1948. V partiji sem bil pravzaprav samo kakšne dve leti. Boris Kraigher, moj sošolec, me je sicer že pred vojno vabil v članstvo, pa sem vedno odklonil, da bo raje sopotnik in da se bom tudi tako boril za demokratičen, dialoški, human socializem. Potem je prišla vojna, odpeljali so me v taborišče, tudi tam nisem bil v partiji, deloval pa sem v vrsti taboriščnih akcij kot zaveden obojavec. Tak sem tudi prišel iz taborišča: kot znan in priznan levicar. Po vojni sem hitro napredoval na visok položaj v direkciji slovenske industrije, s tem pa je bilo nujno povezano tudi članstvo v partiji. Pa ne vem, ali sem bil dober član, saj sem vedno kaj kritiziral in to v časih, ko se pravzaprav ni smelo dvomiti v razvojne načrte in ostalo. No, v začetku leta 1948 so me brnili iz službe in iz partije ter zaprli, obsodili na dachavskih procesih.

Menda ste zdaj ponovno članstvo v partiji zavrnili.

Razlogov imam kar nekaj, vse sem napisal v izjavi, ki sem jo poslal Društvu slovenskih pisateljev in Pen društvu, kjer sem pač član. V tej izjavi sem navedel razloge za moje ravnanje. Namreč po obvestilu, da je moja izključitev po štirih desetletjih črtana, sem se oglasil v kadrovskega oddelku slovenskega cekaja, kjer so razumevajoče sprejeli na znanje moja stališča. Ne morem namreč biti član ZKS skupaj z nekaterimi živečimi in iz partije še ne izključenimi krivci za sodne zločine v lagrskih procesih, zaradi katerih sem bil po štiriletnem krivičnem zaporu še več kot dve leti brezposeln.

Po pogojnem izpustu iz zapore sem zahteval, da mi vrnejo članstvo v Zvezi borcev in sem ga tudi dobil skupaj s statusom borca. Kljub temu pa ne morem biti član partije skupaj z recimo bivšim predsednikom republiške zveze borcev. Nekateri zaslužni borci so namreč še po popolni rehabilitaciji vseh lagerašev javno trdili - nekateri so pa le krivi. Eden od zaslužnikov je celo javno rekel, da bi morali justificarati še več lagerašev, kot so jih! Ob teh tožljivih govoricah sem omenjenemu predsedniku ogorčeno rekel, naj utiša te govorice, sicer bomo mi lageraši in nedolžni zaporniki obelodanili nekatere hude grehe nekaterih uglednih borcev, za katere zaradi naše naivne nemaščevalnosti še nismo povedali javnosti. Predsednik mi je kričavo zagrozil - samo poskusite, če si upate. S takim predsednikom res ne morem biti v isti partiji.

Med drugimi razlogi navajam v izjavi tudi to, da ne morem biti član partije, ker vdove, sinovi in hčere enajstih žrtev sodnega uboja še po štiridesetih letih ne vedo, kje so grobovi svojcev.

Naše rehabilitacije še zdaleč niso popolne, so račun z velikim ostankom. Vrnjene so nam bile le revalorizirane plače za mesec zapore in mesec brezposelnosti. Nihče pa ni dobil nobenih odškodnin za zaplenjeno imovino in za vse drugo, kar nam pripada po ustavi.

Sklep slovenske partije, da se nedolžnim žrtvam lagrskih procesov postavi spominsko obeležje sicer popravlja neodpustljivo sodno brezpravje - toda če so resnične govorice, da bo obeležje skrito v univerzitetnem posloju v hodniku pred vrati pravne fakultete - se s tem ne strinjам. Obeležje bi moralo biti postavljeno zunaj na javnem prostoru, vsem Slovincem na očebo-

Tem razlogom, ki jih navajate, pač ne bi mogli očitati kakšne neupravičene uzajelnosti.

Seveda ne. Kljub temu da ne morem biti član ZKS, pa sem kot pisatelj in državljani odločen borec za socializem, kar dokazuje vse moje življenje in vsa moja literatura. Zato bom tudi v bodoče pristaš tiste linije v slovenski ZK in v SZDL, ki se bori za socializem po meri človeka. Hkrati pa bom tudi borec za čimprejšnjo izključitev iz slovenske partije vseh krivcev za zločine v lagrskih procesih in tudi krivcev za našo današnjo gospodarsko-moralno in politično krizo.

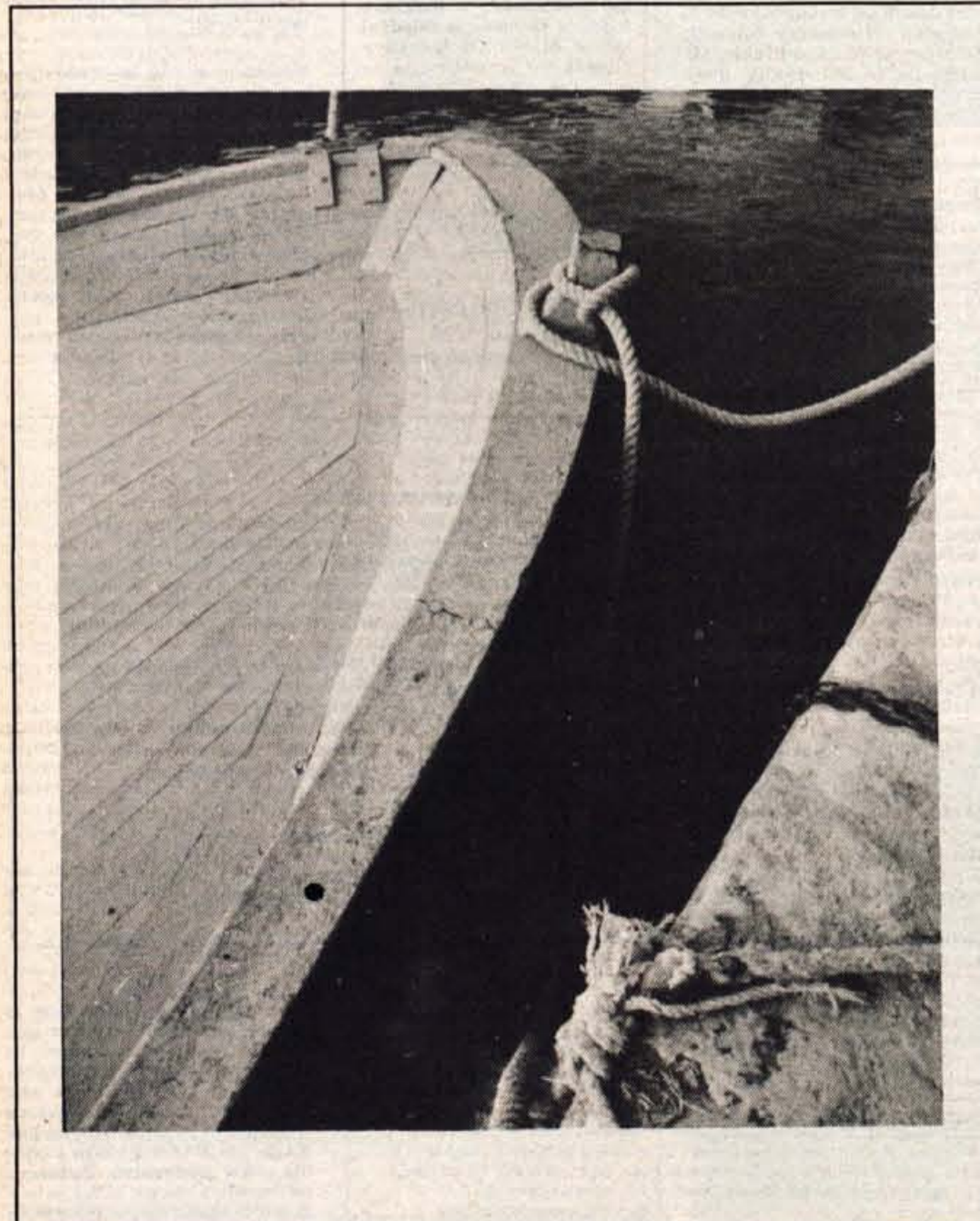
Slovenska javnost zdaj pričakuje, da bo ob proučevanju dokumentov o dachavskih procesih prišlo na dan še marsikaj, kar nam je bilo doslej prikrto.

Komisija ima zdaj dostop do vseh dokumentov, tudi do arhivov slovenskega cekaja, saj je ta nova partijska linija, pravim ji kučanovska, dovolila dostop tudi tja. Vendar pa se bojim, da marsikaj tudi ne bo razjasnjeno. Nekaj neposrednih krivcev, izvrševalcev v teh procesih je namreč še živih. Zanimivo pa je, da so ugotovili pri nekaterih dokumentih, ko so jih v zadnjem času pregledovali, da nekateri strani manjkajo, ponekod so iztrgane cele strani... Na podlagi tako pomanjkljivih dokumentov komisija seveda ne bo mogla argumentirano trditi, kar nima op-nove v dokumentih. Na marsikaj si bomo morali odgovoriti kar sami. Seveda pa s tem ne bo upam vsaj, okrnjena podoba procesov, v katerih razjasnjevanje je sedanja komisija vložila toliko truda, znanja in časa. Be pa seveda gradivo izredno zanimivo, saj bo nekaj stvari sploh prvič objavljeno. Med drugim tudi, kot vem, dve analizi iz zgodnjih šestdesetih let. Dva majorja OZNE, Debevc in Skrabba, oba sta ugotovila, da pri dachavskih procesih ni bilo nič kar zensko oprijemljivega...

Bo objava proučevanj komisije o dachavskih procesih pomenila za vas in druge po nedolžnem obsojenju vendarle določeno zadoščenje?

Ne mislim, da ne. Seveda ploskam temu, kar se zdaj dogaja, končnega zadoščenja, ne, tega ni. Premika pa se marsikaj naprej, na bolje...

Foto: Joco Znidaršič

Branko Mikulić:

Če z reformo ne bomo uspeli, ne želim gledati v jugoslovanski mrak

Radenci, 4. novembra - Gost letošnjih Gorjupovih dni je bil naposled tudi Branko Mikulić, predsednik zvezne vlade, hkrati je na časnarska vprašanja odgovarjal Stane Dolanc, podpredsednik državnega predsedstva. Uvodoma velja reči, da smo pozorneje prisluhli Mikulićevim besedam, saj je gospodarska reforma tako rekoč pred vrati, v obravnavo prihaja kopica zakonov, ki bodo uveljavili prodorne novosti. Reformi političnega sistema in zveze komunistov še vedno capljata za gospodarsko, naplavljata le kopico besed, dejanja jim še ne sledijo. Celotno Stane Dolanc je izjavil, da kaže razmišljati o novi ustavi, ker je sedanji sistem preveč zapleten in premalo demokratičen, pri reformi partije pa smo na samem začetku, v centralnem komiteju ZKJ so odprli le vprašanje ločevanja partijskih in državnih funkcij. Oba sovoornika pa sta v pogovoru s slovenskimi časniki nenehno poudarjala, da nas iz krize lahko izvlečeta le delo in demokracija.

Majski ukrepi predhodnica gospodarske reforme

Kakor je bilo moč pričakovati, se je pogovor začel z oceno majskih ukrepov. Stane Dolanc je na kratko dejal, da so bili pozorni in da niso bili dovolj pripravljene, ter dodal, da zdaj večina ljudi ne razume, za kaj pri gospodarski reformi sploh gre, ali že traja ali se bo s 1. januarjem šele začela. Odporov je veliko, različni so. Objektivni, ker so ljudje nekaj pričakovali, zdaj pa v tej reformi živijo slabše, kot so prej. Odpori pa so tudi subjektivni, zavestni, imamo ljudi, ki se z gospodarsko reformo ne strinjajo, ki si žele nazaj in ne naprej.

Branko Mikulić je bil pri oceni majskih ukrepov razumljivo preciznejši. Dejaj, da kritiki zdaj vidijo le stvari, ki nanje mečejo senco, zanemarjajo pa pozitivne premike, ki jih je strnil predvsem v rast izvoza, oživiljanja uvoza, pozitivno plačilno bilanco, ki je pozitivna do te mere, da že resno razmišljajo, ali je to še racionalno, znaten porast deviznih rezerv, uspešno funkcioniranje deviznega tržišča. Skratka, izginili so spori o devizah in famozni 110. člen deviznega zakona, kar je bilo tako značilno do maja. Naslednja stvar pa je blagi porast obsega industrijske proizvodnje avgusta in septembra, še naslednja pa okvirjenost potrošnje prebivalstva z mejami dohodka. Mikulić ni mogel pozabiti na temno plat medalje, ki jo označujejo predvsem dolgoletni padec gospodarskih investicij, zelo nizka akumulativnost v gospodarstvu, velika nelikvidnost v delu gospodarstva ter seveda visoka inflacija, ki grozi, da bo devalvirala vse rezultate ter koncept reforme. Vse to seveda povečuje socialne napetosti, z njimi vred pa odpirajo dileme, smo na pravi poti ali ne. Branko Mikulić je poudaril, da moramo vztrajati pri sedanji usmeritvi, dosedanje ukrepe pa je prikazal kot rdečo nit, saj je majske ukrepe označil kot predhodnico gospodarske reforme, novembrske pa kot ustvarjanje pogojev zanjo. Na vprašanje, ali so bili majski ukrepi zasak v politiki zvezne vlade, pa je odgovoril, da jih brez reprogramiranja zunanjih dolgov in letošnjega zmanjšanja obveznosti do tujine v višini 2,2 milijarde dolarjev ter dodatne finančne podpore v višini 1 milijarde dolarjev, ne bi mogli sprejeti.

Zasak v razmišljanju

Prepuščamo analitikom, da povedo, ali se skozi dosedanje ukrepe zvezne vlade res vleče rdeča nit, ali so bili prejšnji ukrepi res priprava na ekonomsko reformo. Kakorkoli že, so bili ali ne, zasak v razmišljanju obeh sogoovornikov je več kot očiten, še pred letom dni, ko so slovenski delegati silovito napadali zvezno vlado, si besed, ki smo jih iz Mikulićevih pa tudi Dolancovih ust slišali v Radencih, ne bi mogli zamisliti. Le kdo si je tedaj obetal, da bo Mikulić že čez leto dni vabil k sodelovanju najboljših strokovnjake in institucije iz vse države, da mu pomagajo koncipirati gospodarsko reformo, celo dr. Ribnikarja, ki je moral biti tako dolgo v senci.

Oba sta tudi pozivala k zasaku v razmišljanju, Branko Mikulić je dejal, da bodo uresničitev gospodarske reforme poleg materialnih spremljale tudi omejitve indoktrinarne narave, da je realno moč pričakovati nerazumevanje, tudi odpora. Stane Dolanc pa je dejal, da zdaj prihajamo v tisto fazo družbenega razvoja, ko se začenja prava politika, imamo pa tudi ljudi, ki si žele nazaj in ne naprej, ki se ne strinjajo z gospodarsko reformo, tudi z reformo političnega sistema in zveze komunistov ne. Pri-

mer, kako težko je pri nas kreniti v reformo, je poiskal kar v centralnem komiteju ZKJ, kjer so doslej odprli le vprašanja podvajanja partijskih in državnih funkcij, torej le en segment

Ko je govoril o konceptu mešane ekonomije oziroma o hitrejšem razvoju drobnega gospodarstva, je Branko Mikulić omenil tudi pripetljaj z nedavnega obiska na Madžarskem, kjer se je o različnih temah pogovarjal s predsednikom Grosom, tudi o vprašanjih razvoja drobnega gospodarstva z zasebnimi sredstvi. Hvalil sem se, je dejal, da nismo več takšni sektaši kot včasih, ko smo dovoljevali pri obrtniku le enega delavca, kasneje tri, še kasneje pet, zdaj pa prihli na deset, ko mi je gostitelj vskočil v besedo: mi pa sto v eni izmeni.

ločevanja države od partije, istočasno pa so na 17. sejli sprejeli celo vrsto sklepov, ki imajo vsem državnim značaj. Tri reforme, ki so pred vrati, najbolj pripravljena je seveda gospodarska, nikakor ne bo lahko uresničiti. Vendar, želimo in vztrajali bomo, da se reforma izpelje po

demokratični poti, je dejal Stane Dolanc, saj nas edino demokratična pot lahko pripelje iz krize. Zelo podobni so bili Mikulićevi poudarki, dejal je, da reforme mi moč uresničiti z dekretom, saj bo tako ostala le mrtva čerka na papirju, uresničijo jo lahko le ljudje, s kreativnim odnosom do reforme.

Tovrstni poziv je Branko Mikulić opremil s povsem konkretno željo. Dejaj, da so nekateri časopisi že samoiniciativno objavili delovne načrte sistemskih zakonov, ki so jih dali v obravnavo skupščini, Borba pa bo te

dni izdala brošuro s petimi načrti zakonov. Pozdravil je takšno ravnanje in dejaj, da je zvezna vlada odprta za razpravo in vplive, v želji, da bi si skupaj napravili čim boljše zakone, hvaležni bodo tisku in organizacijam, ki bodo za konkretne predloge in sugestije.

Stane Dolanc pa je neobhodnost zasuka v razmišljanju podkreplil celo z razmišljanjem o meščanski demokraciji, katere dosežke naj bi pri nas ne le priznali, temveč tudi razvijali naprej. Načelno smo pri nas vsi za demokracijo, toda za čisto konkretne stvari vendar gre, je dejaj in kot konkretni primer navedel, da je predsedstvo SFRJ že dalo pobudo o spremembi razpiztega 133. člena in sicer v smislu Bavconovih predlogov, vendar žal ni realizirana, zato je predsedstvo pred mesecem in pol ponovno zahtevalo, naj se ugotovi, zakaj pobuda ni šla v postopek.

Najprej počistiti mizo

Z eno nogo smo torej že v gospodarski reformi, v prihodnje leto pa naj bi po Mikulićevih besedah stopili z opredelitvijo, da opustimo štiridesetletno prakso administrativno etatične regulative v gospodarstvu in na tržišču ter s ciljem, da zaustavimo

večletno stagnacijo in kolikor je realno možno zmanjšamo inflacijo. Poleg neustrezne sestave jugoslovanskega gospodarstva in subjektivnih odporov bodo največji omejitveni faktor velike dubioze v jugoslovanskem finančnem sistemu. Strinjam se s profesorjem Ribnikarjem, je dejaj Mikulić, da moramo najprej počistiti mizo, v podjetjih, poslovnih bankah in Narodni banki Jugoslavije. Povedal je, da razmišljajo o pretvorbi izgub pri Narodni banki v javni oziroma državni dolg, kakor predlaga dr. Ribnikar. Tečajne razlike deviz-

nega varčevanja in tujih dolgov, ki so se tam nabrale, naj bi torej spremenili v javni dolg, ki naj bi ga prevzela federacija, republike in pokrajini bi prevzele del tega notranjega dolga, ki izhaja iz vlaganj v gospodarsko infrastrukturo, občine pa del javnega dolga, ki izhaja iz vlaganj v komunalno infrastrukturo. Ker gre za velikanski notranji dolg je seveda razumljivo, da bo od razrešitve tega problema v mogočem odvisna uresničitev gospodarske reforme.

Koncept mešane ekonomije

Predlagamo koncept mešane ekonomije, je kar naravnost dejaj Branko Mikulić, koncept, ki bo vključeval tudi zasebna, skupna in tuja podjetja, vendar s prepričanjem, da se bo družbeni sektor še naprej krepil, temeljil na razvoju samoupravljanja kot osnovnem produkcijskem odnosu. Družbeni sektor zdaj ustvarja 88 odstotkov družbenega proizvoda, če bomo v naslednjih petih, šestih letih napravili zelo velike korake, se bo njegov delež morda relativno zmanjšal za 10 odstotkov, toda, za socializem in samoupravljanje to vendar ne bo predstavljalo nevarnosti. Kaj ni večja nevarnost za socializem in samoupravljanje revščina? Saj bosta vendar napredovala, če bomo povečevali družbeno bogastvo, če bomo postali bogatejša družba, je dejaj Mikulić.

Z delom iz krize

Razbremenitev gospodarstva je zelo aktualno vprašanje, Branko Mikulić ga seveda ni obšel, dejaj, da je zjutraj v Delu prebral članek, ki poziva k razbremenitvi gospodarstva in da so takšni pozivi upravičeni. Seveda pa manjše zajemanje ne bo rešilo jugoslovanskega gospodarstva, saj so industrijske zmogljivosti pri nas izkoriščene le 63 odstotno, učinkovito delamo le 3,5 do 4 ure, torej le polovico delovnega časa, produktivnost upada že od leta 1981, učinkovitost uporabe v družbenem sektorju pa od leta 1964, povprečno 2,5 do 3 odstotke letno. S takšnim delom pa ni dohodka, ki bi omogočil večje osebne dohodke. Strinjam se, je dejaj Branko Mikulić, da je 200 do 300 mark majhna plača, toda, poglejmo, kakšna je produktivnost v Jugoslaviji, v primerjavi z deželami

stava odgovarjajoči davčni sistem. Vprašljiva je tudi velika obremenitev uvoza, kar seveda ovira rast proizvodnje, vendar, če bi odpravili uvozne dajatve, kar bi ustrezalo predvsem gospodarstvu Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine, potem bi morali uvesti drugačne virov za financiranje federacije.

Toda to so le posamična vprašanja, odgovor na poglobitvega je jasan, pot v gospodarsko reformo je neizbežna. V zadnjih desetih letih so bile cene petkrat zamrznjene, enkrat pod kontrolo, vendar inflacije niso zlomile, nenehno je rasla, imela je stalen, oster trend rasti. Če torej to ni rešitev, potem moramo uporabiti drugačne metode, je dejaj Branko Mikulić, kar seveda po-

Stane Dolanc pa je omenil dogodek, ki sicer ni svež, saj smo ga pred leti že lahko ob intervjuju z njim prebrali v reviji Teleks. Toda, zapišimo ga kljub temu. Dejaj, da se je pogovarjal z visokim nemškim funkcionarjem, mu razlagal naše probleme in težave, na koncu pa spregovoril tudi o konceptu splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite in končal z besedami: Jugoslovani imamo probleme in se kregamo, toda, če bi nas kdo napadel, takrat bi bili vsi kot eden. Gledal me je, potem pa rekel: vse zastoni, ne razumem, kaj bo z vami, če vas ne bo nihče napadel.

meni, da se lotimo vzrokov inflacije, torej sistemskih problemov, predvsem tistih, ki so nam omogočili, da trošimo več kot ustvarimo. Takšno obdobje pa traja že dolgo, rekel bom, da 25 let, do leta 1982 smo zaradi neto dotoka tuje akumulacije živeli v iluzijah izobilja, jo trošili, namesto da bi jo usmerjali v prestrukturiranje gospodarstva, po letu 1982, ko se je tok zasakal v odliv domače akumulacije, se preveliki potrošnji nismo odrekli, omogočili smo si jo z naraščanjem cen, z inflacijo. Skrajni čas je torej, da se soočimo z njo, da poiščemo rešitve, kakor to naredijo drugod v svetu, je dejaj Branko Mikulić.

Takšna politika je seveda pustila težke posledice, prezadolžene skupnosti z neugodno sestavo gospodarstva, z nizko stopnjo akumulacije, nerealno vrednotenje faktorjev proizvodnje, tudi različno stopnjo liberalizacije cen. Oktobra je pod neposredno kontrolo ostalo še 21,78 odstotka cen proizvodov. Po republikah je bil odstotek naslednji: Bosna in Hercegovina 37,66, Makedonija 34,78, Črna gora 34,48, Kosovo 28,14, Srbija (brez pokrajina) 24,58, Hrvaška 17,93, Slovenija 17,85, Vojvodina 17,58. Če me vprašate, kje je pot, potem bom rekel, v nadaljnji liberalizaciji cen, je ob teh številkah dejaj Branko Mikulić.

Nova zamisel o razvoju nerazvitih

Nerazvite postavlja sestava gospodarstva objektivno v manj ugoden položaj, o tem se moramo pogovarjati realno, trezno, ne smemo zaiti v nevarnost diskutanta, ki je omenil Kitajsko, torej eno deželo z dvema siste-

moma. Mislim, da je treba v obzir vzeti izkušnje evropske ekonomske skupnosti, naglašam ekonomske skupnosti, ki se je v sedemdesetih letih znašla pred dilemo: iti v dvohitrostno integracijo, kar bi pomenilo, da bi šle v prvi fazi v integracijo razvite dežele, v drugi pa manj razvite, ali pa v istočasno integracijo vseh. Prišli so do zaključka, da bi dvohitrostna integracija predstavljala nevarnost za razpad skupnosti, odločili so se za hkratno, seveda hkrati z odgovarjajočimi programi po posameznih deželah, zagotovila jih je seveda skupnost.

Komisija za reformo gospodarskega sistema je ponudila tudi novo zamisel o razvoju gospodarsko nerazvitih republik in Kosova. Soglašamo, je dejaj Branko Mikulić, da mora biti osnovna usmeritev združevanje dela in sredstev, vendar na novih osnovah, šlo naj bi za trajna vlaganja, za soudeležbo pri dobičku, za skupno upravljanje. Ustavna komisija je v dopolnilnih predvidela, da sklad ostane, čeprav smo celo razmišljali, da bi ga preoblikovali v posebno banko. Vsekakor pa bo potrebno delo sklada posodobiti.

Kosovo je vsekakor poseben problem, osebno mislim, je dejaj Branko Mikulić, da ga lahko rešimo le s skupnimi močmi vse Jugoslavije, pri tem pa nimam v mislih prvenstveno materialne pomoči. Na Kosovu se morajo uveljaviti znanstvene, tehnične in druge napredne misli, kosovsko gospodarstvo moramo integrirati v jugoslovansko in dvigniti raven njegove učinkovitosti. Toda, če bo tam demografska eksplozija še naprej tolikšna, kot je zdaj, potem problema nezaposlenosti ljudi tam ne bo moč razrešiti, potem tudi ni možnosti, da se popravijo relativni odnosi razvitosti v Jugoslaviji.

Uradniki ne znajo napisati drugačnih, novih zakonov

Zakaj prihaja do nasprotja med izrečenimi besedami, med tem, o čemer so v komisiji za reformo gospodarskega sistema razpravljali in z zvezno vlado celo dosegli soglasje in med tistim, kar je napisano v načrtih zakonov? Vprašanje neskladja med besedami in dejanji torej, na katerega je Branko Mikulić odgovoril, da ljudje v zvezni upravi pač ne morejo iz svoje kože, ljudje, ki so obremenjeni z rešitvami v preteklih razdobjih, zato so angažirali tudi zunanje eksperte in nekateri zakoni so tako postali dobri. Dejaj, da je sestava zvezne uprave stara, kadrovska obnova pa ni mogoča, ker so osebni dohodki nizki.

Stane Dolanc pa je k temu dodal, da naša republika v zvezni upravi praktično nima ljudi, v nekaterih, tudi izredno pomembnih Slovencev praktično ni, ali pa jih je zelo malo, komaj odstotek. Delni odgovor so nizki osebni dohodki, naslednji pa je seveda način življenja, ki je v Beogradu drugačen kot v Ljubljani ali kjerkoli v Sloveniji, zato imamo stalne probleme, ker ljudje nočejo v Beograd. V zvezni upravi pa je veliko Beograščanov, ne trdim da, lahko pa to daje ton delu zvezne uprave.

M. Volčjak

Smučarska tekaška sekcija Kokrica

Uspešno tudi v novo sezono

Kranj, 9. novembra — Športno društvo Kokrica ima tudi izredno dobro smučarsko tekaško sekcijo. Z državnimi in republiškimi prvenstvi so to že dokazali. Na osnovi razpisa in v skladu s kriteriji prednostnih programov v športni panogi smučarskega teka v Kranju so se uradno prijavili za uradnega kandidata za nosilca smučarskega teka v občini.

Smučarska tekaška sekcija je bila ustanovljena leta 1985, ko se je odcepila od tekaškega smučarskega kluba Triglav. Odcepitev je bila posledica nesoglasij v strokovnem in organizacijskem delu. Tekarska sekcija na Kokrici vključuje petinšestdeset tekmovalcev in tekmovalk, s katerimi »pokrivajo« vse strokovne kategorije razen članov in članic. Redna vadba je organizirana po starostnih kategorijah kar petkrat tedensko, zanjo pa skrbi sedem trenerjem, ki svoje delo opravljajo izključno na amaterski ravni. Plani vadbe so usklajeni s plani vadbe, ki jih je pripravil strokovni svet pri SZ Slovenije za vse posamezne kategorije.

Tu se je vse obrnilo na bolje. Pri strokovnem svetu pri SZ Slovenije so naredili »carski rez«. Klubi, ki imajo že razvit smučarski tek in svoje trenerje, morajo delati po načrtih, ki so jih pripravili pri tem svetu. Veliko sta pri tem naredila oba zvezna trenerja. Po teh načrtih delajo vsi trenerji po klubih v Sloveniji in skoraj celotni Jugoslaviji.

Sekcija tekov pri ŠD Kokrica ima teptalni stroj in urejeno tekaško progo na 3 in 5 km. Trenutno imajo v izgradnji rolnarsko stezo, ki bo prva v Sloveniji. Hkrati z izgradnjo te steze pa poteka tudi priprava za ureditev nove 7,5 km tekaške proge, ki bo omogočila organizacijo tako domačih kot mednarodnih tekaških tekmovalcev za vse starostne kategorije. Sekcija je s ciljem popularizacije in razvoja skupnosti že tradicionalen organizator tekaških prireditev. To so tekme za pokal Žita, državna in republiška prvenstva.

Tekmovalni uspehi sekcije od ustanovitve do danes stalno naraščajo. V sezoni 1985-86 so bili tretji tekaški klub v Jugoslaviji, v sezoni 1986-87 so bili drugi, v lanskem sezoni pa so postali najboljši klub v državi, pred TKS Olimpijo in pred TKS Triglavom. V svojih vrstah imajo državno reprezentantko Andrejo Grašič in deset tekmovalcev in tekmovalk v planiški selekciji. To so obetavni mladi smučarski tekači.

D. Humer

Smučarska kartica v novi preobleki

Ljubljana, 9. novembra — Na letošnjem sejmu smučarske opreme za sezono 1988-89, ki ga že devetnajstič prireja SK Snežinka na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, so predstavniki SZ Slovenije predstavili smučarsko kartico v novi preobleki. Na tej predstavitvi sejmca SKI EXPO so to preobleko predstavili predsednik SZ Slovenije Janez Zajc, generalni sekretar Janez Bukovnik in predstavnik alpskih disciplin Andrej Prpič. Nova pa ni samo preobleka, novo je namreč tudi to, da so se od smučarske izkaznice oddaljili Elan, Alpina, Slovenijašport in Ferromoto. Prišel pa je novi proizvajalec smučarj Rossignol.

Za smučarsko sezono 1988-89, ki je pred vrati, je tu že smučarska kartica v malce drugačni preobleki, z nekaterimi novostmi in tudi nekaterimi problemi. To je ena najstarejših množičnih akcij SZ Slovenije. S smučarsko kartico je možen deset odstotni popust pri nakupu smučarske opreme in dnevne vozovnice pri Žičnicah. Z njo so tudi javnosti približali domače proizvajalce smučarske opreme. Hkrati pomeni v preteklih letih smučarska kartica tudi rojstvo YU SKI POOLA in akcije Podarim dobim. Veliko pri tem pridobijo tudi smučarski klubi, ki prodajajo smučarsko kartico. Klubu ostaja kar osemdeset odstotkov pobrane članarine. Za člane je 20.000, za pionirje pa 10.000 dinarjev. Za letošnjo sezono pomeni smučarska kartica deset odstotni popust pri nakupu športne smučarske opreme, pri montaži, servisiranju smučar in pri nakupu dnevnih smučarskih vozovnic. Proizvodne in trgovske delovne organizacije bodo prodajale na osemindesetih slovenskih mestih, omeniti je treba tudi servise športne opreme Igor Šporn (Ljubljana), Boris Strel (Ljubljana in Škofja Loka) in Edo Špindler (Maribor). Vpisovanje je v letošnji sezoni precej poenostavljeno. Namesto nakupa kupončkov, izkaznice, ovitka in nalepke, potrdila o plačani članarni, so letos vse to združili v knjižici s kupončki.

Vse je presenetila novica, da so od akcije odstopili Elan, Alpina, Slovenijašport in Ferromoto. Pri SZ Slovenije upajo, da bodo pri njih našli skupni jezik, da se bodo vsi štirje lahko kaj kmalu ponovno vključili v akcijo smučarske kartice. S kartico bodo dajali tudi velik poudarek smučarskemu teku. Pri množičnem teku bo vsem organizatorjem v veliko finančno in drugo pomoč Elan.

Novost pri nakupu za letošnjo smučarsko opremo je proizvajalec smučarj Rossignol iz Francije, skupaj z veletrgovino Slovenijales. Poleg Rossignola so tu še Veplas Titovo Velenje, Topèr, Elkorj, Kors Rogaška Slatina, Univerzale Domžale (Vis) Varaždin in Rašiča. Kot smo že omenili, bodo s popustom prodajali na smučarsko kartico v osemindesetih slovenskih prodajalnah. V Kranju bo to Kokra, Veleblagovnica Globus, športni oddelek, Kranjska gora Korra, športni oddelek, Škofja Loka, ABC Pomurka, prodajalna Moda in Sport, Tržič, Mercator Rožnik, Blagovnica Tržič in prodajalna Sport ter Železniki ABC Pomurka Loka, Blagovnica na Kresu.

D. Humer

Rokomet in košarka

Kranj, 9. novembra — Rokometašice Kranja v drugi zvezni ligi igrajo iz tekme v tekmo bolje. V šestih kolicah so Kranjčanke le eno tekmo izgubile, v Zagrebu s Trešnjevko. Tako so sedaj na tretjem mestu prvenstvene lestvice.

V soboto ob 17. uri v dvorani na Planini gostijo ekipo Železničarja iz Novega Sada. A vseeno se od Kranjčank pričakuje, da bodo dobro igralo in tekmo tudi dobile.

●Trener Andrej Kavčič: »To bo spet srečanje za prestiž. Treba bo pokazati najboljšo igro v obrambi in solidno igro v napadu. Če nam bo to vsem uspelo, lahko pričakujemo ugoden izid. Vsekakor bo potrebna pomoč gledalcev«

V petem kolu moške košarkarske lige je Triglav iz Kranja gostoval v Domžalah pri domači ekipi Helios. Po obojestranskih ostrini in kvalitetni igri so imeli več sreče za zmago domačini. Srečanje so dobili le z dvema točkama razlike.

Jutri, v soboto, Triglav doma na Planini ob 19. uri gosti vodilnega na lestvici Mineral Slovan iz Ljubljane, ki računa, da bo republiški prvak, kar mu omogoča tudi v naslednji sezoni start v prvi B moški zvezni ligi.

D. H.

Vodja tekmovalne službe Elan Boštjan Gaser

Ne smemo čakati

Begunje, 9. novembra — V Bordufosu na severu Norveške so začeli s pripravami na snegu člani prve jugoslovanske ekipe v smučarskih skokih. Dobro izkušnje iz prejšnjih dveh sezon in letošnji zgodnji začetek svetovnega pokala, 3. decembra v Thunder Bayju v Kanadi, kaže, da se ne sme čakati na jutri. Vsi skačejo na Elanovih smučeh. Elan se je na skakalnih smučeh še bolj okrepil. Njihove smučje je za dve leti dobil ta čas najboljši smučarski skakalec Matti Nykkenen ter še dva kakovostna finska skakalca: Svorsa in Lakonen.

»Ne moremo si privoščiti čakanja, še bolj moramo prodreti na domači in tuji trg. Le tako bomo lahko prodali še več smuč. Ne samo alpske, temveč tudi skakalne in tekaške. Uporni pa moramo biti tudi na tujem trgu. To je geslo Elana,« je dejal vodja tekmovalne službe Elana Boštjan Gaser.

Sezona je pred vrati. Po vsem svetu iščejo alpske, skakalne in tekaške reprezentance prvi sneg na ledenih in skakalnicah. Naši smučarski skakalci in Norvežani trenirajo na snežnih skakalnicah v Bordufosu na severu Norveške. Avstrijci, Finci, Kanadčani še čakajo. Enako je tudi z alpinci in tekači. Naši alpinci in alpinke so se vrnili iz Val Senalesa, kjer so imeli dobre pogoje za trening.

»Olimpijska sezona je dala odgovor, da smo dobri izdelovalci vseh vrst smuč. Vendar ne smemo čakati, da nas to zavede v spanec. Z našimi imičem smuč moramo še bolj prodreti v Skandinavijo in seveda ZDA in Kanado. V novi sezoni sta

dve svetovni prvenstvi. Nordijci bodo svetovno prvenstvo imeli v Lahtiju, alpinci pa v Valleyju v Ameriki. Tovarna smuč Kneissel je odpovedala izdelavo skakalnih smuč. Naše skakalne smučje smo ponudili Mattiju Nykkenenu in podpisali smo dveletno pogodbo s ta čas najboljšim skakalcem na svetu. Pogodbo sta podpisala še dva kakovostna finska tekmovalca: Svorsa in Lakonen. Na svojih smučeh imamo skoraj sedemdeset odstotkov skakalcev sveta. V konkurenci

so še Fischer, Atomic in tudi Rosignol. Ravno pri tujih reprezentancah moramo voditi pametno politiko. Tudi tekaške tekmovalne smučje morajo bolj prodreti na tuji trg. Imamo že tekmovalce iz Italije, štiri mlade nadarjene Norvežane in naše. Od Norvežanov lahko pričakujemo vrhunske rezultate, kakršne imajo tudi maratoni iz Švedske. Z Norvežani in Švedi, Italijani in našimi začenjamo večji prodor Elana na skandinavskem trgu.

Alpinci so na smučeh Elana že osvojili medalje. In te imajo za našo tovarno veliko ceno. Največ sta doslej prispevala Bojan Križaj in Ingemar Stenmark. Križaj je prenehal, vendar Stenmark je še vedno Stenmark. Največ se v novi sezoni pričakuje od svetovnega pokala in marketinška služba se mora še bolj opreti na svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah, ki bo v novi sezoni v Valleyju. Zahodni Nemeec Armin Bittner bo zmagal v svetovnem pokalu. Imamo dva nova dobra Norvežana: Jáge in Furuseth. Prav Jáge se je v lanski sezoni s 47. mesta na FIS lestvici slalom prebil na sedemnajsto. Tu sta še Mateja Svet in Švedinja Camilla Nilsson in seveda ostali naši fantje in dekleta. »

D. Humer

Smučarski sejem v Tržiču

Tržič, 9. novembra — Področni zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja Tržič prireja v soboto in nedeljo, 12. in 13. novembra, v Osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme. Sejem bo v soboto odprt med 9. in 17. uro, v nedeljo pa med 9. in 14. uro. Rabljeno opremo bodo sprejemali v prodajo še danes, 11. novembra med 17. in 19. uro. Novo opremo bodo prodajali tudi nekateri tržiški obrtniki, cene le tih, tedenskih in dnevnih vozovnic na Zelenici pa bodo na sejemu za 20 odstotkov cenejšje. Vstopnina bo simbolična. Za otroke bo znašala 1000 in za odrasle 2000 dinarjev.

J. Kikelj

Šahovski prvenstvi v Radovljici

Radovljica, 9. novembra — Republiški sindikalni svet, Šahovska zveza Slovenije in Šahovsko društvo Murka prireajo v nedeljo, 13. novembra, v sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici delavsko šahovsko prvenstvo Slovenije za članice in članke. Prijave bodo sprejemali dan tekmovalna med 8. in 9. uro, ko bo slovesna otvoritev. Šahovstom je zagotovljeno prenočevanje v domu. Tekmovalna taksona je 6000 dinarjev za posameznika.

J. K.

Kranjska alpinistična šola

Letos osemnajst tečajnikov

Kranj, 8. novembra — V Alpinističnem odseku pri Planinskem društvu Kranj, ki je med večjimi v Sloveniji, je letos registriranih 43 članov, od tega 24 pripravnikov. Njihova dejavnost je precej pestra, saj se ukvarjajo s klasičnim alpinizmom, odpravarstvom in v zadnjem času vse več tudi s športnim plezanjem. Vsako leto poskrbijo za obnavljanje članstva in novim članom hkrati dajejo osnovno znanje v alpinistični šoli.

Letošnja alpinistična šola so začeli, kot pove načelnik AO Kranj Tomo Česen, v drugi polovici oktobra. Za razliko od prejšnjih let, ko so organizirali dvoletno izobraževanje, bo tokrat šola spet enoletna. Razdelili jo bodo v tri dele — zimskega spomladanskega in letnega, med katerimi bodo delo opravili na seminarski način v več vikendih. Takrat bodo obdelali teoretična vprašanja od alpinistične opreme, nevarnosti v gorah in vremenoslovja do načinov prehrane in treninga. Obenem bodo tečajnikom dali navodila, katero literaturo morajo proučiti sami. Med praktičnim urjenjem bodo spoznavali letno in zimsko plezalno tehniko, osnove reševanja in samoreševanja, nudenje prve pomoči in druge večšine, ki jih mora obvladati vsak alpinist. Med posameznimi deli šole pa bodo opravili več skupnih tur v naše gore.

»Glavni namen alpinistične šole je,« pojasnjuje načelnik Česen, »da damo tečajnikom osnovno teoretično znanje, ki je nujno za varnost pri plezanju in njihov nadaljnji alpinistični razvoj. Na skupnih praktičnih vajah in turah odseka odgovarja za početje tečajnikov in njihovo varnost. Seznanji jih tudi s pravili obnašanja do opravljenega izpita za alpinističnega pripravnika oziroma do izpolnitve pogojev za alpinista, ko ne sme nihče sam v steno brez vodstva izkušenega plezalca. Vsak začetnik je seveda tudi osebno odgovoren, da upošteva navodila, ki mu jih damo v alpinistični šoli.«

Za letošnjo alpinistično šolo je med mladimi iz Kranja in okolice kar precej zanimanja. Na uvodnem sestanku, kjer so tečajnike seznanili z namenom in vsebino dela v šoli, se je zbralo 18 kandidatov. V šoli jih bo vodil Janez Triler, kateremu bodo priskočili na pomoč še drugi inštruktorji iz odseka. Poizmi bodo s tečajniki odšli najverjetneje v nižje in kopne stene na Primorskem, o kraju letnega tečaja pa se bodo dogovarjali spri. Tudi letošnjo šolo bodo seveda sklenili z izpiti, na katerih bo moral tečajnik obvladati vso določeno snov iz teorije in prakse. Po teh izpiti si bodo pripravniki v vzponi nabirali izkušnje za alpinistični izpit oziroma izpit za športnega plezalca.

Kranjski alpinisti pohvalijo tudi pomoč planinske enote armade pri izobraževanju, ki odseku izposoja vso potrebno opremo za te namene. Obenem naglašajo, da si morajo vso osebno alpinistično opremo tečajniki kupiti sami. V odseku je namreč dovolj denarja le za nakup vrvi. Zadnji čas pa družstvo vsaj delno povrne stroške inštruktorjem, ki prostovoljno delajo v alpinistični šoli in žrtvujejo tudi čas za svoje vzpone v gorah.

S. Saje

Sedmič v Avstralijo

Koliko kilometrov bo Dušan Mravljje pretekel v šestih dneh?

Kranj, 7. novembra — Med dolgoprogaši z vsega sveta bo v nedeljo, 14. novembra, na startu šestdnevnega teka v Colaku tudi 35-letni Dušan Mravljje. Lani je bil na tem norem teku, v 400-metrski krožnici tamkajšnjega stadiona, drugi. Sodniki so mu namerili 863,20 kilometra, s to razdaljo je zboljšal tudi jugoslovanski rekord ultra tekov.

»Pripravljaj sem se, da še povečam število pretečenih kilometrov, upam, da mi bo to tokrat v avstralski pomladi tudi uspelo. Letos sem pretekel že več kot 8000 kilometrov, za tek v Colaku, majhnem podeželskem mestu Viktorije, sem se dobro, psihično in telesno, pripravil,« pravi Stražišar, vodja proizvodnje tsnil v medvoškem DONITU. Tudi tokrat mu je kolektiv omogočil proste dneve, ljubljanska poslovilnica JAT mu je podarila povratno vozovnico do Avstralije, DROGA iz Portoroža pa mu krije stroške bivanja na peti celini.

Čeprav je Dušan po rezultatih šestdnevnih tekov šele na šestem mestu, pred tridesetimi konkurenti, domačini Avstralci, Francozoma, Novozelancec in drugimi, nima strahu. Trdi, da je vse odvisno od tega, da bo imel v šestih dneh tekanja čim manj slabih trenutkov. Ekipe, ki mu bo pripravljala napitke, hrano in skrbela za masažo razbolelih nog, mu bo v veliko oporo. Določili mu jo bodo organizatorji, sam pa bo moral poskrbeti za njihove nagrade. Mravljje je bil na prvem teku v Colaku četrti, predlani in lani pa dvakrat drugi.

Mirko Kunšič

Hokej na ledu

Jeseničani težko premagali Vojvodino

'Kranj 9. novembra — Za enajsto kolo prve zvezne hokejske lige je značilno, da so se tista moštva, ki naj bi z lahkoto zmagali, morali za zmago potruditi.

Jeseničani so doma gostili Vojvodino iz Novega Sada, ki je vedno neugoden nasprotnik za »Železarje«.

To se je pokazalo v torek. Vojvodina je vodila že s 4:2, a na koncu so morali le priznati premoč Jeseničanom, ki so vknjižili dve novi prvenstveni točki. Skoraj enako je bilo tudi v Zagrebu. Vodilni na lestvici Gortan Medveščak je gostil Partizana iz Beograda. Tudi oni so vodili že s 2:0, a zmagali so le Željčani. Nekoliko lažje delo jimela Kompas Olimpija v Beogradu, saj je premagala Crveno zvezdo. Izid: — Jesenice: Vojvodina 6:4 (1:2, 1:2, 4:0), Medveščak Gortan: Partizan 3:3 (0:0, 1:2, 2:0), Crvena zvezda: Kompas Olimpija 0:5 (0:0, 0:2, 0:3). Drevo sta na sporedu dva derbija. Medveščak Gortan v Zagrebu gosti Jeseničane, Partizan v Beogradu Kompas Olimpijo, Vojvodina pa Crveno zvezdo.

Vabila, obvestila

Planinsko društvo Gorenja vas obvešča, da bo zavetišče gorske straže na Jelencih pod Blegošem odprto od novembra do maja vsako soboto in nedeljo oziroma ob praznikih. Zavetišče je odprto od sobote od 11. ure do nedelje do 16. ure, med prazniki pa dan pred praznikom od 18. ure do zadnjega dne praznika do 16. ure. - J.K.

Nogometni spored - V nedeljo bo na sporedu zadnje kolo v II. slovenski nogometni ligi. Sava bo igrala ob 14. uri s Triglavom, Naklo gostuje v Novem mestu, Jesenice pa v Mirnu. - D.Još

V Škofji Loki

Tekmovalja v nogometu, namiznem tenisu, odbojki in kegljanju

Škofja Loka, 9. novembra — ZTKO Škofja Loka poziva športna društva, krajevne skupnosti, delovne organizacije in interesne skupine v škofjeloški občini k udeležbi na rekreativnih tekmovaljih v malem nogometu, namiznem tenisu, odbojki in kegljanju za ekipe in posameznike. Prijave sprejemajo na ZTKO Škofja Loka, Podlubnik 1 C ali po telefonu 622-473. Prijava mora vsebovati ime športne panoge, priimek in ime ter naslov vodje ekipe, kategorijo in panogo, v kateri želi ekipa ali posameznik tekmovali. Na ZTKO dajejo tudi vsa druga pojasnila. Vsi vabljani na tekmovalja so prejeli podrobnejše razpise. Tekmovalje v malem nogometu za člane in ve-

terane bo v sobotah in nedeljah dopoldne in popoldne. Prijavnina za ekipo je 70 tisoč dinarjev. Za tekmovalje v namiznem tenisu mora imeti vsaka ekipa svoj igralec, prostor, prijavnina pa znaša 10 tisoč dinarjev. Za kegljaška tekmovalja je prijavnina 20 tisoč dinarjev (ekipno) in za posameznike 5000 dinarjev za moške in 3000 dinarjev za ženske. Tudi kegljaška tekmovalja bodo v sobotah in nedeljah. Odbojkarstvo tekmovalje bo v športni dvorani Poden v sobotah in nedeljah, prijavnina pa znaša 70 tisoč dinarjev. Prijavnina za vsa tekmovalja se lahko plača osebno na ZTKO, na sestankih vodij ekip ali na ziro račun 51510-678-83478.

J. K.

OD TEKME DO TEKME

Šahovska tekmovalja na Primorskem — Šahovski klub Primorskovo je organiziral v počastitev krajevnega praznika več šahovskih tekmovalj. Priredili so turnir v hitropoteznem šahu, na katerem je igralo 20 šahistov. Zmagal je Silvo Simončič s 17,5 točke pred Dušanom Zorkom, Dragom Lazarjem, Tomažem Sajetom in Zlatkom Jerajem. Po dveh hitropoteznih turnirjih vodi s 195,8 točke Dušan Zorko pred Silvom Simončičem, Dragom Lazarjem, Tomažem Sajetom in Dušanom Čebularjem. Deset igralcev je sodelovalo na turnirju v aktivnem šahu. Z 8 točkami je zmagal Tone Rakovec pred Francem Čehom, Antonom Štimcem, Antonom Miklavčičem in Francem Nogličem. - F.Ceh

NAŠA NAGRADNA IGRA

Nagrajujejo naša smučarska središča; Kranjska gora

Bedanc, Tinkara, Vitranc in...

Kranjska gora je naše največje in najbolj znano turistično smučarsko središče, saj ima skupaj kar 21 žičnic, od tega 16 vlečnic in pet sedežnic, ki na uro prepeljejo kar 15 tisoč smučarjev. Vsi tisti, ki vedo, kako dobro so vsako leto pripravljena kranjskogorska smučišča od Španovega vrha do Podkorena, se vedno znova radi odpravijo v Kranjsko goro, saj se na 140 hektarih urejenih smučarskih terenov lahko izvrstno nasmučajo.

Za letošnjo zimo pripravljajo kranjskogorski žičničarji vrsto novosti, dobri smučarji in rekreativci pa se bodo morda najbolj razveselili poligona v Podkorenu, ki je bogatejša za novo smučišče.

Kranjskogorci so svojim vlečnicam in žičnicam vedno dajali domača, krajinska imena, ki zvenijo lepo, slovensko in nas niso obremenjevali s suhoparnimi označbami žičnic. Tako vemo, da imajo danes Podles, Kekca, Mojca, Vitranc, Bedanca, Tinkaro, Ruteč, Zelence...

Letos so kupili novo vlečnico, ki jo bodo postavili za hotelom Larix. Kako se bo imenovala?

To vas sprašujejo v naši nagradni igri kranjskogorski žičničarji. Predlagajte jim domače, krajinsko ime, ki bi ga bilo vredno upoštevati! Najbolj zanimiv predlog bodo posebej nagradili. Vse tiste reševalce, ki nam boste poslali nagradni kupon s predlogom, pa bomo žrebali in ŠESTIM srečnim izžrebancem poslali:

DNEVNO VOZOVNICO ZA SMUČIŠČA KRANJSKE GORE
Izpolnite priloženi kupon in ga najkasneje do ponedeljka, 21. novembra, pošljite na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj.

KUPON

Ime in priimek .....
Naslov .....
Moj predlog .....

10 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

INFORMACIJE VARČEVALCEM

150 INFORMACIJ!

NE! Informacij se količinsko nikdar ne da omejiti.

150 INFORMATORJEV?

NE! Vsak bančni delavec je po svoje informator. V LB, TBG Kranj pa nas je zaposlenih več kot 650.

150 INFORMACIJSKIH MEST?

NE! Vsaka poslovna enota ima svoje informacijsko mesto, torej jih je 5.

150 TISTI, KI INFORMACIJE POTREBUJEJO?

NE! Varčevalcem v LB, TBG Kranj je več kot 250 000.

150 je le številka, ki je skupna vsem telefonom po poslovnih enotah LB, TBG Kranj, kjer informacije o bančnem poslovanju dobite.

TOREJ!	Kranj	21	—
	Tržič	51	—
	Radovljica	74	—
	Jesenice	81	—
	Škofja Loka	620	—

150

Temeljna banka Gorenjske Kranj

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko slišate v sredo, 16. novembra, od 16. do 19. ure na Radu Žiri. Predstavili bomo tudi nove posnetke ansambla Agropop, gostja oddaje bo ŠERBI.

Domača lestvica

1. Bojan Rakovec - Katarina
2. Stane Vidmar - Spl. moja mala deklica
3. Agropop - V imenu ljudstva
4. Majda Arh - Samo spomni se včasih
5. Obvezna smer - Moja Slovenija
6. Vili Bertok in Don Juan - Marija
7. Rendes vous - Shopping in Graz
8. Meri Cetinič - Ne sudiš mi nočas
9. Pop design - Katra
10. Helena Blagne - Da si moj

Novi predlog

Zlatko Dobrič - Bay, bay baby

Tuja lestvica

1. Sabrina - Boys
2. Eddy Huntington - My Day
3. Del Leppard - Love Bites
4. George Michael - Monkey
5. Black - Wonderfull life
6. Garbo - Porestroika
7. Whitney Houston - Where the broken hearts go
8. Glen Medairas - Nothing's gonna change my love for you
9. Pat Benatar - We belong
10. Michael Jackson - Dirty Diana

Novi predlog

V2 - Desire

Glasovnico izrežite in jo na dopisnici v šestih dneh pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri

Glasovalce čakajo lepe nagrade. Danes smo izžrebali Petra Stirna, 64206 Zg. Jezersko 135. Videoteka Trata mu za nagrado poklanja Videokaseto, na katero bodo posneli film - uspešnico tega tedna. Nagrado Radia Žiri pa prejme Marjetka Brlec, Pionirska 15, Radomlje. Čestitamo! Prihodnjič nove nagrade!

Lestvico ureja Nataša Bešter

KUPON

Domače pesem .....
Tuja pesem .....
Moj naslov .....
Novi predlog .....

JEŽ

»Kontra« lega okenskih polic

V stanovanjski soseski Center II na Jesenicah je 66 stanovanj v zadnjem stolpiču, kamor so se stanovalci pravkar vselili. Srečni, ker so končno le prišli do dostojnega in dragega stanovanja, saj je kvadratni meter stanovanjske površine že okoli 40 starih milijonov dinarjev.

Ob tako dragi gradnji je vsaka napaka še kako boleča in nedopustna, vsaka zanikrnost vredna vse obsojbe.

V tem stolpiču so srečni stanovalci malo manj srečni zato, ker so družno ugotovili, da je neki obrtnik, ki je polagal okenske police po vsej stavbi, dosledno vgrajeval police navznoter namesto navzven. Ležijo pač tako, da ob deževju hudo zamaka, saj se voda izteka v notranjost, namesto da bi iztekala stran...

Ob nadzoru so pač to majčkeno napakico prezrli, mi pa pač sumimo, da se delavecem, tem strumnim okničarjem in okenskim mojstrom preprosto NI LJUBILO »štemati« okenskega zidu, ki je bil verjetno previsok, da bi police ležale v pravi in neškodljivi legi. Naj zamaka, saj je družbeno!

O bazi podatkov pri nas odloča baza

»Ni stvari na tem ljubem svetu, ki bi se je mi lotili s pravega konca. Večinoma mislimo, da je vse najboljše tisto, kar prihaja od spodaj, od baze gor in potem se vse lepo »pošilhta«.

Kaj pa še!

Lep in ponoven in kaj več že kateri primer so računalniki in »baze« podatkov. Danes imajo po naših občinah PET baz podatkov in pet načinov in metod računalniškega zbiranja podatkov, iz republike pa že prihajajo navodila in priporočila, kako naj se podatki zbirajo in kam pošiljajo. Pet metodologij, že kar nekam vpeljanih, se zdaj lovi, kako in kaj.

Mi nikoli nečemo slišati tistih nekaj računalniških »mačk«, ki so že pred prihodom prvega računalnika opozarjali, da se tu zares ni treba igrčkati. Računalniška tehnologija se mora tudi pri nas vedno in dosledno uvajati od ZGORAJ NAVZDOL in ne obratno. S tem seveda, da tisti ZGORAJ sploh vedo, kaj hočejo....

Čigava je banka

Kdor prvič prisluhne razpravi v izvršilnem odboru gorenjske banke, je kar malce zmeden. Pa niso številke tiste, ki bi povzročale negotovost neukemu poslušalcu. V uho pade namreč način pogovora med delavci banke in delegati odbora. Da ne bom nerazumljiv, naj navedem kar primer z nedavne seje odbora! Ko so obravnavali poročilo o poslovanju, so se delegati v en glas strinjali: »Naša banka je bila v devetih mesecih letos uspešna!« Ko pa so se dogovarjali o vračilu dela obresti za letošnja posojila ustanoviteljicam, je bilo iz vrst delegatov slišati očitke: »V banki ste prevrednotili obresti za posojila!« Glede na tak dialog se je moč vprašati, čigava je torej banka in na kateri strani so delegati odbora!

ALPETOUR DO RTC KRVAVEC

Alpetour DO RTC Krvavec obvešča imetnike neporabljenih smučarskih vozovnic iz lanske sezone z žigom 1987/88, da lahko podaljšajo veljavnost vozovnic za letošnjo sezono 1988/89 z doplačilom, najkasneje do 31.12.1988.

Doplačila sprejemamo na vseh zimsko-športnih sejmi, na katerih sodeluje DO RTC Krvavec in na spodnji postaji kabelske žičnice.

Po 31.12.1988 NE BO VEČ možno podaljševati vozovnic.

Doplačilo za dnevno voz.	17.000 din
doplačilo za popoldansko voz.	12.000 din
doplačilo za dnevno otroško voz.	13.500 din
doplačilo za blok 6-kuponov za dnevno vozovnico	102.000 din

Tako podaljšane vozovnice bodo veljale do konca smučarske sezone 5.5.1989.

Veliki turnir pri Johanci

Nagrajenci in organizatorji pri Johanci.

V Britofu, pri Johanci, imajo kar osem ameriških biljardnih POOL miz, s šestimi žepi, za igranje, kajpak, ameriškega biljarda. Biljard nasploh pridobiva v naših krajih na svoji veljavi, saj res ni kar tako: kot igra je omenjen že v drami Antonij in Kleopatra, seveda pa so ga tedaj igrali s kiji, v 19. stoletju so nadaljevali s palicami, ki so bile na koncu oblečene v usnje. Leta 1930 so izumili posebne biljardne krogle...

Prvi veliki vseslovenski turnir v Kranju so organizirali pri Johanci in prišlo je kar 128 navdušenih slovenskih biljard-igralcev, med njimi celo ženska, Petra Jazbec in najstarejši 58. letni Hans Strouken.

Številni gledalci so bili navdušeni, tekmovalci prav tako, saj je bila organizacija odlična. V velikem finalu je zmagal 17-letni Uroš Karner iz Kamnika, ki biljard igra enajst mesecev, vsak dan po pet ur!

Začetni udarec

Pri Johanci je bilo tri dni kaj videti in očitno je, da biljard dobiva vse več navdušenih igralcev. - Foto: Gorazd Šinik

Aleš Jančič, drugouvrščeni na velikem turnirju.

NOVO V KINU

Slovenski film režiserja Boža Šprajca *Odpadnik* prikazuje sodobno, osebno in družbeno dramo elektrotehnik in inovatorja v tovarni elektromotorjev, Ota Kerna. Izhodišče za junakov spor v tovarni je njegova odločitev, da z nekaterimi vodilnimi ne bo več sodeloval, saj neizpodbitno ugotovi, da so ti dobivali za nakup licenc v tujini podkupnino, on pa je bil za prenose teh licenc zgolj pošteno plačan. Odslej mu vodilni inovacije, ki so mu jih priznavali, zavračajo. Krmlu pa se izkaže, da je bil nakup tujih licenc zgrešen. Vodilna struktura ponareja lastne obračune. Kern pride temu na sled in nezakonitosti prijavi policiji. Vendar je policija nemočna. Zbor delavcev se obrne tako daleč, da zahteva Kernovo odgovornost. Sočasno z dogodki v tovarni se odvija tudi Kernova zasebna drama. Njegov zakon z ženo Ido vse bolj drsi v ločitev. Tu je še njegov flirt s sodelavko Nino, z neznanko Emo... V borbi z vodstvom podjetja ostaja vse bolj sam. Fizično napade direktorja, po tovarniški radijski postaji poziva delavce k štrajku, vendar ga prestrežejo in zapro v psihiatrično bolnišnico. Na koncu krvavo obračuna z vodilnimi in s samim seboj.

Film, ameriška drama, *Veliko mesto* nas povede v svet ameriškega podzemlja. Znani ameriški igralec Matt Dillon igra mladeniča, ki kaj hitro doraste v moža, ko zapusti svoje rodno mesto v Indiani in odide v Chicago. Tam postane del življenja podzemnih igralnic »Velikega mesta«. Film je vznemirljiv pogled na tovrstni življenjski stil v Ameriki petdesetih let.

Rešitev ob pravem času je ameriški pustolovski film. Dva podleža ukradeta mlado Američanko. Njena družina je v skrbeh. Njena sestra dobi sporočilo, da se v nekem baru dobi z Jakeom Speedom, popularnim junakom iz roto romana. Jake Speed in njegov pisatelj Remo peljeta dekle v Afriko, kamor so trgovci z belim blagom odvedli njeno sestro. Naši junaki padajo iz pustolovščine v pustolovščino in nazadnje z vrtlogovi akcije le uspejo.

Ne ogledujte si pohištvo
samo OD DALEČ! Obiščite naš
SALON, kjer vam bomo prijazno
postregli in strokovno svetovali

ob nakupu!

Nudimo vam pohištvo za opremo
spalnic
dnevni sob
kuhinj
jedilnic
otroških sob
predsob
po ugodnih prodajnih pogojih

Poleg tega imamo
razprodaje
vzorcev in
opuščenih
programov
masivnega
borovega pohištva

Delovni čas: Non - stop
od 8.30 - 19.00
od 8.00 - 13.00

20 % popust
za gotovinsko
plačilo

Združena lesna
industrija Tržič p.o.

SALON POHIŠTVA DETELJICA TEL.: (064) 50 795

IZOLACIJE SERVIS

VREDNOSTNI
KUPON

20.000 din - do 31.12.1988 vnovčite
ob popravilu skrinje, če rosi ali le-
deni od zunaj
Ropret Bojan: 064-45-352

KŽK - TOZD MESOIZDELKI

Je odprta dne 4. novembra 1988 novo poslovalnico
MESNICO - DELIKATESO na Kokrici, Golniška 6 (Gregorc)

Nudimo vse vrste mesa, izdelkov in drugo delikatesno
blago.

Cenjenim potrošnikom se priporočamo.

TOZD MESOIZDELKI

Od 15. 11. do 30. 12. 1988

Izredna priložnost za nakup iz
proizvodnega programa TOZD Keramika

— pečnice vseh oblik in barv
— šamotni izdelki

10% popust

Za plačilo v gotovini
priznamo še 10% popusta.

Prodaja teče vsak dan od 7. do
14. ure, v soboto od 7. do 12.
ure na sedežu tozda.

keramika

PIONIR

GIP PIONIR, TOZD KERAMIKA
68000 Novo mesto, Slakova 5
telefon: 068/21-201, 24-298
telex: 35710 YU PIONIR

NIMAMO ČASA PROSLAVLJATI, KER
IMAMO PREVEČ NAČRTOV

40 MEBLO

KORAK NAPREJ

JELOVICA

lesna industrija p.o.
Kidričeva 58, ŠKOFJA LOKA

Po sklepu delavskega sveta delovne organizacije Jelovica, lesna industrija Škofja Loka, skladno z določili 135. čl. Statuta razpisna komisija ponovno razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA FINANČNO GOSPODARSKEGA PODROČJA

Kandidat za opravljanje razpisanih del in nalog mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Škofja Loka in drugimi predpisi, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo ekonomske smeri
- da ima 5 let delovnih izkušenj

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Pisne ponudbe s priloženimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od dneva objave razpisa na naslov: Jelovica lesna industrija Škofja Loka, Kidričeva 58, s pripisom: za razpisno komisijo.

Kandidati bodo o imenovanju obveščeni v roku 30 dni po preteku razpisa.

Hoteli

DNEVI MADŽARSKE KUHINJE IN GLASBE V KOMPAS HOTELU RIBNO

14. — 27. novembra vsak dan
od 18. — 24. ure

Ob sobotah in nedeljah vam nudimo družinska kosila!

Rezervacije v recepciji, tel.: 064/78-661.

ELAN

ELAN — tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem objavlja licitacijo naslednjih osnovnih sredstev:

1. osebni avto GOLF JGLX, leto izdelave 1984, v voznem stanju, izklicna cena 8.000.000.- din
2. osebni avto ZASTAVA 101 GT 55, leto izdelave 1985, v voznem stanju, izklicna cena 4.500.000.- din
3. tovorno vozilo CADDY VW, leto izdelave 1984, v voznem stanju, izklicna cena 8.000.000.- din
4. tovorno vozilo ZASTAVA 645 AD, leto izdelave 1981, v voznem stanju, izklicna cena 9.000.000.- din
5. delovno vozilo TAM 75 T 5 F, leto izdelave 1981, v voznem stanju, izklicna cena 7.000.000.- din

Prometni davek plača kupec.

Licitacija bo v prostorih tovarne 12. 11. 88 ob 9.00 uri, po načelu videno — kupljeno.

Ogled opreme in vplačilo 10 % varščine od izklicne cene bo istega dne od 8.00 — 9.00 ure.

Kupci bodo lahko blago prevzeli in plačali od 14. 11. — 21. 11. 1988. Po tem roku zapade 10 % varščina.

MLAKAR & CO

IBM KOMPATIBILNI RAČUNALNIKI IN OPREMA

- XT od 7.700 ATS naprej
- AT od 15.500 ATS naprej
- SEAGATE trdi diski
- STAR tiskalniki

ATARI HIŠNI RAČUNALNIKI

- ATARI 800 XE 1.500 ATS
- ATARI 130 XE 2.060 ATS

HIŠNE IN AVTOMOBILSKE ELEKTRONSKE ALARMNE NAPRAVE

od 2.000 ATS naprej
Po želji napravimo načrt varovanja objekta.

SPREJEMNIKI IN ANTENE ZA SATELITSKI PROGRAM

Visokokakovostni satelitski sistemi ameriških proizvajalcev od 11.500 ATS naprej.

Jamčimo za brezhiben sprejem 18 programov prek 4 satelitov.

ZA VSE NAPRAVE DAJEMO 6-MESEČNO JAMSTVO. MONTAŽA IN SERVIS V LJUBLJANI.
ZA NASVET PRI IZBIRI NAS POKLIČITE PO TEL.: 9943/4227-2333

NAŠA TRGOVINA JE V PODGORI (UNTERBERGEN), OB GLAVNI CESTI PROTI CELOVCU, 12 KM OD LJUBLJANE. GOVORIMO SLOVENSKO.

VAS BO ZABAVALA
na MARTINOVANJU
v restavraciji hotela
CREINA v Kranju.

V petek 11. in soboto 12. novembra
ob 20. uri!

Restavracija tel.: (064) 23-650

RAZPRODAJA IZVOZNEGA PROGRAMA TERVOLA

NE MEČITE DENARJA SKOZI OKNO
IZOLIRAJTE S TERVOLOM

Ena poteza — dvojni prihranek!

Na zalogi imamo večje, vendar omejene količine izvoznih vrst Tervola za talno, fasadno, stropno in strešno izolacijo.

Pri nakupu vam nudimo 15 % popusta.

Pa vendar to ni vse! Izolacija s Tervolom zmanjša izgubo toplote tudi do 35 %.

Kasnejši prihranek pri kurjavi bo torej vaš čisti dobiček.

Prodajno mesto:

Termika

Industrijska prodajalna Škofja Loka

Industrijska cona Trata, tel. (064) 631 151, (064) 631 908 (tov. Slavica Laznik)
vsak delavnik od 8. do 18. ure in ob sobotah od 8. do 13. ure.

Nudimo tudi možnost prevoza s kamionom.

TOPLI KOTIČEK

ZA PRAVO DRUŽINSKO UGODJE

S PROIZVODI PREVERJENE VISOKE KVALITETE

- OKNA
- VRATA
- POLKNA
- ROLETE
- ŽALUZIJE

- MONTAŽNE HIŠE
- PREGRADNE STENE
- VRTNE GARNITURE
- STENSKÉ OBLOGE
- DOPOLNILNI PROGRAM

ODVISNO OD NAKUPA

- POPUST 15% NA GOTOVINSKO PLAČILO
- KREDIT NA 3, 6 IN 12 MESECEV PO UGODNI OBRETNOSTI MERI
- BREZPLAČEN PREVOZ, MONTAŽA
- DOBER STROKOVNI NASVET
- PROSPEKTE IN INFORMACIJE DAJE

JELOVICA

PRODAJNA MESTA: ŠKOFJA LOKA, MURSKA SOBOTA, CELJE, NOVA GORICA, IZOLA

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodajni MOTOKULTIVATOR gorenje muta. Tel.: 68-117 17250
Prodajni termoakumulacijski peč Elnod, 3,5 KW, za 40 SM in črno-belo TV za 8 SM. Tel.: 621-031 17289
TRAKTOR deutz 75 s 400 delovnimi urami, prodajni, Peter Cajhen, Pšata 24, Dol pri Ljubljani 17373
Prodajni starejši pralni stroj PEA GORENJE za 30 SM in okroglo stilno (raztegljivo) kuhinjsko mizo za 20 SM. Keršič, Smediceva 9, Kokrica 17390
Prodajni starejši barvni TV, Ivan Pokorn, Sr. Bitnje 103, tel.: 44-689 17391
Prodajni pralni STROJ gorenje, kupljen l. 1984, še nerabljen in tovarniško pakiran, cena 900.000 din. Tel.: 74-574 17398

Prodajni jedilni krompir ter novo samonakladalno prikolico NSP 2824 sip šempeter, Zadruga 13, Duplje 17407
Prodajni barvno TV iskra na daljinsko upravljanje, Perš, Pot za krajem 14, Kranj 17414
Prodajni rolo za sneg za traktor Tomo Vinkovič 30KM ali močnejšega, Sturm, Dražgoše 14, tel.: 66-837 17425

Prodajni digitalni AVTORADIO in zvočnike pioneer 100 W. Tel.: 23-907 17428
Prodajni črno-belo TV in šivalni stroj Mirna. Tel.: 33-656 17451
Prodajni VIDEOREKORDER gorenje v garanciji. Tel.: 39-225 17464

Prodajni kombajn za žito Zmaj, ZETOR 48 in dvobrazdni plug. Tel.: 70-497 17481
Prodajni motorno ŽAC, dolmar 111, rabljena, Zaletel, Trnje 4, Škofja Loka 17493

Prodajni gradbeno dvigalo, mlin za sadje in hidravliko za prešo. Tel.: 35-949, po 14, uri 17506
Prodajni VIDEO PLAYER, cena 150 SM. Ogleđ vsak dan od 15. ure dalje. Matjaž Guzeli, Sopotnica 3, Škofja Loka 17512

Barvni TV gorenje, ekran 56 in črno-beli TV hitachi z radiom, ekran 27, prodajni. Tel.: 34-744 17530
Prodajni silosni PUHALNIK, Stanonik Franc, Vincarje 20, Šk. Loka 17549
Ugodno prodajni črno-belo TV, staro dve leti. Tel.: 75-936 17558

GRUNDING barvni TV, 56 cm, rabljen, ugodno prodajni. Tel.: 75-802 17560
Prodajni VIDEOREKORDER NEC, star eno leto, s carinsko deklaracijo. Tel.: 83-339, popoldan 17564

Prodajni barvni TV gorenje corting. Tel.: 21-229 17577
Prodajni rabljen barvni TV sprejemnik, Dežman, Lahovče 92 17580

Prodajni dobro ohranjen pralni stroj Gorenje. Tel.: 42-069 17618
Prodajni starejši TV gorenje, po zelo ugodni ceni. Tel.: 66-957, zvečer 17633

Barvni TV gorenje v garanciji ter nadomestne dele za VISO SUPER E, menjalnik, amortizerje, prvi koš, prodajni. Tel.: 25-730, Kranj 17635
OVERLOCK UNION SPECIAL industrijski, prodajni. Tel.: 73-072 17654

Prodajni rabljen barvni TV gorenje. Tel.: 48-548, po 15. uri 17668
Prodajni TV color gorenje, Koselj, Otoče 10, Podnart 17670
Prodajni nov snežni plug-deska, velikost 2200x900 mm, za večji traktor, brez montaže. Tel.: 89-146, v večernih urah 17676

Prodajni VIDEOREKORDER SCHARP z daljinskim upravljanjem. Tel.: 82-940 17679
Prodajni pralni STROJ gorenje in skrinjo 310 litrsko LTH z garancijo, 10 odstotkov ceneje. Tel.: 33-403 17691

Prodajni barvni TV gorenje corting, veliki ekran, Dobre Stane, Zg. Bitnje 168, pri gasilskem domu v Jami 17696
Prodajni stružnico MAXIMAT SUPER 11 z rezalno pripravo, Pokljakar, Sp. Gorje 124 17699

GRADBENI MATERIAL

Prodajni LES za ostrešje. Tel.: 35-438
Prodajni suhe smrekove obloge (opaž) širine 5,7,9 cm, dolžine od 100 cm do 400 cm ter smrekov in mecesnov parket. Tel.: 64-103 17069

Ugodno prodajni 1600 kg apna v vrečah 10 1/2. Zg. Bitnje 249 17395
Prodajni 1/2" črne cevi cca 100 kg in sončni kolektor, Homar Brane, Zevničkova 7/b, Kranj, popoldan 17432

Prodajni siporeks 5 cm 1,5 kub. m in terovl mehki v ploščah, debelina 3 cm, 8 kub. m. Rado Tušek, Adergas 29, tel.: 42-333 17446
Prodajni 24 m BAKRENIH ŽLEBOV 33/0,55 cm in bakrene plošče 1x2 m 0,55. Tel.: 24-038 17485

Prodajni 20 kvad. m bukovoga PARKE-TA (rabljenega). Tel.: 26-627 17477
Prodajni borove plohe 8,5,3 cm. Peter Cajhen, Pšata 24, Dol pri Ljubljani 17494
Prodajni 17 kosov ŠPIROVCEV 8 m dolgih, cena ugodna. Tel.: 22-315, po 18. uri 17508

Prodajni 4 kub. m suhih smrekovih plohov. Tel.: 622-581 17513

Prodajni 2 kosa GARAŽNIH VRAT in sicer, dvizne iz železa v velikosti 2x2,30 m in lesene 2,5 x 2,7 m. Tel.: 73-920, popoldan 17515

Prodajni 600 kosov strešnikov novomeški rdeč. Tel.: 84-628 17536
Prodajni rabljeno kritino salonit, cca 90 kosov, dobo ohranjeno in 25 kosov betonskih plošč 40x40 cm. Tel.: 631-660 17550

Prodajni BALKONSKO stekleno steno 4,20 m x 2,50 m. Tel.: 35-120 17552
Prodajni hrastove plohe. Moše 26, pri Smedniku 17606

POCENI prodajni 50 kv. m fabijona. Tel.: 34-524 popoldne 17627
Smrekov opaž ugodno prodajni. Tel.: 79-563 17646
Prodajni 250 kvad. m italijanske TEGULE, črne barve. Tel.: 64-343, od 15. ure dalje 17650

1000 kg betonskega železa v palicah, različnih profilov, prodajni 40 odstotkov ceneje. Tel.: 81-826 17661
Prodajni nova garažna vrata Jelovica, polna smrekova, za 30 odstotkov ceneje. Rupar Pavel, Križe 32, tel.: 57-580 17662

Prodajni 5 črnih cevi 6/4", 40 odstotkov ceneje. Odbor za KDS, Voglje 16 17665
Prodajni 600 kosov STREŠNE OPEKE DRAVOGRAD sive, gladke. Jezerska cesta 42 17682

Prodajni 5 črnih cevi 6/4", 40 odstotkov ceneje. Odbor za KDS, Voglje 16 17665
Prodajni 600 kosov STREŠNE OPEKE DRAVOGRAD sive, gladke. Jezerska cesta 42 17682

RAZNO PRODAJ

Oddajni INVALIDSKI VOZIČEK in prodajni rabljene ROLETE. Zalog 81, Cerklje
Ugodno prodajni PRALNI STROJ Gorenje in ZIDAN ŠTEDILNIK na trda goriva - plin, elektrika. Štirnova 10, Kranj (Prmskovo) 17696

Ugodno prodajni ohranjene velur plašče, ženske in moške in otroški kombinirani voziček. Tel.: 21-628 17296
Prodajni novo krzveno JAKNO-nerc, št. 38. Tel.: 75-045 17302

Zlato zapestnico, ugodno prodajni. Tel.: 621-282 17312
Prodajni avstrijski (temno moder žamet) globok otroški voziček. Preša, Tuga Vidmarja 2, Kranj 17330

Kompresor 50 litrski, radiator 1500x600, okno 1600 x 1250, štedilnik gorenje elektrika plin, prodajni. Tel.: 45-548 ali 44-083 17376
Prodajni raznovrstna neskrupljena jabolka in hruške, tudi za namakanje in domači kis. Golc, Višelnica 15, nad Zg. Gorjami 17384

Prodajni drobni KROMPIR, Jugovic, Zabnica 61, tel.: 44-508 17389
Prodajni JABOLKA-voščenske. Tel.: 48-614 17397
Prodajni 4 rabljene gume s platišči 165/13 in dve zimski rabljeni gumi 165/13. Tel.: 33-308 17399

Angleščino 2000 S I in III. del, novo, ugodno prodajni. Vsak dan od 15. do 19. ure. Alif Šemsudin, Solska 10, Šk. Loka 17403
Prodajni večjo količino hlevskega gnoja. Ljubno 84, pri cerkvi, tel.: 70-570 17426

Prodajni semenski krompir igor, II. množitev. Sp. Brnik 25 17430
Prodajni suha bukova drva. Krakovo 8, Naklo 17434
Prodajni zimska avtoplašča ŠKODA 155R14. Tel.: 47-250 17436

Prodajni drobni in semenski krompir. Sr. Bitnje 12 17443
Prodajni drobni krompir za krmo. Tel.: 40-256 17449
Prodajni dobro domače vino in kravo, dobro mlekarijo, ki bo v začetku decembra drugič telila, lahko pa tudi po izbiri. Sr. Dobrava 14, Kropa 17450

Prodajni dve zimski gumi za VW 1200 in novo izpušno cev. Tel.: 22-510 17452

SAVNA KLUB

Kranj, Kokrški breg 3/a - za Globusom
Vabimo vas v prijeten ambient ob glasbi vsak dan, razen ponedeljka, od 17. do 22. ure. Nudimo vam savno, solarij, masažo in sprostitve ob osvežitnih pijačah. Ob torkih samo za ženske. Tel.: 21-927 VABLJENI!

Prodajni krznen črn plašč-persijaner št. 46, cena ugodna. Tel.: 23-693, popoldan 17454
Prodajni 12 m drv v okolici Hotavelj. Tel.: 68-421 17457

Prodajni suha bukova drva. Sp. Lipnica 36 17469
Prodajni drobni krompir za krmo in semenski krompir dezere. Lahovče 32, tel.: 42-398 17482
Prodajni krmilni KROMPIR, Kadivec, Stranska pot 3, Šenčur 17485

Prodajni bukova DRVA. Tel.: 23-905, sobota 17492
Prodajni nov gorilec za centralno peč. Vreček, Zg. Brnik 143 17498
Krznen nov ženski plašč-korejski pes, zelo podoben volku, št. 40/42 in žensko jakno-lisičji deli 40/42, zelo ugodno prodajni. Tel.: 75-800, popoldan 17500

Prodajni prikolico za osebni avto. Zmirec 64 17538
Prodajni nove pečnice za ležek kamin s stolpom. Tel.: 633-009, zvečer 17540
Prodajni suha mešana drva in SPAČKA za dele. Pšata 2, Cerklje 17542

Prodajni dva para smuč RC 190, 195 cm dol. ter PANCERJE št. 43. Tel.: 73-844 17501

Prodajni malo rabljen ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK na 4 plošče, plinskega na 2 plošči (Kekec), za avto R4 zimske gume 2 platišči in več raznih delov prodajni. Plačilo po dogovoru. Tel.: 66-039 Rudno 17534

Prodajni otroški kombiniran VOZIČEK PEG. Tel.: 74-611 17557
Prodajni zimske gume za FIČOTA 145/12 na platiščih. Sink, Stara Loka 145, Škofja Loka 17568

Prodajni zakonsko posteljo in toaletno omario ter lepilo za 35 kvad. m lamelne parketa. Langusova 37, Radovljica 17569
Po ugodni ceni prodajni razno žensko in moško garderobo (plašči, bunde, čevlji in drugo) ter televizor črno-beli. Vse odlično ohranjeno. Resni interesi pokličite tel.: 28-974 17588

VIDEOTEKA

LIKOZARJEVA 27
TEL. 36-770

POLEG NAJNOVEJŠIH FILMOV VAM NUDIMO TUDI PRESNEVANJE IZ SUPER 8 FILMOV NA VIDEOTRAK TER SNEMANJE S KAMERO PO NAROČILU ZA VSE PRILICNOSTI

VSAK DAN OD 17. - 20. IN V SOBOTO OD 10. - 13.

Prodajni suha mehka DRVA in BUTARE. Sp. Bela 11, Predvdor 17589
Prodajni suha trda drva. Zalog 44, Cerklje, tel.: 42-920 17591

UNIKATNI TAPISERIJ-kolekcija GEOMETRIJSKI TAROT, prodajni. Rakovec, Zg. Bitnje 124 17612
Prodajni 80 basno klavirsko HARMONIKO. Tel.: 36-568 17615
Ugodno prodajni smrekova drva. Tel.: 45-672 17620

Prodajni DRVA, Mirko Jerič, Štefanja gora 13, Cerklje 17623
Prodajni BOJLER 8 litrski, kupperbusch in rabljeno peč za centralno potrebo manjšega popravila. Drole, Zg. Besnica 26 17625

Prodajni lisičjo JAKNO št. 38. Tel.: 74-604 17641
Prodajni suha drva. Košir Franc, Križna gora 6, Šk. Loka, tel.: 64-379 17663
Prodajni semenski krompir astor, igor in krmni krompir. Sr. Bitnje 9, Zabnica 17667

Prodajni drobni KROMPIR, Voglje 39 17673
Prodajni SENO. Tel.: 45-501, popoldan 17677
Prodajni obrana jabolka, deske 5 cm jelša, jesen, bukev in suha trda drva. Sp. Duplje 56 17678

Prodajni OSTREŠJE za stolpni silos, cementno OPEKO Folc in Dravograd in KROMPIR za krmo. Tel.: 40-009 17684
Prodajni večjo količino KORENJA. Tel.: 70-360 17695

Prodajni nerabljeni, nemontirane SMUČI elan RC-GS-sive, 210 cm (34 SM). Tekstilna 12, Kranj 17697
Ugodno prodajni APN 6, letnik 1987, malo vožen, dvojni kasetofon TOSHIBA. Tel.: 78-506 17701

STANOVANJA

Sprejememo dve delavke domačinke na stanovanje. Smedniška 35, II. vhod 17237
Mlad par najame stanovanje v Škofji Loki. Tel.: 64-298 17474

Mlada družina s 3-mesečnim fantkom, nujno potrebuje najemniško stanovanje v okolici Tržiča. Tel.: 51-604 17499
Oddajni sobo - centralno ogrevano. Predplačilo za eno leto. Šifra: CENTRALNA-KRANJ 17617

Najemem enosobno stanovanje na Jesenicah ali bližnji okolici. Možno enoletno predplačilo. Tel.: 81-040, int. 44 17634
Nujno iščem sobo s souporabo kopalnice in radovljiškero. Tel.: 77-529, int. 204 17674

Prodajni GRASONJERO na Planini III, Kranj. Tel.: 39-208 popoldan 17683
Prodajni ENOSOBNO konfortno STANOVANJE 38 kv. m v Šorijevem naselju. Tel.: 35-526 po 15. uri 17685
Atrijsko stanovanje 95 kvad. m z samostojnim vhodom, še navseljivo z opremljeno kuhinjo na Planini III, prodajni. Tel.: od ponedeljka dalje (061) 51-493 17706

STAN.OPREMA

Prodajni nov še zapakiran kupperbusch in električni oljni RADIATOR 3 KW ter dva ležišča z jogiji 90x190 cm. Tel.: 25-919, od 18. ure dalje 17297
Prodajni rabljeno peč za etažno centralno Emo central 15. Zupan, Mavčiče 107 17317

Prodajni zelo dobro ohranjeno visoko sedežno garnituro z mizico. Omejec, Gor. odreda 181, Kranj, tel.: 37-756 17392

Poceni prodajni peč za etažno centralno. Jankovič, tel.: 26-227 17393
Prodajni nov 50 litrski BOJLER ležeči, 30 odstotkov ceneje. Tel.: 27-075 17418

Prodajni novo KUHINJO s štedilnikom in nov kavč ter dva fotelja, za 30 odstotkov ceneje. Tel.: 42-681 17419
Prodajni dobro ohranjeno komplet kuhinjo. Tel.: 34-621, od 18. ure dalje 17421

Ugodno prodajni FRANKLIN kamin, Sagadin, Podlubnik 261, Škofja Loka, tel.: 622-849 17427
Prodajni trajnožarečo PEČ Magma 7, kurjena eno zimo, cena ugodna. Marjan Rozman, Skokova 11, Strazišče 17442

Ugodno prodajni skoraj novo pohištvo za dnevno sobo. Tel.: 46-042 17455
Prodajni termoakumulacijski PEČ 3 KW. Tel.: 33-577 17472
Ugodno prodajni kavč in dva fotelja. Tel.: 26-365 17473

Ugodno prodajni omaro za manjšo dnevno, ali kabinet, plinsko peč in termoakumulacijski peč 3 KW. Tel.: 22-463 17497
Poceni prodajni rabljen hladilnik in črno-bel TV. Kodeh Antonija, Kropa 3/b 17524

Prodajni termoakumulacijski peč 4,5 KW. Grajska 43, stan. 4, Bled 17547
Ugodno prodajni raztegljiv kavč, sedežno garnituro-rabljeno in peč na trda goriva. Ogleđ v večernih urah vsak dan. Resnik, Milje 67, Šenčur 17548
Prodajni skrinjo LTH 380, cena po dogovoru. Potoče 27, Predvdor 17571

Prodajni kupperbusch širine 35 cm in dvodelno rosref pomivalno korito. Čarman, Sv. Duh 191, Škofja Loka 17578
Ugodno prodajni dobro ohranjeni dnevni ter predsobni regal. Tel.: 37-217 17593

Prodajni termoakumulacijski peči 3 KW in 2 KW, trofaznega in enofaznega priključka. Tel.: 66-460, od 20. ure dalje 17602
Prodajni nov FOTELJ - raztegljiv JOGI od sedežne garniture VITA in 6 platnenih zaves za zatemnitev. Tel.: 35-321 17603

Prodajni kotno kuhinjo. Tel.: 75-467, Radovljica 17609
Prodajni dve leti rabljen štedilnik kupperbusch. Janez Kavčič, Dražgoše, tel.: 66-935 17632

Prodajni dobro ohranjeno 3 KW termoakumulacijski peč. Tel.: 51-803 17669
Prodajni termoakumulacijski peč 5 KW. Tel.: 23-809 17686

Prodajni FIAT 126, letnik 1980. Visoko 74, tel.: 43-078 17413
Prodajni R 4 GTLJ, letnik 1984, registriran do junija. Tel.: 80-436, od 15. do 17. ure 17415

FIAT 750, letnik 1979, ugodno prodajni. Sp. Brnik 76, tel.: 42-749 17416
Prodajni Z 101 comfort, letnik 1982, registrirano do septembra 1989. Tel.: 33-538 17417

Prodajni Z 750 LC, letnik 1981, registriran do oktobra 1989. Jurkič Niko, Partizanska 23, Tržič 17420
Prodajni FIAT 126 P, letnik 1980, registriran do 8.8.1989 in poljsko KAMP PRIKOLICO. Tel.: 75-202 17423

Prodajni Z 101 GTL 55, letnik 1985. Tel.: 37-453, od 15. ure dalje 17424
Prodajni Z 750, letnik 1974. Beleharjeva 20, Šenčur 17435
Z 101, letnik 1978 in avtoprikolico, prodajni, 1,7 Mio. Tušek, Begunjska 11/b, Lesce, tel.: 75-338 17437

Prodajni Z 128, marec 1981, dobro ohranjen, garažiran. Ogleđ v soboto od 10. do 12. ure. Log Ivana Krivca 8, Jesenice 17438
Prodajni Z 101. Ogleđ v petek popoldan in soboto. Mrda Slavko, Šorljeva 31, Kranj 17440

Prodajni JUGO 45, letnik 1983. Tel.: 79-562 17444
Prodajni VW 1200, starejši letnik ter rabljena balkonska vrata. Grad 27, Cerklje 17447

GOLFA CL, pet prestav, letnik 1985, rdeče barve, prodajni. Menjam za cenejšega GOLFA. Danica, Janka Pucija 3, Kranj 17456
Prodajni BMW 2500, prva registracija 1977 z veliko dodatne opreme, za 600 SM. Tel.: 34-012 17458

WARTBURG LIMUZINO, starejši letnik, obnovljen, registriran do junija 1989, ugodno prodajni. Tel.: 57-650 17459
Prodajni novo LADO (1988) RIVA 1500, karambolirano. Ogleđ v petek popoldan od 15. do 17. ure, sobota od 8. do 12. ure. Jezerska c. 65, Kranj 17461

Prodajni osebni avto MERCEDES 220 S, obnovljen. Tel.: 632-560 17468
Ugodno prodajni AUDI 50 SL in ALFA ROMEO 33 1,5. Petrovič Zoran, Planina 4 17470

Ugodno prodajni dobro ohranjeno ŠKODO 110, starejši letnik. Tel.: 70-582 17475
Prodajni CITROEN GSX 1,2, letnik 1978. Tel.: 57-235, po 20. uri 17476
Prodajni GS 10, letnik 1971, v voznem stanju, neregistriran. Tel.: 82-650 17478

Prodajni 126 P, letnik 1978, dobro ohranjen. Tel.: 68-221, ogleđ v soboto in nedeljo 17486
Prodajni Z 750, letnik 1980. Bodešče 30, Bled 17488

Prodajni LADO 1600. Tel.: 64-052 17595
Prodajni AUDI 80, letnik 1976, registriran do oktobra 1989. Jože Čačič, Boštjanova 14, Lesce 17596
Prodajni JUGO 45/a, letnik 1986. Sr. vas 37, Šenčur 17598

Prodajni FIČKA, letnik 1982. Jankovič Dragan, Mlekarska 14, Kranj 17600
Prodajni MZ/TS 250, letnik 1980, prva registracija 1984, 5600 km, poceni prodajni. Tel.: 23-810 17601

Prodajni KADETTA, letnik 1972. Vidmarjeva 12, Kranj 17608
Prodajni GOLF, letnik 1981. Šušmelj, Ovsišče 50, Podnart 17610
Z 750, registriran prodajni za 80 SM. Dvorska v 7, tel.: 73-128 17611

Prodajni starejši letnik Z 750 za 150 SM. Vidmar, Zalog 83, Cerklje 17613
Prodajni voznega neregistriranega SPACKA. Bavdkova 20, Strazišče, tel.: 28-660 17616
Prodajni CITROEN GS 1,3, letnik 1980. Visoko 49 17619

Prodajni GOLF diesel S paket, letnik 1985. Breg ob Savi 66, Mavčiče 17621
Prodajni Z 101, starejši letnik, potreben popravila, z vsemi rezervnimi deli. Oblak, Godešič 61, Šk. Loka 17624
Prodajni YUGO 45A, letnik 1987, 20.000 km, moder za 12 M. Tel.: 26-683 17628

Poceni prodajni GOLF JGL, letnik 1982. Jamnik, Kopaljška 42, Škofja Loka 17631
Prodajni APN 4 M. Tel.: 42-916, popoldan 17636
Prodajni ŠKODO 120 L, prva registracija 1984. Oblak Niko, Zabreznik 5, Ziri, tel.: 69-540 17643

Ugodno prodajni ŠKODO 110 v voznem stanju. Bradeško, Hrib pri Zmornici 8, Škofja Loka 17645
Z 750 S, letnik 1979, zaleten, prodajni. Tel.: 37-530 17648
Prodajni PRINZ 1000, celega ali po delih. Tel.: 22-378 17649

Prodajni FIAT 126 P, letnik 1982. Urlic, Krnica 84/a, Zg. Gorje-Zatrtin. Tel.: 78-053, v petek od 14. do 19. ure, naslednji teden pa od 7. do 14. ure, v soboto od 7. do 14. ure 17652
Prodajni MOTOR 15 SLC, letnik 1978. Sp. Besnica 134 17653

Prodaj JUGO 45, letnik 1986. Strahinj 7. Nako 17639

Za GOLFA JGL prodaj leva vrata, eno prednjo luč, ključavnico za volan in še nekaj delov. Tel.: 621-007 17640

Prodaj elektronik 90. Ogled popoldan po 16. uri. Bilič, Krnica 3/b, zg. Gorje 17689

Prodaj HUSQUARNO CORSS 125, potrebno manjšega popravila. Praprotna policca 5, tel.: 42-438, popoldan 17690

Ugodno prodaj 2 750 SC, letnik 1980. Tel.: 74-954 ali 26-844 17698

CITROEN CX 20 RE - reflex karavan, letnik 1982, v celoti generalno obnovljen in ličan, z dodatno opremo, prodaj za 27 Mio. Tel.: 75-256 17704

Prodaj VW, letnik 1974, neregistriran, vozen. Žiganja vas 27, Tržič 17705

ZIVALI

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Golniška cesta 1, Kokrica 17404

Prodaj brejo KOBILO z žrebetom in PRAKTOR zator 59 11. Tel.: 77-582, delovnik od 8. do 11. ure 17404

Prodaj enoletne KOKOŠI nesnice za nadaljno rejo ali zakol. Kidričeva 29, Škofja Loka 17405

Prodaj dva TELETA simentalca, stara 14 dni. Kravška 3, Cerklje 17422

Prodaj PSA PUDELJNA, rodovniški, star 16 mesecev, srebrn. Tel.: 621-239 17433

Prodaj TELIČKO, staro en teden in butare. Bohinc, Zapoge 17, Vodice 17448

Prodaj dva PRAŠIČA za zakol. Mošnjice 6, tel.: 79-957 17480

Prodaj 10 dni staro TELIČKO triziko. Pirih, Podbrezje 129 17480

FOX TERIERKO-samic, staro 8 tednov, prodaj. Tel.: 46-510 17483

Prodaj 4 mesece staro TELIČKO simentalca. Tenetiše 44, tel.: 46-097 17484

Dva BIKCA 10 dni stara, prodaj. Jamšek, Bukovica 12 17487

Zamenjam plemenskega ovna čiste jezersko-solčavske pasme. Urh, Sebejnje 78, Zasip-Bled, tel.: 77-746 17510

Prodaj KRAVO po prvi telitvi. Zg. Otok 2, tel.: 79-051 17511

Prodaj šest tednov starega TELETA in visoko brejo črno-belo TELICO, A kontrola, po izbiri. Voglje 88 17514

JARČKE rjave in nerjaveč vzdiljiv številnik, prodaj. Fujan, Hraše 5, Smednik 17522

Prodaj PRAŠIČA za zakol, 180 kg, z domačo krmo. Tel.: 57-141 17525

Prodaj 8 mesecev brejo TELICO simentalca. Tomažin, Bukovščica 20, tel.: 64-364, Selca 17526

Prodaj TELICO, 9 mesecev brejo. Tel.: 64-205, Oman, Sp. Luša 4 17536

Čiščenje od 40-70 kg, krmiljene z domačo hrano, prodaj. Mihelič, Poljšica 23, Podnart 17537

Prodaj BIKCA za plemo od krave. Dvorska vas 19, Begunje 17541

Prodaj TELICO simentalca pred telitvijo. Moše 18, Smednik 17543

Prodaj pašno TELICO simentalca v petem mesecu brejosti. Bl. Dobrava 18 17553

Prodaj TELETA bikca, starega en teden. Gorice 11, Golnik 17566

TELIČKO simentalca 5 tednov staro menjam za bikca in prodaj kravo pred telitvijo. Jama 32, Mavčiče, tel.: 40-156 17573

Dobrim ljudem oddam nečistokrvne PUDLJE in dva tigrasta mucka. Tel.: 73-449 17614

Prodaj KRAVO simentalca v sedmem mesecu brejosti in krompir za krmo. Suha 7, Kranj, tel.: 45-622 17637

Prodaj 20-100 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 17638

Prodaj BIKCA, starega 18 mesecev, za nadaljno rejo ali zakol. Bergant, Barbara 11, Škofja Loka 17642

Prodaj dve breji TELICI. Čadovlje 3, Golnik 17644

Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, črno, tri teleta. Žvan, Ukanc 85, Bohinj, tel.: 76-385 17647

Prodaj BIKCE simentalca, stara od 3. do 6. mesecev. Čebašek, Trboje 62 17651

Prodaj BIKCA za zakol. Rudno 3, Železniki, tel.: 27-169 17672

Prodaj dve TELICI 150 in 200 kg. Zg. Besnica 14 17702

KUPIM

Kupim zazidljivo parcelo ali nadomestno gradnjo na mirnem kraju Gorenjske. Tel.: (061) 454-001 17400

Kupim slamoreznicco na puhalnik in starejšo manjšo nakladalca za seno. Tel.: (061) 375-188 17429

Kupim zazidljivo parcelo v okolici Kranja. Šifra: GOTOVINA PARCELA 17462

Kupim BIKCA, starega do enega leta. Tel.: (061) 841-108 17496

Kupim manjšo hišo na Jesenicah ali okolici. Plačilo v gotovini. Možna tudi zamenjava Dolenjska-Gorenjska. Tel.: 84-444 17567

Kupim staro hišo z nekaj zemlje v tržički občini. Tel.: 50-382 17604

Kupim do 10 dni starega BIKCA simentalca. Tel.: 79-609 17605

Kupim MIZARSKI TRACNI BRUSILNI STROJ (dolžine 200-250). Škarja, Lahovče 98, Cerklje 17622

Kupim teleta od 10 dni starosti naprej. Tratnik Ivan, Njivca 9, Besnica, tel.: 40-585 17680

Kupim rabljeno KOSILNICO BCS. Plozman Janez, Sr. vas 74, Sr. vas v Bohinju 17693

ZAPOSLOTITVE

Če ste samozavestni in komunikativni, imate dovolj prostega časa v popoldanskem času ter izkušnje pri delu z ljudmi pokličite na tel.: 21-477 do 12 ure. Pisne ponudbe na Dnevnik Kranj »SPOSOBEN«.

Honorarno ali redno zaposlim modno pletiljo. Pogoj: popolno poznavanje in upravljanje na Brother modamatik stroju. Plačilo-visok honorar ter dodatno nagrajevanje po kvaliteti. Tel.: 80-573, od 18. ure 17027

Potrebujem akviziterje za prodajo otroških igrač. Pisne ponudbe: Rodič, Frankovo nas. 164, Škofja Loka 17293

Imate želje povezane z denarjem? Z najboljšim prodajanim artiklom je tudi zaslužek največji. Tel.: 24-971, izključno v petek po 11. uri 17388

Če bi se radi ukvarjali z dobro knjigo in s tem dodatno zaslužili, se oglasite vsak dan ob 16. uri na tel.: 35-753 17401

Komunikativnim osebam nudimo honorarno delo. Plačilo takoj! Tel.: 78-269 17431

Vitalnega upokojenca zaposlimo v stacionirani dejavnosti v centru Kranjske gore. Odličan OD. Šifra: SKOZI CELO LETO 17441

KS TRSTENIK objavlja razpis za zimsko pluzenje cest v sezoni 1988/89, na območju KS Trstenik. Ponudbe na tel.: 46-319 17495

Če želite HONORARNO ZAPOSLOTITVE za prodajo otroških in vsestransko uporabnih uspešnic, sprejemamo pisne prijave: MLADINSKA KNJIGA, p.p. 12, 64202 NAKLO 17502

Sprejemam delo ČIŠČENJE STOPNIŠČ na Zlatem polju. Tel.: 34-450 17555

Lep zaslužek nudimo komunikativnim osebam za popoldansko delo. Tel.: 50-739 17584

Komunikativnim osebam nudimo honorarno delo za prodajo izredno zanimivega artikla (niso knjige). Tel.: 33-135 od 18. do 21. ure 17626

Imaš lasten prevoz? Postani prodajalec-ka zelo uporabnega izdelka. Ponudbe pod Šifra: NISO KNJIGE, NE KOZMETIKA 17660

Restavracija TEKSAS Lesce zaposli samostojno KUCHARICO. Tel.: 74-366 17671

Sprejemam delo na domu. Tel.: 632-240 17688

OSTALO

Poceni prodaj gradbeno BARAKO, primerno tudi za garažo. Gorice 49/b, Golnik 17529

Nudim sprotno pomoč pri učenju angleščine in nemščine za vse stopnje. Tel.: 622-349 17264

Prevajam in inštruiram francosščino, angleščino in španščino. Tel.: 57-338 17408

V varstvo vzamem otroke od 1. leta dalje. Tel.: 22-510 17453

Ansambel zabavnih in narodno-zabavnih melodij, vam kvalitetno in poceni igra na sindikalnih zabavah, porokah ipd. Informacije tel.: 36-005, zvečer 17463

LD JELOVICA RIBNO-Izletniška 29, 64260 Bled, odda v najem lovsko kočo na TALEŽU. Vse informacije na tel.: 70-131 dopoldan in 75-753 popoldan-Pirnat. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Stane Pirnat, Cankarjeva 6, 64240 Radovljica, do 28. novembra 1988 17521

Inštruiram kemijo in fiziko za sredje in osnovne šole. Informacije na tel.: 38-418 17575

Uspešno inštruiram matematiko in fiziko za srednje in osnovne šole. Tel.: 24-607 17597

Najem poslovnih prostorov. Predplačilo za dve leti. Tel.: 25-928, soboto od 15. do 18. ure 17599

S februarjem potrebujemo prijazno in pošteno tovarišico za varstvo enoletne punčke. Ponudbe na tel.: 39-447 17607

Dolgoletni izkušeni profesor klavirja POUČUJE klavir na svojem domu. Tel.: (064) 621-030 17629

Nujno rabim za ureditev obrtnih prostorov 2 milijarde. Je kdo, ki bi mi to lahko posodil? Vrnjeno z visokimi obrestmi. Šifra: POSOJILO 17681

Inštruiram angleščino in slovenščino za srednje šole. Cas in cena po dogovoru. Breg, tel.: 80-145 17687

TOVARNA POHISTVA NJDOVSCINA

V SALONU POHISTVA V PRIZIDKU VEČNAMENSKE DVORANE PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ LIPA POHISTVO

ZA PRIJETNO POCENJE IN UGODJE V VARNI DOMU

OSTALO

Poceni prodaj gradbeno BARAKO, primerno tudi za garažo. Gorice 49/b, Golnik 17529

Nudim sprotno pomoč pri učenju angleščine in nemščine za vse stopnje. Tel.: 622-349 17264

Prevajam in inštruiram francosščino, angleščino in španščino. Tel.: 57-338 17408

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

FORTUNAT BOGATAJ
iz Sela pri Žirovnici

Pogreb bo danes, v petek, ob 15.30 na pokopališče na Breznici. Do pogreba je žara v hiši žalosti.

Žalujoči: žena Justina in sin Mohor z družino

Ob boleči izgubi naše drage mame

KAROLINE JAVERŠAK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Enako zahvalo smo dolžni kolektivoma Tehnik tozd Gradbeništvo in OŠ Peter Kavčič. Zahvalo izrekamo zdravniškemu in medicinskemu osebju Inštituta Golnik, posebno dr. Drinovcu in dr. Krečevi ter sestri Božnarjevi, da bi mam ohranili pri življenju. Zahvaljujemo se tudi dr. Zamanovi za dolgoletno zdravljenje. Hvala g. župniku, g. kaplanu in g. Pečniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ZALUJOČI VSI NJENI
Bodovlje, 31. oktobra 1988

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in prababica in teta

ANA ROGELJ
p. d. REZMANOVA mama
s Sp. Jezerskega 16

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi g. župniku in pevcem za lepo opravljen pogrebni obred.

Mož Jože, hčere Vera, Ana, Francka, Majda in sinova Jože in Franc

Jezersko, 25. oktobra 1988

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dobrega moža, očeta, brata, strica

JOŽETA GRILA

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom za vso pomoč, prijateljstvo in sorodnikom za darovano cvetje in izražena sožalja. Zahvaljujemo se g. župniku in g. Janezu Grilu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala dr. Bavdku in dr. Priju za skrbno zdravljenje ob njegovi bolezn. Zahvala vsem, ki ste našega ata v tako velikem številu pospremil k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Fani, hčerka Marija z družino, sin Tadej, bratje in sestre, ter drugo sorodstvo.

Duplje, Novo mesto, Dolenjske toplice, Jesenice, 3. novembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, stare mame, sestre in tete

FRANČIŠKE ROZMAN
Krnčeve mame

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, ji poklonili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Bežljju, sodelavcem Iskre Telematike tozd Terminali, Planike Kranj, KZK Vrtnarija, g. župniku za opravljen pogrebni obred in pevcem iz Stražišča za zapete žalostinke.

ZALUJOČI VSI NJENI
Stražišče, 4. novembra 1988

V SPOMIN

13. novembra mineva eno leto, ko je ugasnilo srce našega dobrega moža, ata, starega ata, brata, strica in tasta

IZIDORJA ČARMANA

Vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in za hip postojite ob njegovem preranem grobu iskrena hvala.

VSI NJEGOVI
Šutna, 13. novembra 1988

ZAHVALA

Ob nepričakovani in prezgodnji smrti naše mame, sestre in tete

FRANCKE ERŽEN
roj. Vehovec

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, za cvetje in spremstvo na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo dr. Pircu za dolgoletno skrb za zdravje naše mame, Likarjev in Pečarjevi za pomoč, govorniku Zveze Združenj borcev Vodovodni stolp, pevcem in duhovniku za izkazano pozornost in lep poslovilni obred.

VSI NJENI

ZAHVALA

Vsem, ki sočustvujete z nami ob boleči izgubi ljube hčerke in sestre

BOGDANE NIKOLIČ
roj. Strah

za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti, iskrena hvala.

Mami in sestri Nataša in Lidija z družino

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in tasta

IVANA SAJOVICA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem za nesebično pomoč, izrečena sožalja, cvetje in tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni osebju bolnice Golnik, Mariji Debeljak za pomoč in tolažbo v času njegove bolezni, njegovim sodelavcem in prijateljem vzdrževalcem Save Kranj. Hvala OŠ Josip Broz Tito Predoslje, sodelavcem v kuhinji za razumevanje in pomoč. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Vigret za zapete žalostinke, gasilcem, RK, AMD Šenčur za spremstvo s praporji in govornikom za poslovične besede ob odprtem grobu.

VSEM ŠE ENKRAT HVALA!
VSI NJEGOVI
Predoslje, 28. oktobra 1988

Pogoj: do konca leta 460 milijonov dinarjev

Kmetijsko posestvo prehaja v šolske roke

Kranj, 9. novembra - Do konca tega leta mora srednja mlekarska in kmetijska šola plačati temeljni zadrugi organizaciji Naklo 460 milijonov dinarjev za odkup približno dveh hektarov zemlje, hleva in drugih objektov, ki stoje na njem, medtem ko večji del posestva v Strahinju (45 hektarov, od tega 10 hektarov gozda) prehaja v šolske roke v dolgoročni najem.

Za 460 milijonov dinarjev, ki jih bo kmetijska zadruga vložila v gradnjo skladišča v Naklu, so viri znani; 255 milijonov bodo prispevale občinske interesne skupnosti za proizvodnjo hrane in zagotavljanje osnovne prehrane glede na številne učencev v šoli (o tem bodo sklepale prihodnji teden), 140 milijonov Hranilno-kreditna služba Zadrugne zveze Slovenije iz pozitivnih

obresti, manjše deleže pa nosijo Gorenjska kmetijska zadruga, kmetijske zadruge in Kmetijsko-živilski kombinat.

V šoli računajo, da bo posestvo kot učna delavnica za izobraževanje učencev, študentov in odraslih ter kot razvojno posestvo, zaživelo 1991. leta. Do tedaj bo treba na njem zgraditi manjši goveji hlev, svinjak, ovč-

jak, montažni šolski objekt, kupiti stroje, živino, kar bo po sedanjih cenah terjalo še 1,64 milijarde dinarjev. Pri opremljanju bodo sodelovale tudi kmetijske organizacije z ljubljanskega območja.

Dilema, kako bo šola lahko donosno gospodarila na posestvu, kjer kmetijska zadruga ni uspela, je odveč. V šoli zagotavljajo, da se s pravilno izbrano usmeritvijo posestvo lahko vzdržuje samo, brez dotacij, z lastno akumulacijo pa opremlja, potem ko bodo zagotovljeni osnovni pogoji za začetek dela.

H. Jelovčan

Zarja se povezuje z ljubljanskim Tekstilom

Jesenice, 10. novembra - Jeseniška temeljna organizacija Zarja načrtuje združitev z ljubljanskim Tekstilom. Pripravljajo tudi referendum za združitev temeljnih organizacij Rožce in Delikatose v delovno organizacijo Golica.

Temeljna organizacija Zarja z Jesenic, z okoli sto zaposlenimi delavci in s tekstilnimi prodajalnami po vsej jeseniški občini, je ena izmed treh temeljnih organizacij združenega dela delovne organizacije Golica. Obenem je z Golico vključena tudi v sestavljeno organizacijo združenega dela ABC Pomurka.

Tako je v TO Zarja v delovni organizaciji Golica in v sestavljeni organizaciji Pomurka edina, ki se pretežno ukvarja s prodajo tekstila, saj je Golica živilska trgovina in tudi ABC Pomurka se večinoma ukvarja z živilsko in kmetijsko dejavnostjo.

Zarja že dolga leta vztrajno išče svoje mesto in svojo razvojno pot, a žal pri tej organiziranosti in v taki družbi ne najde dovolj posluha in ne možnosti. Zato je razumljivo, da so začeli delavci razmišljati, s kom bi se v prihodnje družili in povezali ter tako bolje gospodarili. Kot jeseniški trgovini ji je še posebej težko zato, ker v občini zaradi težkega položaja gospodarstva hudo pada kupna moč prebivalstva.

Zato so navezali stike s Tekstilom Ljubljana, ki ima petnajst temeljnih organizacij in kjer so pokazali interes za jeseniško in gorenjsko tržišče. Zarja in Tekstil iz Ljubljane sta danes tik pred referendumom o združitvi. Če bo referendum uspel v vseh petnajstih temeljnih organizacijah, potem bo Zarja postala nova temeljna organizacija Tekstila. Obenem pa referendum načrtujejo tudi v Golici, kjer naj bi se združili temeljni organizaciji Rožca in Delikatosa.

D.Sedej

Na Gorenjskem sejmu od danes do nedelje

Razstava malih živali

Kranj, 9. novembra - Društvo gojiteljev malih živali iz Kranja prireja ta konec tedna v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju četrto gorenjsko razstavo malih živali, na kateri bodo gojitelji iz vseh gorenjskih društev, z Jesenic, iz Kamnika, Zirovnice in Kranja, predstavili okoli štiritiso kunccev, golobov, perutnine in drugih malih živali. Razstava - odprta bo od danes, petka, do nedelje vsakič od 9. do 19. ure - je tudi priprava za 11. republiško in 18. zvezno razstavo, ki bo sta letos hkrati in sicer od 8. do 11. decembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Gorenjski, predvsem pa kranjski rejci, pričakujejo na obeh prireditvah veliko prvih nagrad. Kranjskani dosegajo že od lanske gorenjske razstave naprej velike, lahko rečemo celo izredne uspehe. Na

21. evropski razstavi, ki je bila decembra v Beogradu, so pri kuncih osvojili sedem naslovov evropskih šampionov in so bili najuspešnejše slovensko društvo. Le dva tedna kasneje so na 10. republiški razstavi osvojili deset šampionskih naslovov - devet pri kuncih in enega pri perutnini. Reja kunccev je namreč na Gorenjskem najbolj razširjena in kvalitetna, možnosti za rejo drugih vrst živali, predvsem golobov, pa so zaradi goste naseljenosti zelo slabe.

Izvršni odbor kranjskega društva se je odločil, da vsem upokojencem, članom Društva upokojencev Kranj, omogoči brezplačen ogled razstave. Upokojenci se morajo pri vходу izkazati s člansko izkaznico.

C.Z.

Ljudje so spričo razmer nadvse nejevoljni

Radovljica, novembra - Na nedavnem srečanju gorenjskih sindikalnih aktivistov so sprejeli tudi nekakšno varnostno in politično oceno razmer na Gorenjskem. Stanje je zdaj veliko slabše kot pred pol leta, ko so nazadnje ocenjevali.

Razmere se naglo spreminjajo, žal na slabše. Politika delitve osebnih dohodkov, za katero se je jugoslovanska vlada dogovorila z Mednarodnim monetarnim skladom, je zahtevala zaostajanje plač, vendar smo sli v tem omejevanju le predalec. Plače so realno padle za več kot 20 odstotkov. Ljudje so se znašli v težkem socialnem položaju, ko večina z nizkimi plačami ni več mogla dohajati neznanskih podražitev življenjsko nujnih proizvodov. Zlasti hudo je bilo jeseni, ko so se vsakdanjim stroškom pridružili še oni za energijo, ozimnico in šolo. V nemočnem obupu so se delavci dvignili k stavki. Slednjih resda ni bilo toliko kot minulo leto ob koncu leta, bile pa so bolj množične. Štrajkali so v dveh največjih sistemih na Gorenjskem, v Telematiki in Železnici, kjer se teže prilagajajo spremembam v gospodarstvu, počasneje iščejo razvojne poti in je korak k prestrukturiranju težavnejši. Tudi izgube so

pri gigantih velike, nad delavci pa visi tudi Damoklejev meč tehnoloških in ekonomskih presežkov, ki je še tembolj grozeč, ker niso izdelani tehtni socialni programi.

Ljudje so upravičeno slabe volje in zaskrbljeni. Nemočen bes obvladuje del delavcev, ki si z normalnim delom ne morejo zaslužiti normalne plače, pa si malo boljše priborijo s stavko. V plačah zagospodaril uravnilovka, v razsulu delitvenih razmerij pa pridni, nadpovprečni in zlasti strokovni delavci izgube delovno motivacijo.

Spričo naukov, ki izhajajo iz te ocene, lahko razumemo, da so tudi v sindikatih nejevoljni in nemočni. Resda je njihova stalna naloga spremljati, kako delavci žive in kako so ob tem razpoloženi, v spreminjanju (beri: izboljšanju) teh razmer pa se niso kdove kako izkazali. Tokrat so kritiko naslovili predvsem na občinske izvršne svete, ki so odgovorni za gospodarjenje. Slednji se v dogajanje v tovarnah vmešajo šele, ko so le-te pred polomom, namesto tedaj, ko se težave nakazujejo. Roko na srce, ta ugotovitev žal velja tudi za delavsko organizacijo.

D.Z.Zlebir

Dimnikarji pri KRES-ovcih

Jesenice, 10. novembra - Delovna organizacija komunalno stanovanjskih in remontnih storitev KRES Jesenice je pripravila elaborat o družbenoekonomski upravičenosti sprememb v organiziranosti delovnih organizacij KRES Jesenice in Dimnikarskega podjetja Jesenice ter predlog nove organiziranosti.

Dimnikarsko podjetje Jesenice se je zaradi racionalizacije dela in poslovanja, boljše socialne in delovne varnosti delavcev ter učinkovitejšega uresničevanja samoupravnih pravic delavcev odločilo, da se združi s KRESom. Dimnikarji bodo tako pri KRESu s 1. januarjem prihodnjega leta.

D.S.

Servisne dejavnosti pod skupno streho

Kranjska gora, 10. novembra - Poleg hotela Larix gradijo kranjskogorski žičničarji nov servisni objekt, kakor so imenovali novo večjo stavbo pod vznožjem smučišča v Kranjski gori. Tako bo na enem samem kraju večja blagajna za prodajo žičničarskih vozovnic, izposojevalnica smučni in smučarske opreme, reševalna postaja, smučarska šola, garderobe in javne sanitarije. Smučarji, ki bodo prihajali v Kranjsko goro, bodo soplej lahko bolj zadovoljni, kraj pa bogatejši za objekt, ki ga znano turistično središče že dolgo potrebuje.

Žičničarji so kot investitorji namenili za izgradnjo 500 milijonov dinarjev. Letos ga bodo spravili pod streho in zavarovali pred zimo, prihodnjo pomlad pa ga bodo odprli.

D.S.

Aids grozi - Smo dovolj osveščeni?

Reklama s črnimi dominami, ki se druga za drugo podirajo in se ustavijo pri kondomu, je bila na zadnjem srečanju propagandistov v Portorožu proglašena za najboljšo televizijsko reklamo. Tako nevsiljiva, a je hkrati tako globoka. Ob njej začutiš nevarnost, ki ti grozi. Spominja na verz velikega perzijskega pesnika Omarja Hajama izpred skoraj tisoč let:

"Svet je šahovnica, dni in noči so polja, kjer Usoda igra z ljudmi, premika tja in sem jih in podre in v škatlo zvrstoma jih odloži..." Tako nekako nas bo ta sodobna kuga zlagoma drugega za drugim in vse hitreje odložila, če se ne bomo pravočasno osvestili, če ne bomo tako globoko v sebi prepričani, da se prav nam to ne more zgoditi. Se zavedamo dovolj te nevarnosti? Povemo mladim dovolj in dovolj nazorno?

Marjan Žvokelj, ing. str., Jesenice: "Reklama je res odlična, vse pove. Morda bi morali na nevarnost, ki grozi, vse bolj pripravljati mladino, doma in v šoli pri urah zdravstvene oziroma družbene moralne vzgoje. Opozoril pri taki stvari nikoli ni dovolj."

Slavka Kenda, upokojenka, Kranj: "Vsi gledamo opozorila po televiziji, beremo jih po časopisih, vendar mislim, da bi bila za mlade potrebna dodatna predavanja o aidsu. Mladim grozi ta bolezen, ti se morajo nanjo pripraviti."

Dušan Petek, ekonomist, Kranj: "Reklama z dominami je dobra, opozoril za to bolezen je dovolj, mislim pa, da med ljudmi še vedno ni prave osveščenosti. V začetku, ko je bolezen izšla na dan, se je o njej veliko govorilo, pisalo, objavljali so podatke, vendar o posameznih primerih te bolezni pri nas doma premalo vemo. Več sporočil je iz drugih držav. Človek bi moral čutiti, kolikšna stop-

nja nevarnosti je okrog njega. Vsekakor pa bi o nevarnosti in vzrokih te bolezni morali najbolj podrobno seznanjati srednješolce."

nja nevarnosti je okrog njega. Vsekakor pa bi o nevarnosti in vzrokih te bolezni morali najbolj podrobno seznanjati srednješolce."

Darka Bučar, slaščičarka, Kranj: "Mislim, da je kot pri vseh boleznih, tudi pri tej treba posebej poudarjati higieno. Prebrala sem vse, kar mi je o aidsu prišlo pod roko. Ne le s sluznico, z injekcijskimi iglami, celo skozi akno, skozi ranjeno sluznico na ustnici se lahko okužiš. Če zataji higiena se torej lahko okužiš tudi z gostinskim kozarcem, če so za to dani vsi pogoji. Ni pa treba s tem ljudi strašiti, ampak jih seznanjati, stalno opozarjati. Najbolj poklicani so šola in starši, mladim je treba pripraviti nazorna predavanja. Pomembna je tudi preventiva. Zakaj ne bi organizirali za mladino preventivnih pregledov, kot na primer za zobe?"

Darja Krmelj, medicinska sestra v operacijskem bloku Kliničnega centra: "Dosti pametnih reklam in plakatov imamo pri nas, ki opozarjajo na nevarnost aidsa, tudi osveščeno ljudi je pri nas že zelo visoka. Če primerjam odnos ljudi do te bolezni v drugih državah Evrope ali morda Avstralije, kjer

sem se letos pogovarjala prav o aidsu, smo pri nas naravnost panični. Saj tudi tam ne stoji križem rok, zdravstveno osebje je osveščeno in pripravljeno, vendar se o bolezni ne govori in ne piše tako široko kot ravnajo pri nas. Povedati moram, da smo zdravstveni delavci, ki imamo opravka s krvjo, dobro zaščiteni in je okužba skorajda nemogoča. Vsaka kri, ki jo kdo da, od koderkoli jo dobimo, je pregledana na aids, vse uporabljene injekcijske igle zbiramo v posebnih steklenicah z razkužilom, razkužen je ves material, ki pride v stik s krvjo, tako da tudi v odpadku ne more biti več nevaren za okužbo. Reklama za kondom je zelo dobra. Potrebne so tovrstne reklame, kajti vsaj vsake toliko časa te spomni, da se vendarle to lahko zgodi tudi tebi."

D. Dolenc

Z gradu Kamen pada kamenje

Kot bi govorili gluhih

Begunje, 8. novembra - Ali imamo pravico do varnega bivanja v svojih domovih? Kdo je odgovoren za nevarnost, ki nam grozi - se med drugim sprašujejo krajanji, ki živijo v bližini gradu Kamen v Begunjah. Že nekaj let opažajo, da se z grajskih razvalin krushi kamenje, zlasti pozimi in ob deževju. Lani je bilo doslej najhujše: z višine približno trideset metrov so padale na bližnje dvorišče tudi skale, težke petdeset kilogramov ali še več. Nevarno ogroženi domačini so o tem obvestili zavod za spomeniško varstvo v Kranju. Njihov predstavnik si je sicer ogledal razvaline, spremenilo pa se ni ničesar. Krajanji so iskali pomoč tudi v drugih ustanovah, na milici, v inšpekcijski službi, pri varstvenikih okolja, v službi pravne pomoči - a kot bi govorili gluhih. Kamenje pada še naprej in ogroža stanovalce, mimoidoče, otroke, turiste... Se bo morda kaj spremenilo po delegatskem vprašanju, ki ga je delegacija krajevne skupnosti Begunje zastavila na včerajšnji seji radovljiške občinske skupščine. Če sodimo po tem, da birokratski mlini meljejo počasi in da je včasih samo za pisarni odgovor treba čakati več kot en mesec, potem bo za akcijo treba počakati še precej več.

C.Z.

Radovljiška skupščina o spreminjanju družbenih planov

Kritika družbenega planiranja

Radovljica, 9. novembra - Zbori radovljiške skupščine so na seji v sredo sprejeli osnutek sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Radovljica. Osnutek bo v javni razpravi do 15. decembra, javno pa bo razgrnjen v avli SO Radovljica in v prostorih krajevnih skupnosti Bled in Bohinjska Bistrica. Izvršni svet bo na podlagi pripomb iz javne razprave pripravil predlog sprememb in dopolnitev, ki ga bo obravnavala skupščina na februarjskem zasedanju. Postopek spreminjanja bo torej enak kot ob spreminjanju planov.

Razprava na sredini seji občinske skupščine, predvsem v zboru krajevnih skupnosti, je pomenila tudi kritiko sedanega družbenega planiranja. Omenimo le nekatere poudarke! Plan, ki ni materialno ovrednoten, je le zbirka želja. Kakšno je to planiranje, če je treba zaradi treh ali štirih (ne)načrtovanih naložb spremeniti dolgoročni in srednjeročni družbeni plan, organizirati javno razpravo in tudi sicer porabiti veliko moči. Planiranje po načelu "vsakemu nekaj, da ne bo zamere" je nesmiselno.

Povod za spremembo dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana je načrt Kompassa, da bi na Grajski pristavi na Bledu zgradil zdravstveno-turistični center; v občini pa so priložnost izkoristili tudi za dopolnitev načrtov v turističnem, stanovanjskem, komunalnem in cestnem gospodarstvu. Na osnutek sprememb in dopolnitev je bilo že do zdaj veliko pripomb, predvsem v krajevnih skupnostih. Večina zahteva, da se načrt, ki je bil sprejet še pred začetkom petletke 1986-90, uresniči; v občini pa ugotavljajo, da za vse ni realnih možnosti in da se bo treba odločiti, ali dodatno obremeniti gospodarstvo ali se odreči prednostnim naložbam, zlasti čistilni napravi v Radovljici in blejski obvoznici (ki pa se po spremembi zakonodaje financira pretežno iz republiških virov). Dodatna obremenitev gospodarstva ne pride v poštev, v Radovljici pa se že zdaj na enem mestu stekajo v Savo odplake, ki ustrezajo nesnagi, ki jo povzroča 12 tisoč prebivalcev. Ker v turističnih krajih upajo tudi na domača in tuja sovlaganja, bodo raje načrtovali širše od lastnih možnosti (Alpetour v Bohinju). Veliko pripomb se nanaša na spreminjanje namembnosti kmetijskih zemljišč, kjer pa je glavna "ovira" zakon o kmetijskih zemljiščih.

C. Zaplotnik

Alpinistovi pogledi na plezalsko dejavnost

Kranj, 8. novembra - V Klubu planincev na Koroški cesti 27 v Kranju se bo prihodnji četrtek, 17. novembra 1988, ob 17. uri srečal s člani kranjskega planinarskega društva in drugimi ljubitelji gorništvja že drugi klubski gost. Tokrat so medse povabil načelnik Alpinističnega oddelka pri PD Kranj in svetovno znani alpinista Toma Česna, ki bo z obiskovalci pogovarjal o alpinizmu. Predstavil bo klasične poglede nanj in novejšo usmeritev v športno plezanje. Na pogovor v klub vabijo organizatorji vse, ki bi hoteli kaj zvedeti o omenjeni tematiki, sodelovati v diskusiji s svojimi razmišljanji ali spoznati povabljenega predstavnika planinske organizacije S. Savič.

Cepljenje proti gripi

Kranj - V kranjskem Zdravstvenem domu so tako kot že vsa leta doslej pripravili vse potrebno za preventivno cepljenje proti gripi. Kot je znano, je za učinkovito zaščito potrebno dvakratno cepljenje s tako imenovano mrtvo vakcino. Prvi del cepljenja bo prihodnji teden, v ponedeljek, 14. novembra, dopoldne med 9. in 11. uro. ter v torek, 15. novembra, med 16. in 18. uro v Dispanzerju za borbe, vhod št.2.

Drugo cepljenje bo čez mesec dni in sicer v ponedeljek, 12. decembra, med 9. in 11. uro ter v torek, 13. decembra, med 16. in 18. uro. Cena dvakratnega cepljenja je 10.000 din.

L.M.

NESREČE

Zapeljal s ceste

Tržič, 8. novembra - Med vožnjo od Bistrice proti Podljubju se je pri Ravnah ponesrečil voznik osebnega avtomobila Borut Klančar, star 24 let, iz Kranja. Na rahlo poledenem viaduklu ga je zjutraj začelo zanašati, zapeljal je na robnik, ko pa je zaviral, ga je zaneslo na nasprotni vozni pas, kjer je trčil v breg. Avtu je bila ranjena tudi sopotnica Nataša Dimitrijevska, stara 21 let, tudi iz Kranja.